

Kityi nu ngwa'an Xuwa sa ña'an ngwa cha' 'in Jesús

Ngwa'an tñan Ndiose 'in ska ti nu nka Sñi' Ni cha' ka nten

¹ Nu ngwa ti kulo la ndi'in Ndiose, kwi' ndi'in yu nu lka tyukwi cha' 'in Ndiose; ndi'in yu kan' lo'o Ndiose. Yu nu lka cha' kan' ni, su'wa ndi'in cha' 'in yu lo'o Ndiose.

² Su'wa ndi'in yu lo'o Ndiose nu ngwa ti kulo la.

³ Lo'o yu kan' ngwiñan Ni nchga nan; ja ska nan nu nsu'wi chalyuu tya', si ja lo'o yu kan' mñan yu 'in ran.

⁴ Se'en ndi'in Ndiose mdo'o yu kan', yan yu lo chalyuu cha' ka su'we kasiya 'ñaan, nan ne' nten chalyuu. Y'ni yu cha' ka biya' tian' nchga cha' nu ñi lo'o xaa nu nda yu cha' kanun ni' kasiya 'ñaan.

⁵ Ña'an ti njñi'ni xaa kan' se'en tla nu nsu'wi ni' kasiya 'in ne' xa'an, lo'o ja nchka 'in ne' xa'an suwi' ne' xaa kan'.

⁶⁻⁷ Ngwa'an tñan Ndiose 'in ska yu ki'yu nu naan Xuwa, cha' chkwi' yu lo'o nten cha' 'in xaa nu wa ta ti Ni cha' xu'wi ni' kasiya 'in nten. Yan Xuwa kan', ykwi' yu cha' kan' lo'o nten, cha' tsa'a ña'an ti' nchga nten cha' 'in Ndiose si'ya cha' nu ykwi' yu lo'o ne'.

⁸ Si'i ti kwi' xaa nu nda Ndiose ngwa Xuwa kan', wa yan ti yu cha' kwa'u yu cha' kan' 'in nten.

⁹ Nu lka xaa nu chañi ka, wa mdiyan yu kan' lo chalyuu cha' ta yu xaa nu ka xu'wi ni' kasiya 'in nchga nten.

¹⁰ Ndi'in yu kan' lo chalyuu, ti kwi' cha' nu wa ytsa' Ndiose 'in nten lka yu kan'. Ngwiñan Ni chalyuu lo'o yu kan', lo'o ja yu'wi lyo nten chalyuu 'in yu kan' bra kan'.

¹¹ Yan yu kan' lo chalyuu 'in yu nu ngwa xkan' ti, lo'o nten chalyuu nu ngwiñan yu, ja mdukwa ne' cha' 'in yu.

¹² Ni siya ngwaña'an, ti ndi'in chin' nten nu wa yten cha' 'in yu, ndyaa ña'an ti' ne' kan' 'in yu bra kan'; nda Ni chabiya' 'in nten kan' cha' ka ne' sñi' Ndiose.

¹³ Lo'o nten nu lka sñi' Ndiose ni, ja ndlya ne' kan' sa ña'an nu ndlya nchga sñi' nten; sñi' Ndiose lka ne' kan', si'i ska nten chalyuu lka nu y'ni kwi kasiya 'in ne' kan'.

¹⁴ Ngwa yu kan' nten, ti kwi' yu nu lka cha' 'in Ndiose. Su'wa ti mdi'in yu lo'oan lo chalyuu re. Na'an ba 'in yu cha' tlyu 'a cha' ndi'in 'in yu, cha' lka yu ska ti nu nka Sñi' Ndiose. Xkwi' su'we 'a ngi'ni yu lo'oan, xkwi' cha' nu ñi nchkwi' yu.

¹⁵ Nde lka cha' nu ykwi' Xuwa cha' 'in Jesús kan'. Kwen ykwi' Xuwa bra kan':

—Kwi' yu re lka nu niñ 'wan cha' kan lo chalyuu chun' ndi'in la 'ñaän —ndukwin Xuwa—, ni siya tlyu la cha' ndi'in 'in yu, siya' la ti cha' 'ñaän. Ngwaña'an niñ 'wan, ni siya bra nu ja ya kalaän, wa lu'u ykwi' yu.

¹⁶ Nchga loo nan nsu'wi 'in Jesús, lo'o nchga tsan ndyiji cha' su'we 'ñaan lo'o Jesús.

17 Nu ngwa s'ni ytsa' ayman Moisés cha' 'in nten, nchga tñan nu ndi'in cha' ku'ni ne' cha' 'in Ndiose. Bra nu mdiyan Jesucristo ni, xka ña'an ngi'ni yu; ka'an 'a xu'we nda yu 'ñaan, ndu'u yu cha' nu ñi 'ñaan bra kan'.

18 Ja tukwin na'an 'in Ndiose; ska ti Jesús na'an 'in Ni, kan' nu ndu'u sa ña'an lka Ndiose 'ñaan, ne' nten chalyuu. Lo'o Jesús kan' ni, kan' lka ska ti nu lka Sñi' Ndiose, lo'o ndiya 'a ti' Ni 'in yu.

Mnicha' ne' judío 'in Xuwa Bautista: ¿Ti ka nu lkaa a?

19 Lo'o tyun sti jo'o lo'o ne' xta, mdo'o ne' kichen Jerusalén, mdiyan ne' se'en ndi'in Xuwa bra kan'. Ne' judío nu ndi'in Jerusalén, kan' nu ngulo tñan 'in ne', cha' tsa'a ne' se'en ndi'in Xuwa cha' kunicha' ne' 'in Xuwa ti ka nu lka yu.

20 Ja mjyu'u 'a ti' Xuwa; ñi ytsa' yu 'in ne' cha' si'i ti kwi' yu lka yu Krixtu, nten nu tnun nchka nu msu'wa Ndiose cha' kan lo chalyuu.

21 —¿Ti ka nu lkaa sikwa a? —ndukwin ne' 'in yu—. ¿Ayman Elías lkaa a?

—Si'i nu kan' lkañ —ndukwin Xuwa.

—Wa tyo'o tukwa ti ska yu kula nu chkwi' cha' 'in Ndiose lo'o ba, nxke' ti' ba —ndukwin ne'—. ¿Si'i nu kan' lkaa a?

—Si'i na' —ndukwin Xuwa bra kan'.

22 —¿Ti ka nu lkaa sikwa a? —ndukwin ne' 'in yu—. Ndi'in cha' xkwen ba cha' 'in nten nu ngulo tñan 'wa cha' kan ba nde re. ¿Ni sa ña'an cha' nchkwi' cha' 'iin, ti ykwii' tii a?

23 Mxkwen Xuwa 'in ne' bra kan':

—Nde ndiya cha' nu kwen nchkwiñ' lo'o nten se'en nduñ ni' kixin': “Slaa lya wan tuwiin ñi cha'

kan nu nka X'naan.” —Kan' lka ska cha' 'in Ndiose nu wa ykwi' ayman Isaías lo'o nten nu ngwa s'ni.

²⁴ Lo'o ndiya chin' ne' fariseo nu nduun lo'o ne' Jerusalén kan' se'en ndi'in Xuwa.

²⁵ Xiya' ykwi' ne' kan' lo'o Xuwa bra kan':

—¿Ni cha' lka nduun ndukwatya 'in nten a?, cha' si'i nten tnun kan' lkaa, si'i ayman Elías lkaa, si'i yu kula nu chkwi' cha' 'in Ndiose lkaa.

²⁶ —Lo'o tyi'a ti ndukwatyaän 'in nten —ndukwin Xuwa—. Lo'o xka yu ki'yu nduun se'en ndi'in wan ni, ja ya xu'wi lyo wan 'in yu kan'.

²⁷ Chun' ndi'in la mdiyan yu kan' lo chalyuu, na' mdiyaän kulo ndukwa la; tnun la ti lka yu kan', chin' la cha' nchka 'ñaän —ndukwin Xuwa 'in ne'—. Su'we 'a ka tiyeēn ni siya ska tñan xuwe ti ka 'ñaän, ña'an ti' si xtiin' ti snan yu kwa, cha' tnun la cha' nchkwi' yu ke na' —ndukwin Xuwa kan'.

²⁸ Ngwaña'an ngwa nde lo yuu 'in Betania, se'en mduun Xuwa mdukwatya 'in nten. Xka la'a tsu' chku Jordán ndiya kichen Betania kan'.

Lomstan lu'u nu katen ki'ya nu ndi'in 'in nten

²⁹ La xka tsan na'an Xuwa cha' ndijyan Jesús se'en ndi'in yu, kan' cha' ykwi' yu lo'o nten nu nduun nde kwa:

—Ña'an kwi'ya wan 'in yu kula kwa —ndukwin Xuwa—. Wa ngulo suwi Ndiose 'in yu kwa cha' kaja yu si'yaan. Ña'an ti' ska slya' kune' nu liye ti', nu ndujwi nten tloo Ndiose, ngwaña'an nchka ti' yu kwa, chun' nu suwi yu nchga ki'ya nu ndi'in 'in nten chalyuu —ndukwin Xuwa—.

³⁰ Cha' 'in yu kwa ykwiin', bra nu niin 'wan cha' wa kan ti ska nten lo chalyuu re. Tnun la cha'

nchka 'in yu kwa ke na', ni siya chun' ndi'in la mdiyan yu. Ngwaña'an niïn 'wan cha' wa lu'u yu kwa xa nu ti ji kalaän.

³¹ Lo'oün ni, ja yu'wi lyoün 'in yu kwa ti kulo; ndukwatyaän 'in nten lo'o tyi'a ti cha' ka xu'wi lyo ne' Israel 'in yu kwa nde loo la.

³² Chun' ndi'in la ykwi' Xuwa cha' 'in Jesús lo'o ne':

—Wa na'aän bra nu mdo'o Tyi'i Ndiose ni' kwan yan ngwi'ya ke Jesús; sa ña'an ndi'ya ska kiñi cha kun, ngwaña'an nganun ndukwa ke yu —ndukwin—.

³³ Ndiose lka nu ngulo tñan 'ñaän cha' tukwatyaän 'in nten, lo'o Ndiose lka nu ytsa' 'ñaän chun' ja yu'wi lyoün 'in Jesús ti kulo la. “Bra nu ña'aan cha' ndijyan ndi'ya Tyi'iïn ykwiïn' ke ska nten” ndukwin Ndiose 'ñaän, “bra kan' ka biya' tii' cha' yu kan' lka nu tukwatya 'in nten lo'o Tyi'iïn ykwiïn', si'i lo'o tyi'a ti” ndukwin Ni.

³⁴ Wa na'aän cha' kan'. Kwi' chañi cha' nu chkwiïn' lo'o wan: Yu kwa lka ska ti nu nka Sñi' Ndiose, kwi' nu wa ngulo suwi Ni 'in yu.

Nten nu y'ni xa'an cha' 'in Jesús ti kulo

³⁵ Ngwa xka tsan, xiya' mduun Xuwa nde kwa, nduun lo'o tukwa ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu; mdijin Jesús bra kan'.

³⁶ Na'an Xuwa 'in Jesús, ykwi' Xuwa cha' 'in yu bra kan':

—Nde kwa ndyaa yu nu kaja si'ya ki'ya nu ndukwian, ña'an ti' ska slya' kune' nu ndujwi nten tloo Ndiose.

³⁷ Bra nu ynan tyukwaa ne' kan' cha' nu ykwi' Xuwa, bra ti yaa ña'an ne' kan' 'in Jesús.

³⁸ Mxina'an Jesús nde chun' tuwiin se'en ndyaa yu, na'an yu cha' ndyaa ña'an ne' kan' 'in yu. Kan' cha' mnicha' Jesús 'in ne':

—¿Ni nan lka nda'an naan wan a?

—Mstru —ndukwin ne' 'in Jesús—, ¿la nde ya' ndi'in nu'win a?

—Kan na'an wan chin' se'en ndi'iin —ndukwin Jesús bra kan'.

³⁹ Kan' cha' ndyaa na'an ne' na'an se'en ngala Jesús, yaa ykwi' ne' lo'o yu bra kan'. Bra wa jakwa siin mdiyan ne' la kwa, lo'o nganun ne' lo'o yu tyukwi msiin bra kan'.

⁴⁰ Wa mdiya tukwa nten kan' nu mdo'o ña'an 'in Jesús, kwi' nu wa ynan cha' nu ykwi' Xuwa lo'o ne'. Ska yu kan' naan Ndre, ta'a ngula Tyu Simón lka yu.

⁴¹ Bra ti ndyaa Ndre ndyaa naan yu 'in ta'a yu, ti kwi' Simón kan'. Ykwi' Ndre lo'o ta'a yu bra kan':

—Wa ndyija lyo 'wa nu lka Krixtu, nten tnun nu msu'wa Ndiose ndijyan lo chalyuu —ndukwin Ndre.

⁴² Ndyaa lo'o Ndre 'in Simón se'en ndi'in Jesús bra kan'. Na'an kwi'ya 'a Jesús 'in Simón kan', lo'o nde ndiya cha' nu ykwi' Jesús lo'o yu bra kan':

—Simón lka nin nu'win —ndukwin—, sñi' Jona lkaa; Cefas ka naan nde loo la —ña'an ti' chkwian' cha'tñan: ska kee, su'wa ti lka cha' kan' lo'o Tyu.

Msi'ya Jesús 'in Lpe lo'o Natanael

⁴³ La xka tsan, ngwa tiye Jesús cha' tsaa yu nde Galilea. Nde kwa ndyukwa ta'a yu lo'o ska yu ki'yu nu naan Lpe:

—Tsaa lo'oñ —ndukwin Jesús 'in Lpe bra kan'.

44 Ti kwi' yu Galilea lka Lpe kan', kwi' kan' lka Ndre lo'o Tyu; kichen Betsaida lka kichen tyi ne'.

45 Chun' ndi'in yaa Lpe cha' chkwi' yu lo'o Natanael ta'a nda'an yu:

—Wa na'an ba 'in Krixtu, nten tnun nchka nu ykwi' ayman Moisés cha' 'in lo kityi 'in Ndiose nu ngwa s'ni —ndukwin Lpe—. Ti kwi' cha' 'in yu kan' ykwi' nchga ayman nu ykwi' cha' 'in Ndiose lo'o nten nu ngwa s'ni. Jesús naan yu kan', sñi' ska nu naan Se. Nazaret lka kichen tyi yu.

46 —¿Ta su'we kichen kan' a? —ndukwin Natanael—. ¿Ta ndiya nten su'we nde kichen Nazaret kan' a?

—Kaan na'aan lyaa chin' 'in yu sikwa —ndukwin Lpe.

47 Na'an Jesús cha' ndijyan Natanael:

—Nde kwa ndijyan ska ne' Israel nu chañi cha' ngi'ni tnun 'in Ndiose —ndukwin Jesús—. Ja la nsu'wi cha' kwiñi 'in yu.

48 Mnicha' Natanael 'in Jesús bra kan':

—¿Sa ña'an ngwa, cha' yu'wi lyoo 'ñaän a?

—Bra nu ti ji chkwi' Lpe lo'oo —ndukwin Jesús—, ti bra kan' na'aän 'iin xa nu nduun kiya' yka kityi kan'.

49 —Mstru —ndukwin Natanael—, chañi cha' nu'win lkaa ska ti nu lka Sñi' Ndiose, nu'win lkaa ree nu nka ndloo 'in ne' Israel.

50 Mxkwen Jesús 'in Natanael bra kan':

—¿Ta ska ti chun' cha' nu wa ykwiin' lo'oo cha' wa na'aän 'iin kiya' yka kityi kan', kan' cha' ndyaa ña'an tii' 'ñaän a? —ndukwin yu—. Chin' ti cha' lka kan', cha' tnun la ti ña'aan nde loo la.

51 Xiya' ykwi' Jesús lo'o ne' bra kan':

—Chañi cha' nu nchkwiïn' lo'o wan ni —ndukwin yu—. Nde loo la ña'an wan cha' tyukwa laa se'en ndi'in Ndiose ni' kwan. Ka biya' ti' wan bra kan' cha' wa msu'wa Ndiose ñaän ndijyaän lo chalyuu cha' kaän nten. Lo'o se'en tyi'iïn, la kan' ña'an wan 'in angajle nu ndi'in se'en ndi'in Ndiose; tya'an angajle kan', skwen angajle kan' ni' kwan, ki'ya angajle kan' se'en tyi'iïn.

2

Yaa Jesús ta'a se'en mjwi kwilyo'o ne'

¹⁻² Xa wa mda'a snan tsan, ndyaa jya'an Jesús se'en kaja kwilyo'o ne' nde kichen Caná, nde lo yuu 'in Galilea. Wa ykwi' ne' lo'o Jesús lo'o ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu, kan' cha' lo'o ne' kan' ndyaa ne' ta'a bra kan'.

³ Chun' ndi'in la ja mjwi 'a mñun ko'o ne' nu ndi'in ta'a kan', mdyii ran. Lo'o ndyaa jya'an Jesús ndyaa ytsa' 'in yu bra kan':

—Wa mdyii mñun yi'o ne' —ndukwin.

⁴ Mxkwen Jesús 'in jya'an bra kan':

—¿Ta tñan 'ñaän lka kwa a? Ti ji tiya bra cha' kwa'uün tloün 'in nten ti ka nu lkaän.

⁵ Ni siya ngwaña'an ykwi' yu, nde ndiya cha' nu ykwi' jya'an yu lo'o msu bra kan':

—Ku'ni wan ña'aan tñan nu kulo yu re 'wan —ndukwin.

⁶ Nde kwa ti nduun skwa katun' tyi'a, katun' tnun nu ndya' lo'o kee lka kan'. Bra nu wa msa'an katun' kan', nsu'wi ni siya tu'wa tyii litro, ni siya snan yla tyii litro tyi'a, cha' wa lka tñan nu ndi'in 'in ne' judío, cha' nu katen kiya' ne' xa nu sten ne' ska ni' ña'an.

⁷ Kan' ykwi' Jesús lo'o msu kan':

—Ku'ni xa'an wan katun' kwa lo'o tyi'a.

Y'ni xa'an msu kan' katun' lo'o tyi'a sa ña'an bra nu msa'an ran.

⁸ —Kulo wan chin' tyi'a —ndukwin Jesús 'in msu—. Yaa lo'o wan 'in ran cha' ko'o nten nu kwa tyi kan'.

Ngwaña'an y'ni msu bra kan', mda ne' chin' tyi'a ko'o ne' kwa tyi bra kan'.

⁹ Yi'o biya' ne' kan', lo'o mñun nchka ran. Ja jlyo ti' yu kula kan' nde ya' mdo'o mñun kan', msu ti jlyo ti' cha' tyi'a nu ndyaa y'ya ne' tsan lka mñun kan'. Lo'o msi'ya ne' kwa tyi kan' 'in yu nu mjwi kwilyo'o, ykwi' yu lo'o bra kan':

¹⁰ —Xka ta nten ni —ndukwin yu kula—, xkwi' mñun nu su'we la lka nu nda ne' ndi'yu nten bra nu mdyisnan ti ta'a; xa wa ngula' ti' ne' cha' yi'o 'a ne' mñun kan', bra kan' nda ne' mñun nu kuxi la cha' ko'o ne' nu ndi'in ta'a —ndukwin ne' kwa tyi 'in yu nu mjwi kwilyo'o—. Lo'o nu'win ni, ni siya wa tyii ti ta'a, la ni ndaa mñun nu su'we la ti cha' ko'oan. Su'we 'a kan'.

¹¹ Kichen Caná nde lo yuu 'in Galilea ngwa cha' kan', bra nu mdyisnan y'ni Jesús cha' tnun chabiya' 'in Ndiose Sti yu. Lo'o cha' tnun kan' ngwa'u tloo Jesús 'in nten, cha' ña'an ne' cha' tlyu 'a tñan nka yu. Kan' cha' mdyisnan ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu, ndyaa ña'an ti' ne' 'in Jesús bra kan'.

¹² Chun' ndi'in la mdo'o Jesús ndyaa yu kichen Capernaum bra kan'. Ndyaa yu lo'o jya'an yu, lo'o yu ki'yu ta'a yu, lo'o ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu ndyaa ne'. Nganun ne' chin' la kan'.

Ngulo Jesús 'in ne' xa'an nu ndi'in ni' lyaa tnun

¹³ Wa tiya ti ta'a pascua 'in ne' judío, kan' cha' ndyaa Jesús ta'a Jerusalén.

¹⁴ Ndyaa Jesús ni' lyaa tnun la kan', lo'o na'an yu cha' ndi'in 'a nten ngi'ni kanan ni' lyaa kan'; ndyujwi' 'a ne' toro, ndyujwi' ne' slya', ndyujwi' ne' kiñi cha kuun cha' ka lomstan 'in nten ni' lyaa. Kwi' ndi'in ne' nu ngi'ni kanan 'in nten cha' nu mxa'an ne' tñi nu nnanjo'o 'in ne' kichen ni' lyaa, ndukwa ne' kan' tu'wa msaa 'in ne'.

¹⁵ Lo'o msñi Jesús ska ti su cha' jwi'in yu 'in ne' nu ngi'ni kanan kan', cha' kulo yu 'in ne' kan' ni' lyaa kan'; lo'o slya' 'in ne', lo'o toro 'in ne', lo'o nchga yu'wa 'in ne', ngulo yu 'in ne' mdo'o ne' nde chun' laa. Kwi' mxlyuu yu msaa se'en ndukwa ne' nu mxa'an tñi kan', mxkwan yu tñi 'in ne' bra kan'.

¹⁶ Lye ykwi' yu lo'o nten nu ndujwi' kiñi cha kuun bra kan':

—¡Yaa lo'o wan 'in yu'wa kwa nde chun' laa re! —ndukwin Jesús—. ¡Ja ku'ni wan cha' ka na'an tnun re 'in Stiin ña'an ti' na'an lo kiya'!

¹⁷ Lo'o ndyu'wi ti' ne' nu ngi'ni xa'an kan' ska cha' nu ndukwa lo kityi 'in Ndiose: “Stiin Ndiose, xlyaän 'aän cha' 'in na'an tyii, chun' ndiya tiän' 'iin” ndukwin kityi kan'.

¹⁸ Lo'o msin' 'a ti' ne' judío bra kan', kan' cha' mnicha' ne' 'in Jesús:

—¿Ti ka nu lka nda chabiya' 'iin cha' ku'nii ngwaña'an a? —ndukwin ne' 'in Jesús—. ¿Ni sa ña'an ku'nii cha' tsaa ña'an ti' ba 'iin?

¹⁹ —Ku'ni tyii wan na'an re —ndukwin Jesús—, lo'o chun' snan tsan kwiñaän ran xiya' bra kan'.

²⁰ —Tu'wa ndukwa skwa yijan mdyii ndya' laa tnun re —ndukwin ne' 'in yu—. ¿Ta ka 'iin kwiñaan ran xiya' chun' snan tsan ti a?

²¹ Lo'o si'i cha' 'in laa tnun ykwi' Jesús, ni siya ykwi' yu ska cha' lo'o ne' nan nu ka 'in yu, ti ykwi' ti yu, sa ña'an tyu'u yu xiya' xa nu wa ngujwi yu.

²² Kan' cha' bra nu wa ndyu'u Jesús xiya', kan' ndyu'wi ti' ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu nchga cha' nu ykwi' yu lo'o ne' tsan kan'; ndyaa ña'an ti' ne' cha' kan', kwi' ndyaa ña'an ti' ne' cha' nu ngwa'an ayman lo kityi 'in Ndiose nu ngwa s'ni.

Jlyo ti' Jesús nchga cha' nu nda'an tiye nchga nten

²³ Xa nu mdi'in Jesús Jerusalén ta'a pascua kan', bra kan' mdyisnan ka'an nten ndyaa ña'an ti' ne' cha' 'in yu, xa wa na'an ne' nchga cha' tnun nu y'ni yu.

²⁴ Ni siya ngwaña'an, jlyo ti' Jesús cha' ti ji tsa a ña'an su'we ti' ne' 'in yu, cha' su'we 'a nsu'wi lyo yu 'in nten, nchga cha' nu nsu'wi ni' kasiya 'in skaa nten.

²⁵ Ja n'ni cha' katsa' xka nten 'in yu sa ña'an cha' nu nsu'wi ni' kasiya 'in skaa nten, cha' jlyo 'a ti' yu, ti ykwi' ti yu, sa ña'an cha' nu nsu'wi ni' kasiya 'in nchga nten.

3

Jesús lo'o Nicodemo

¹ Ndiya ska yu kula 'in ne' judío nu naan Nicodemo, yu fariseo nu lka ndloo la ngwa yu. Lo'o ne' fariseo ni, kti 'a ngi'ni ne', nxke' ti' ne'.

² Bra nu ngwi'ya tla yaa yu kula kan' se'en ndi'in Jesús:

—Mstru Jesús —ndukwin yu—, jlyo ti' nten cha' nu'win lkaa ska mstru nu msu'wa Ndiose 'iin ndijyaan lo chalyuu, cha' ja ka 'iin ku'nii skaa cha' tnun si ja lo'o Ndiose ndaya' 'iin. Jlyo ti' ba cha' ja ka 'in nten chalyuu ku'ni ne' ngwaña'an —ndukwin Nicodemo 'in Jesús.

³ Ykwi' Jesús lo'o yu bra kan':

—Chañi 'a cha' nu nchkwii'n' lo'oo ni, cha' ngi'ni Stiin Ndiose cha' kala nten xiya', xa nu xlyaa ne' sten ne' cha' 'in Ndiose, cha' ka Ni ndloo ni' kasiya 'in ne' —ndukwin Jesús.

⁴ —¿Ni sa ña'an ka kalaan xiya' xa nu wa msuan'? —ndukwin Nicodemo 'in Jesús—. ¿Ta ka stean ni' jya'aan xiya' a?, cha' xiya' kalaan —ndukwin yu.

⁵⁻⁶ —Chañi cha' nu chkwii'n' lo'oo ni —ndukwin Jesús—. Nten lka nu ndlya xa nu y'ni kala nten chalyuu 'in ne', lo'o Tyi'i Ndiose lka nu ngi'ni cha' xa'an kasiya 'in nten —ndukwin Jesús—. Ndi'in cha' ka kwi kasiya 'wan si nchka ti' wan cha' kulo Ndiose tñan ni' kasiya 'wan. Ndi'in cha' xu'wi wan lo tyi'a, kwi' ngwaña'an ndi'in cha' kanun Tyi'i Ndiose ni' kasiya 'wan —ndukwin Jesús 'in Nicodemo—.

⁷ Ja kuwe 'a tii' 'in cha' nu nchkwii'n' lo'oo, cha' ndi'in cha' kala nten xiya'.

⁸ Kwi'in ni, nskwa kwi'in la se'en nchka ti' ran; ni siya nganaan cha' nganen nskwa kwi'in, ja nchka biya' tian' la nde mdo'o kwi'in kan', la nde tsaa ran bra kan' —ndukwin Jesús—. Kwi' ngwaña'an lka lo'o Tyi'i Ndiose, ja nchka biya' ti' nten sa ña'an nu ngi'ni Ndiose cha' ka kwi kasiya 'in ne' —ndukwin Jesús 'in yu.

9 —¿Ni sa ña'an ka cha' kan' ngwaña'an a? —ndukwin Nicodemo bra kan'.

10 Lo'o mskwen Jesús 'in yu bra kan':

—¿Ta si'i mstru kula 'in ne' judío lkaa a? ¿Ni cha' lka ja ndi'yaa kwenta 'in cha' kan' sikwa? —ndukwin Jesús 'in yu—.

11 Chañi 'a cha' nu chkwiiñ' lo'oo ni. Nu bare, ñi nchkwi' ba cha' 'in ska cha' nu wa jlyo ti' ba, ska cha' nu wa na'an ba, lo'o ja la ndukwa wan cha' nu nchkwi' ba —ndukwin Jesús—.

12 Ndiya cha' nu nchkwiñ' lo'o wan cha' 'in chalyuu re, lo'o ja ndyaa ña'an ti' wan cha' kan'. ¿Ni sa ña'an ka cha' nu tsaá ña'an ti' wan 'ñaän xa nu chkwiiñ' lo'o wan ska cha' 'in Ndiose nu nka ndloo a? —ndukwin Jesús 'in Nicodemo—.

13 'Ja ya tsaá ska nten ni' kwan se'en ndi'in Ndiose. Skaän tiän nu msu'wa Ndiose 'ñaän ndi-yaän cha' kaän nten, nde kwa mdo'oün cha' ndi-yaän lo chalyuu re; nde kwa lka na'an tyiñ.

14 Xa nu mdi'in ayman Moisés lo nten' wtyi kan' nu ngwa s'ni, kwan mskwen yu ska kunan chkwan nu ndukwi chun' yka, cha' ña'an nten kunan kan', cha' chkaa ne' nu yku kunan tlá 'in —ndukwin Jesús—. Sa ña'an nu mskwen yu 'in kunan chkwan kan' kwan, ngwaña'an ndi'in cha' skwen ne' 'ñaän lo wsi, na' nu ndijyaän cha' kaän nten.

15 Lo'o nchga nten nu sten cha' 'ñaän, kaja chalyuu su'we 'in ne' bra kan', chalyuu nu ja tsaá tii 'a —ndukwin Jesús 'in Nicodemo—.

Su'we 'a nka tiye Ndiose ña'an Ni 'in nten

16 'Su'we 'a nka tiye Ndiose ña'an Ni 'in nten chalyuu, kan' cha' msu'wa Ni 'ñaän, skaän tiän nu

lkaän Sñi' Ni cha' ndijyaän lo chalyuu, cha' ja tsaa 'a nten lo jwlyaa xa nu xñi ne' cha' 'ñään; kaja chalyuu su'we 'in ne' kan', chalyuu nu ja tsaa tii 'a —ndukwin Jesús—.

17 Wa msu'wa Ni 'ñään ndijyaän lo chalyuu cha' suwiin ki'ya nu ndukwi nten chalyuu. Ja nchka ti' Stiin Ndiose cha' xkwi' nan xtya Ni ki'ya 'in nten; ja ndijyaän lo chalyuu cha' ku'niin ngwaña'an —ndukwin Jesús—.

18 'Ja ta 'a Ndiose nu ti'í 'in nten nu xñi cha' 'ñään, ni siya wa y'ni biya' Ni 'in nchga nten nu ja xlyaa xñi cha' 'ñään; ta Ni nu ti'í 'in ne' kan', chun' ja mslyaa 'a ne' tsaa ña'an ti' ne' 'ñään cha' lkaän skaän tiän nu lka Sñi' Ndiose —ndukwin Jesús—.

19 Wa nda Ndiose xaa ndijyan lo chalyuu, lo'o ja nxlyaa 'a nten chalyuu tyi'in se'en xaa kan'. Nsu'wi 'a nten nu ndiya la ti' tyi'in se'en tla, cha' xa'an 'a tiye ne' kan'; kan' cha' nsu'wi ki'ya nu mstyaa Ndiose 'in ne' kan'.

20 Ja nchka ti' nten xa'an cha' ta Ndiose xaa nu xu'wi ni' kasiya 'in ne'. Tijyu' ti nda'an ne' kan' se'en ja ña'an Ni 'in ne', nxke' ti' ne', cha' xkwi' cha' kuxi ngi'ni ne' kan' —ndukwin Jesús—.

21 Nten nu xñi cha' nu nchkwi' Ndiose lo'o ne', ta Ndiose xaa nu xu'wi ni' kasiya 'in ne' kan'. Ndi'in ne' se'en xaa kan', cha' ka jlyo ti' xka ta nten cha' ngi'ni ne' kan' nchga tñan nu ndlo Ndiose 'in ne'.

Xiya' ykwi' Xuwa Bautista cha' 'in Jesús lo'o nten

22 Chun' ndi'in la ndyaa Jesús, ndyaa yu lo'o nten nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu, mdi'in ne' chin' nde lo yuu 'in Judea. Mdukwatya Jesús 'in nten la kan'.

23 Lo'o ndi'in Xuwa kwi' se'en ti, cha' ti ndukwatya yu 'in nten; ndi'in yu ska se'en naan Enón, kwi' se'en ti Salim, se'en tlya 'a tyi'a. Ka'an 'a nten nda'an ne' cha' tukwatya yu 'in ne'.

24 Ti ji su'wa ne' 'in Xuwa kan' ni' ña'an chkwan bra kan'.

25 Lo'o lye 'a nxuun ne' judío lo'o ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in Xuwa bra kan'; lye nchkwi' ne' lo'o ta'a ne' sa ña'an nu su'we la ku'ni ne' cha' ka luwi kasiya 'in ne' cha' 'in Ndiose.

26 Kan' cha' mdiyan ne' se'en ndi'in Xuwa cha' chkwi' ne' lo'o yu:

—Mstru —ndukwin ne'—, ti kwi' yu nu yaa se'en mdi'iin xka la'a tsu' chku Jordán ti ngwa xkan', ti kwi' nu ndukwiin cha' ndloo la lka yu, wa ngala yu kan' ndukwatya yu 'in nten la'a tsu' re ni. Ka'an 'a nten nda'an se'en ndi'in yu.

27 Lo'o mxkwen Xuwa 'in ne' bra kan':

—Sa kwa ti tñan ka ku'ni ska nten, sa ña'an nu nda Ndiose chabiya' ku'ni ne' —ndukwin yu—.

28 Wa ynan wan cha' nu niñ 'wan nu ngwa xkan', cha' ja lkañ Krixtu, nten nu tnun nchka nu wa kan ti lo chalyuu. Wa lka tñan ndiya 'ñañ cha' ndla la mdiyañ cha' xñiñ tuwiin se'en kan nu lka Krixtu —ndukwin Xuwa—.

29 Ña'an ti' xa wa mjwi kwilyo'o ne', ska ti yu ki'yu kan', kan' nu lka kwilyo'o kuxiin; lo'o ta'a su'we nsu'wi nu ki'yu kan', su'we 'a nka tiye yu kunan yu cha' nu nchkwi' yu kan'. Sa ña'an su'we nka tiye ta'a su'we nsu'wi yu ndi'in yu xa wa mjwi kwilyo'o ne', ngwaña'an na' su'we 'a nka tiyeñ cha' ña'añ 'in ne' nu nnan cha' nu ndu'u Jesús —ndukwin Xuwa—.

³⁰ Kwí' ngwaña'an, tí' kwí' yu ka yu tnun la, lo'o na' ndi'in cha' kaän nu siya' la bra kan'.

Se'en ndi'in Ndiose mdo'o Jesús

³¹ Ndloo la lka Krixtu cha' mdo'o yu ni' kwan se'en ndi'in Ndiose, mdiyan yu lo chalyuu bra kan'. Lo'o Xuwa ni, sñi' ska nten chalyuu ngwa yu kan'; ndukwa na'an tyi yu lo chalyuu. Kwí' ña'an nchkwi' yu, sa ña'an nu nchkwi' nten ti. Nu lka Jesucristo ni, mdo'o yu ni' kwan se'en ndi'in Ndiose, ndloo la ti yu kan';

³² mdu'u yu cha' nu ñi 'ñaan, cha' 'in nchga nan nu wa na'an yu, nchga cha' nu wa ynan yu la kan'. Lo'o ja xlyaa 'a nten xñi ne' cha' nu nchkwi' yu.

³³ Bra nu xñian cha' nu nchkwi' Jesús, kan' kat-saan' 'in ta'aan cha' ñi 'a cha' nu nchkwi' Ndiose lo'oan.

³⁴ Wa msu'wa Ndiose 'in Jesucristo ndijyan yu lo chalyuu, lo'o xkwí' cha' 'in Ndiose nchkwi' yu lo'oan chabiya' 'in Tyi'i Ndiose nu nsu'wi 'in yu. Lo'o Ndiose ni, ja tsaa tii 'a cha' nda Ni Tyi'i Ni 'in Sñi' Ni.

³⁵ Ndiya 'a tí' Ndiose Sti yu ña'an Ni 'in Sñi', tí' kwí' Jesús kan'; lo'o nchga chabiya' nu ndiya ya' Ndiose, msu'wa Ni 'in Sñi' Ni cha' ndijyan yu.

³⁶ Bra nu xñi nten cha' 'in Jesús, cha' nu lka yu Sñi' Ndiose, ja tsaa tii 'a chalyuu su'we nu ta Ndiose 'in ne' kan'. Lo'o nten nu ja xlyaa tukwa cha' nu nchkwi' Jesús, ja ta 'a Ndiose chalyuu su'we kan' 'in ne'; ndi'in cha' lye ta Ni nu tí' 'in ne' kan' bra kan'.

4

Ska nu kuna'an nu lka ne' Samaria

¹ Chun' ndi'in la ynan ne' fariseo, ngwa biya' ti' ne' cha' ka'an la nten nda'an lo'o Jesús cha' ku'ni xa'an ne' cha' 'in yu bra kan', kwi' ndukwatya yu 'in ne'; chin' la nten ndi'in nu ngi'ni xa'an 'in Xuwa bra kan'.

² Lo'o si'i ti kwi' Jesús nu ndukwatya 'in nten; yu kune' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu, kan' lka nu ndukwatya 'in nten.

³ Bra nu ngwa biya' ti' Jesús cha' wa ynan ne' fariseo cha' kan', mdo'o yu lo yuu 'in Judea bra kan', ndyaa yu la lo yuu 'in Galilea kan' xiya'.

⁴ Kan' cha' ndyaa Jesús tuwiin, mdijin yu lo yuu 'in Samaria.

⁵ Kan' mdiyan yu kichen Sicar, ska kichen se'en ndi'in ne' Samaria. Ndiya kichen kan' lo yuu nu wa mda ayman Jacob 'in ayman Se sñi' yu nu ngwa s'ni.

⁶ Nde kwa ndiya ska tu tiyuu nu ndukwin ne' cha' chku 'in ayman Jacob lka kan'. Wa ndla ti ka ndi'ya kwan ngwa bra kan', kwi' ngwa tña' 'a Jesús tuwiin; kan' cha' ndyaa tukwa yu tu'wa chku kan'.

⁷⁻⁸ Wa ndyaa ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu lo kichen, ndyaa si'i ne' nan ku ne'. Chun' ndi'in la yan ska nu kuna'an ne' Samaria, mdiyan y'ya tyi'a bra kan'.

—¿Ja taa chin' tyi'a ko'oŋn a? —ndukwin Jesús 'in nu kuna'an kan'.

⁹ —Kwi' ne' judío lka nu'win —ndukwin nu kuna'an kan'—, lo'o na' lkaän ne' Samaria. ¿Ni cha' lka njñaan tyi'a ko'oo 'ñaän? —ndukwin nu kuna'an kan'.

(Ngwaña'an ndukwin cha' ja su'we nsu'wi ne' Samaria lo'o ne' judío bra kan'.)

¹⁰ Lo'o mxkwen Jesús 'in nu kuna'an kan':

—¿Ja jlyo tii' nchga cha' su'we nu nda Ndiose 'in nten a? —ndukwin Jesús—. Si jlyo tii' ti ka nu lka nu njñan tyi'a ko'o 'iin, ja chan nu'win chkwii' lo'oŭn cha' taän tyi'a ko'oo bra kan' —ndukwin yu—, lo'o taän tyi'a ko'oo nu chañi ku'ni ku'u kasiya 'iin.

¹¹ —Ne' kula —ndukwin nu kuna'an kan' 'in Jesús—, ki'ñi 'a chku tiyuu re; lo'o ja lo'o balde 'iin —ndukwin—. ¿Ni sa ña'an ka kuloo tyi'a cha' ku'ni ku'u 'ñaän a? —ndukwin—.

¹² ¿Ta ka'an la nsu'wi lyo nu'win ke ayman Jacob 'ñaan nu nda chku tiyuu re 'wa a? —ndukwin—. Yi'o ayman kan' tyi'a chku re, kwi' ngwaña'an yi'o sñi' yu, lo'o skun' ne' yi'o tyi'a re.

¹³ —Bra nu ko'o nten tyi'a chku re —ndukwin Jesús—, xiya' kityi ti' ne' chun' ndi'in la —ndukwin yu—.

¹⁴ Lo'o ni, xa nu ko'o ne' tyi'a nu taän, ja kityi 'a ti' ne' xiya' bra kan' —ndukwin—. Taän ska lo tyi'a ko'o ne' nu ku'ni ku'u kasiya 'in ne'. Sa ña'an lka si tyukwa tyi'a ni' kasiya 'in ne', ngwaña'an lka cha' kan', lo'o ja tsaä tii 'a chalyuu nu taän 'in ne' bra kan'.

¹⁵ Mxkwen nu kuna'an kan' 'in Jesús bra kan':

—Taa lyaa tyi'a kan' ko'oŭn, ne' kula —ndukwin—, cha' ja kityi 'a tiän' xiya', cha' ja ka 'a tlyu tñan 'ñaän kan' y'yaän tyi'a nde re.

¹⁶ Lo'o ykwi' Jesús lo'o nu kuna'an kan' bra kan':

—Yaa lyaa yaa ti'in 'in kwilyo'oo cha' kan' yu nde re.

¹⁷ —Ja ndiya kwilyo'oŭn —ndukwin nu kuna'an kan' bra kan'.

—Ñi 'a cha' ykwii' lo'oŭn cha' ja ndiya kwilyo'oo —ndukwin Jesús bra kan'—.

¹⁸ Wa ki'yu ya' mjwi kwilyo'oo nu ngwa s'ni, lo'o si'i kwilyo'oo lka nu ki'yu nu ndi'in lo'oo ni —ndukwin yu—. Ñi 'a cha' ykwii' lo'oŭn.

¹⁹ —Ne' kula —ndukwin nu kuna'an kan'—, ngwa biya' tiän' ni, cha' ndi'in 'a cha' tiya 'iin, cha' nu'win lkaa ska nu nchkwi' cha' 'in Ndiose lo'o nten —ndukwin—.

²⁰ Ki'ya kwan kwa ni, kti 'a ki'ya kwan kwa 'in nu ngwa ayman 'wa ti s'ni, cha' nde kwa y'ni tnun ayman kan' 'in Ndiose; lo'o xka cha' nda'an tiye wan ne' judío, cha' ndukwin wan cha' ndi'in cha' ku'ni tnun 'in Ndiose ska ti ni' lyaa tnun nu ndukwa Jerusalén.

²¹ —Kunaan su'we cha' nchkwiin' —ndukwin Jesús 'in nu kuna'an kan'—. Wa tiya ti bra cha' ja ku'ni tnun 'a wan 'in Ndiose lo ki'ya kti kwa, kwi' ja ku'ni tnun 'a wan 'in Ni la kichen Jerusalén —ndukwin—.

²² 'Wan ne' Samaria ni, xa nu ngi'ni tnun wan 'in Ndiose, ja nsu'wi lyo wan nan nu ngi'ni tnun wan; ne' judío bare, nsu'wi lyo ba nan nu ngi'ni tnun ba, cha' ska ne' kichen tyi ba lka nten tnun nu kulaa 'in nchga nten 'in cha' xa'an —ndukwin Jesús 'in nu kuna'an kan'—.

²³ Wa tiya ti bra, ti kwi' bra nu ni lka, cha' ku'ni tnun nten 'in Ndiose tyukwi ti tiye ne'. Lo'o Tyi'i Ndiose su'wa ya' Ni 'in ne' bra kan', cha' ngwaña'an nchka ti' Ndiose cha' ka xa nu ku'ni tnun nten 'in Ni.

²⁴ Ja ka ña'an nten 'in Ndiose; nchga tsan ngi'ni Tyi'i Ni tñan lo chalyuu, ni siya ja nchka ña'an nten 'in Ni. Ngwaña'an lka Ndiose. Lo'o nten nu chañi cha' nchka ti' ku'ni tnun 'in Ni, ndi'in cha' ku'ni tnun ne' 'in Ni tyukwi ti tiye ne'; lo'o Tyi'i Ndiose

su'wa ya' Ni 'in ne' kan' cha' ku'ni tnun ne' 'in Ni bra kan'.

²⁵ Xiya' ykwi' nu kuna'an kan' lo'o Jesús bra kan':

—Ndi'yaän kwenta cha' wa kan ti ska nten nu tnun chka, kwi' nu su'wa Ndiose 'in cha' kan lo chalyuu; Krixtu ka naan yu kan' —ndukwin—. Bra nu kan yu kan', kwa'u ñi yu nchga cha' tukwi 'ñaan bra kan'.

²⁶ Mxkwen Jesús 'in nu kuna'an kan' bra kan':

—Ti kwiin' lkaän nu nchkwiin' lo'oo ni.

²⁷ Ti kwi' bra kan' ngala ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu xiya', nduwe 'a ti' ne' cha' ndukwa Jesús nchkwi' lo'o nu kuna'an kan'. Lo'o ja mnicha' ne' 'in yu kula kan': ni nan lka nchka ti' nu kuna'an kan' lo'o yu, ni sa ña'an cha' nchkwi' yu lo'o nu kuna'an kan'.

²⁸ Lo'o mstyá nu kuna'an kan' te'éñ tyi'a lo yuu bra kan', mdo'o ndyaa lo kichen; ndyaa ytsa' 'in nten kichen cha' tsaa na'an ne' 'in Jesús bra kan'.

²⁹ —Nde kwa ti nduun ska nten nu nsu'wi 'a cha' tiya 'in —ndukwin nu kuna'an kan'—. Nchga lo tñan nu y'niin bra nu mdiyaän lo chalyuu, nchga cha' kan' wa ytsa' yu kula kan' 'ñaän. ¿Ta si'i yu kan' lka Krixtu, nten nu tnun nchka nu wa kan ti, xke' ti' wan a?

³⁰ Bra ti mdo'o nten kichen ndyaa se'en ndukwa Jesús bra kan'.

³¹ Ti ji tiya ne' kan' se'en ndukwa Jesús, lo'o t'nan nchkwi' ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu lo'o yu cha' ku yu chin' tyaja.

—Mstru —ndukwin ne'—, ¿ja kuu chin' ni a?

32 —Wa ngula' tiän' —ndukwin Jesús bra kan'—. Wa ndiya chin' nan ykuŭn re lo'o ja nsu'wi lyo wan 'in ran.

33 Ykwi' ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu lo'o ta'a ne' bra kan':

—¿Ta wa yan lo'o ne' nan yku yu a? —ndukwin ne'.

34 Lo'o ykwi' Jesús lo'o ne' kan' xiya' bra kan':

—Bra nu ngi'niän tñan 'in Stiän Ndiose, ngula' tiän' sa ña'an si wa ykuŭn tyija, sa ña'an si wa yi'oŭn tyi'a —ndukwin yu bra kan'—. Ndi'in cha' ku'ni tyiän tñan nu mda Stiän 'ñaän cha' nu ndijyaän lo chalyuu —ndukwin yu—.

35 “Xa wa mda'a jakwa ko', bra kan' ku'ni ne' kwa.” ¿Ta kwiñi cha' nchkwi' nten ngwaña'an a? —ndukwin Jesús 'in ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu—. Xka cha' chkwiän' lo'o wan ni, cha' ña'an wan chin' 'in nten ka'an kwa nu ndijyan se'en ndi'ian —ndukwin yu—. Nchka 'a ti' ne' kan' kunan ne' cha' nu chkwiän' lo'o ne'. Ña'an ti' ska jyan nu su'we 'a ngutsi, cha' ndla ti ka kwa 'in ran, ngwaña'an lka nten kwa.

36 Kaja siya' msu 'ñaän nu ku'ni kwa kan', lo'o ja tsaä tii 'a tñan nu y'ni msu kan'. Chun' ndi'in la su'wa ti ka su'we ka tiye ta'a tyukwaa ta nten re 'ñaän: lo'o ne' nu nsnen cha' su'we 'in Ndiose se'en ndi'in nchga nten, lo'o ne' nu ña'an sa ña'an wa yten nten chalyuu cha' 'in Ndiose —ndukwin Jesús 'in ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu—.

37 Chañi lka cha' nu nchkwi' nten: “Ska ta lka yu nu ntya nskwa', xka ta lka yu nu nextun tya.”

38 Nu 'wan ni, wa nguloŭn tñan 'wan —ndukwin Jesús—, cha' tsaä wan ku'ni tyii wan ska tñan nu

ja ya ku'ni wan, cha' kan lo'o wan 'in nten se'en ndi'iin, nchga nten nu nchka ti' sten cha' 'ñaän. Xka ta nten wa y'ni tñan kan' kulo ndukwa la, lo'o ni ña'an wan sa ña'an tsa'a to'o tñan nu y'ni ne' ti bra kan'.

³⁹ Lo'o tyun ne' Samaria, ne' kwa tyi ni, msñi ne' cha' 'in Jesús chun' cha' nu ytsa' nu kuna'an kan' 'in ne': “Nchga cha' kuxi nu y'niin ti bra nu mdiyaän lo chalyuu sa la ni, nchga cha' kan' ykwi' yu kula kan' lo'oün” ndukwin nu kuna'an kan' 'in ne'.

⁴⁰ Kan' mdiyan ne' kan' se'en ndi'in Jesús, lye 'a ykwi' ne' lo'o Jesús cha' ti kanun la yu chin' kichen tyi ne'. Kan' cha' nganun Jesús tukwa tsan bra kan'.

⁴¹ Bra wa ynan la ne' cha' nu ngwa'u Jesús 'in ne', ka'an la nten msñi cha' nu nchkwi' yu bra kan'.

⁴² Kan' ykwi' ne' lo'o nu kuna'an kan':

—Si'i chun' cha' ykwi' nu'win msñi ba cha' 'in yu ni; ti ykwi' ti yu, ykwi' yu lo'o ba, kan' cha' ndyaa ña'an ti' ba cha' nu ykwi' yu. Ndi'ya ba kwenta cha' chañi cha' yu kula re lka Krixtu, nten nu tnun nchka nu wa mdiyan cha' kulaa 'in nchga nten chalyuu 'in cha' xa'an.

Y'ni Jesús jo'ó 'in sñi' yu nu lka tñan 'in ree

⁴³ Xa wa mdijin tukwa tsan kan', mdo'o Jesús lo yuu nu kwenta 'in Samaria, ti ndyaa la yu lo yuu 'in Galilea bra kan'.

⁴⁴ Wa ndukwin yu cha' ja nnan nten cha' nu nchkwi' ska nten nu lka ta'a kichen tyi ne', xa nu nchkwi' ne' kan' cha' 'in Ndiöse lo'o ne'.

⁴⁵ Xa wa mdiyan yu lo yuu kan', su'we 'a ykwi' ne' Galilea lo'o yu. Wa na'an ne' kan' nchga

cha' tnun nu y'ni Jesús xa nu yaa yu ta'a kichen Jerusalén, cha' lo'o ne' kan' yaa ne' ta'a kan'.

⁴⁶ Chun' ndi'in la mdiyan Jesús kichen Caná nde lo yuu 'in Galilea xiya'; kichen kan' ngwa se'en ngwiñan Jesús mñun lo'o tyi'a ti, cha' yi'o ne' nu mdi'in ta'a kan'. Ndiya ska yu kula nu ndi'ya tñan tnun 'in ree, ti'í 'a sñi' yu nskwa na'an tyi yu nde kichen Capernaum.

⁴⁷ Bra nu ynan yu nu lka tñan kan', cha' mdo'o Jesús yuu nu kwenta 'in Judea, mdiyan yu lo yuu 'in Galilea, kan' ndyaa yu kula kan' se'en ndi'in Jesús. Mjñan 'a yu kula cha' tlyu ti' 'in Jesús cha' tsaa yu kichen tyi yu kula kan', cha' tsaa yu ku'ni yu jo'ó 'in sñi' yu kan' cha' wa kaja ti sñi' yu.

⁴⁸ —¿Ni ña'an bra tsaa ña'an ti' wan 'in Ndiose a? —ndukwin Jesús 'in yu kula kan' bra kan'—. Jlyo tiñan' cha' ja tsaa ña'an ti' wan 'in Ndiose cha' ka ku'ni Ni nchga tñan, ni siya ku'niñ ska cha' tnun cha' ña'an kwi'ya wan 'in ran.

⁴⁹ —Yu kula —ndukwin yu nu lka tñan kan' 'in Jesús—, ku'nii cha' su'we tsaa na'an tyiñ ni, xa nu ti ji kaja sñiñ'.

⁵⁰ —Tyaa lyaa na'an tyii ni —ndukwin Jesús 'in yu—, chkaa sñii', ja kaja yu kan'.

Ndyaa ña'an ti' yu nu lka tñan kan' cha' nu ykwi' Jesús lo'o yu bra kan'. Bra ti mdo'o yu kula kan' ndyaa yu kichen tyi yu.

⁵¹ Tuwiin kan' se'en ndyaan yu, ndyukwa ta'a yu lo'o msu 'in yu:

—Ti lu'u sñii', yu kula —ndukwin msu 'in yu—. Ja kaja 'a yu ni.

52 —¿Ni ña'an bra mdyisnan nchkaa sñiën' a? —ndukwin yu nu lka tñan kan' 'in msu 'in yu bra kan'.

—Ti kaa, bra wa ska siin, bra kan' mdo'o tikee' 'in yu —ndukwin msu 'in yu.

53 Bra ti ngwa biya' ti' sti yu nu ngwa ti'í kan', cha' ti kwi' bra nu ykwi' Jesús lo'o yu cha' chkaa sñi' yu, ti kwi' bra kan' nchkaa sñi' yu. Ndyaa ña'an ti' yu kula kan' 'in Jesús bra kan', kwi' ngwaña'an ndyaa ña'an ti' nchga nten nu ndi'in na'an tyi yu.

54 Wa ngwa tukwa cha' tnun nu y'ni Jesús chabiya' 'in Ndiose nde lo yuu 'in Galilea kan', xa nu wa mdo'o yu Judea mdiyan yu nde kwa.

5

Ska nten nu nchkun' tyukwin nu nskwa tu'wa tiyu' Betzaa

¹ La xka yijan bra nu ngwa ta'a 'in ne' judío nde Jerusalén, xiya' ndyaa Jesús ta'a bra kan'.

² Kichen Jerusalén, kan' ndiya ska tulo'oo kichen se'en naan Tulo'oo 'in Slyá'. La kan' ndiya ska tiyu' lyu' ti, kwi' Betzaa naan tiyu' kan', cha' nchkwi' ne' judío lka cha' kan'. Nchga la'a tsu' tu'wa tiyu' lyu' ti kan' ndukwi ka'yu corredor,

³ se'en ndi'in ka'an 'a nu ti'í: nu kwityiin', nu chku' kiya', nu nchkun' tyukwin. Ndi'in ne' la kan' ngita ne' cha' kiñan lo tyi'a tiyu' kan'.

⁴ Ndyaa ña'an 'a ti' ne' kichen 'in tyi'a kan', cha' x'ni ndyukwi ndi'ya ska angajle 'in Ndiose nu mdo'o ni' kwan, ndyaa lo tyi'a tiyu' kan', cha' xñan lo ran. Lo'o nu ti'í nu ndyaa cha' kata chku kulo ndukwa la xa nu tka mñan ti tyi'a, kan' lka nu

chkaa 'in ya ña'an ti kicha nu nsu'wi 'in, ndukwin ne'.

⁵ Wa nskwa ska nten nu ti'í kiya' nde kwa; wa kalatyii ndukwa snu' yijan nskwa yu ti'í yu.

⁶ Bra nu na'an Jesús 'in nu ti'í kan' se'en nskwa yu, ngwa biya' ti' Jesús cha' s'ni nskwa yu bra kan'. Mnicha' Jesús 'in nu ti'í bra kan' si chañi cha' nchka ti' yu chkaa yu.

⁷ —Yu kula —ndukwin yu 'in Jesús—, ja tukwin ndiya 'ñaän nu ka taya' chin' 'ñaän cha' tsa lo'o 'ñaän tu'wa tyi'a bra nu kiñan lo ran. Tka mdyi-tuun tiän lo'o ndla la ndyaa xka nten lo tiyu' kwa.

⁸ —Tyituun lyaa ni —ndukwin Jesús bra kan'—, xkuun' lyaa te' kwa 'iin lo'o jaa' kwa, tyaa lo'oo 'in ran na'an tyii.

⁹ Lo'o ngwaña'an ngwa, bra ti nchkaa nu ti'í kan'. Ti kwi' bra kan' mdyisnan yu nda'an yu, ndyaa lo'o yu jaa' 'in yu. Tsan saru ngwa bra kan'. Kti 'a tsan kan' cha' 'in ne' judío, ja ngi'ni 'a ne' tñan tsan kan'.

¹⁰ Kan' cha' ykwi' ne' judío lo'o nu ngwa ti'í kan' tuwiin:

—Tsan nu nxitña' nten lka ni —ndukwin ne' kan' 'in yu —. Ja nsu'wi 'a chabiya' 'iin cha' tya'an lo'oo jaa' kwa 'iin ni.

¹¹ Mxkwen nu ngwa ti'í kan' 'in ne' bra kan':

—Nu y'ni jo'ó 'ñaän, kan' lka nu ngulo tñan 'ñaän cha' tyaa lo'oñ jaa' re tu' na'an tyiñ bra kan' —ndukwin.

¹² —¿Ti ka nu lka ngulo tñan 'iin cha' tyaa lo'oo jaa' kwa 'iin a? —ndukwin ne' kan'.

¹³ Ja jlyo ti' nu ngwa ti'í kiya' kan' sa ña'an naan nu wa y'ni jo'ó 'in. Ka'an 'a nten ndi'in nde kwa,

lo'o ja tukwin na'an 'in Jesús bra nu mdo'o yu ndyaa yu.

¹⁴ Xa wa msiin la, xiya' mdukwa ta'a Jesús lo'o nu ngwa ti'í kan' bra nu mda'an yu ni' lyaa. Ykwi' Jesús lo'o yu bra kan':

—Wa nchkaa ni —ndukwin 'in yu—, kan' cha' kulaa ya' cha' kuxi kwa 'iin cha' ja tyukwa 'aa xka cha' tnun la.

¹⁵ Ndyaa nu ngwa ti'í kan' bra kan', ndyaa ytsa' yu 'in ne' judío kan', cha' Jesús lka nu y'ni cha' nchkaa yu.

¹⁶ Kan' cha' msin' 'a ti' ne' judío kan' 'in Jesús, cha' y'ni Jesús cha' tnun lo'o nu ti'í kan' tsan ta'a nu nxitña' ne'. Mdyisnan ne' kan' y'ni liye' ti' ne' 'in yu, ngwa ti' ne' kujwi ne' 'in yu.

¹⁷ Ykwi' Jesús lo'o ne' bra kan':

—Ti ji tyii ku'ni Stiin tñan —ndukwin Jesús—, kwi' ngwaña'an na', ti ngi'niin tñan.

¹⁸ Kan' cha' chen 'a nka tiye ne' judío kan' ña'an ne' 'in Jesús, nsu'wi 'a ne' kan' nu nchka ti' kujwi 'in Jesús bra kan'. Ti'í ti' ne' kan' 'in yu, cha' y'ni yu tñan tsan ta'a 'in ne', ndukwin ne'. Ja ndiya ti' ne' siya' ti cha' ndukwin Jesús cha' Ndiose lka Sti yu, cha' su'wa ti ngi'ni yu lo'o Ndiose.

Ndiose Sti Jesús lka nu mda chabiya' 'in yu

¹⁹ Lo'o mxkwen Jesús 'in ne' judío bra kan':

—Chañi cha' nu chkwiin' lo'o wan ni —ndukwin yu—. Ja ska tñan ka ku'niin ti ykwiin' tiän, skaän tiän nu lkaän Sñi' Ndiose. Ti kwi' tñan nu na'aän cha' ngi'ni Stiin, ti kwi' tñan kan' ngi'niin nde re —ndukwin yu—.

²⁰ Stiin ni, su'we 'a nka tiye Ni ña'an Ni 'ñaän, cha' Sñi' Ni lkaän —ndukwin Jesús—. Nchga tñan

nu ngi'ni Stiïn, ndu'u Ni 'ñaän. Lo'o ti ku'ni la Stiïn Ndiose cha' tnun nu ja ya ña'an wan, cha' kuwe 'a ti' wan 'in Ni.

²¹ Ti ta Ndiose chalyuu 'in nten xiya', nchga nten nu nchka ti' Ni cha' ta Ni chalyuu 'in; lo'o ti kwi' tñan ngi'niïn, na' nu lkaän Sñi' Ndiose, taän xka chalyuu 'in nchga nten nu nchka tiän' taän ran —ndukwin Jesús 'in ne'—.

²² Ja ngi'ni biya' Stiïn 'in nten chalyuu; wa mda Ni chabiya' 'ñaän, cha' Sñi' Ni lkaän, cha' ku'ni biyaän' 'in nchga nten.

²³ Nchka ti' Ni cha' ku'ni tnun nchga nten 'ñaän, sa ña'an nu ngi'ni tnun ne' 'in ti kwi' Ni. Xa nu ja xlyaa nten ku'ni tnun 'ñaän cha' nu lkaän Sñi' Ni, kwi' ngwaña'an ja ka ku'ni tnun ne' 'in Ni nu msu'wa 'ñaän ndijyaän.

²⁴ Chañi 'a cha' nu nchkwiiïn' lo'o wan ni: Nchga nten nu kunan cha' nu chkwiiïn' lo'o ne', nchga nten nu tsaä ña'an ti' 'in Stiïn Ndiose nu msu'wa 'ñaän ndijyaän lo chalyuu, ja tsaä tii 'a chalyuu kwi' nu ta Ndiose 'in ne' kan'. Ja ku'ni biya' Ni 'in ne' kan', cha' ja ndi'in 'a cha' kaja ne' kan'; nchga bra tyi'in ne' kan' lo'o Ni —ndukwin Jesús 'in ne'—.

²⁵ Kwi' ngwaña'an, chañi 'a xka cha' nu chkwiiïn' lo'o wan —ndukwin yu—. Ndla ti tiya tsan, lo'o wa mdiya ti kwi' tyempu ni, cha' na' nu lkaän Sñi' Ndiose si'yaän 'in nchga nten nu ndi'in lo chalyuu; ndi'in ne' sa ña'an lka si wa ngujwi ne' si'ya nchga cha' xa'an nu nsu'wi tiye ne'. Bra nu kunan nten cha' nu chkwiiïn' lo'o, kaja chalyuu su'we 'in ne', nchga nten nu xñi cha' 'ñaän —ndukwin Jesús 'in ne'—.

²⁶ Nchka 'in Stiïn Ndiose ku'ni Ni cha' xa'an

kasiya 'in ne' kuxi, nchka 'in Ni ta Ni chalyuu nu ja tsaá tii 'a 'in ne' kan'. Su'wa ndi'in cha' 'ñaän lo'o Stiin, cha' wa mda Stiin chabiya' cha' ku'niin ngwaña'an —ndukwin Jesús—.

²⁷ Kwi' ngwaña'an, ndiya chabiya' 'ñaän cha' ku'ni biyaän' 'in nten chalyuu, chun' wa ndijyaän lo chalyuu cha' kaän nten.

²⁸ Ja kuwe 'a ti' wan; chañi tiya bra nu kanen xi'ya Stiin Ndiose 'in nchga ayman se'en mtsi' ne'. Kunan ne' kan' cha' nu chkwi' Ni bra kan', tyo'o ne' ni' kwaa, tsaá ne' la se'en ndi'in cha' tsaá ne'.

²⁹ Nten nu ngwa su'we kasiya 'in ni, tyu'u ne' xiya', tyaa ne' tyi'in ne' lo'o Ndiose; nten nu ndiya cha' xa'an 'in, tyu'u ne' kan' xiya', tsaá ne' kan' se'en ta Ndiose nu ti'í 'in ne', se'en nu tsaá tii cha' 'in ne' siya' ti —ndukwin Jesús—.

Chañi cha' su'wa cha' 'in Jesús lo'o Ndiose Sti yu

³⁰ 'Ja ska tñan ka 'ñaän si skaän tiän —ndukwin Jesús—. Bra nu ngi'ni biyaän' 'in nten, ngi'niin sa ña'an nu nchkwi' Stiin lo'oün cha' ku'niin. Su'wa ngi'ni biyaän' 'in nchga nten, cha' ngi'niin sa ña'an nu nchka ti' Stiin nu ngwa'an tñan 'ñaän cha' ndijyaän lo chalyuu; ja ngi'niin ska cha' nu ngulo keän ti ykwiin' tiän —ndukwin Jesús bra kan'—.

³¹ Si'i cha' nu ndloün keän tiän lka cha' nu nchkwiin' lo'o wan. Ja tsaá ña'an ti' xka ta nten 'ñaän si ngwaña'an ti chkwiin'.

³² Ndiya xka nu jlyo ti' cha' nchkwiin' xkwi' cha' nu ñi, kwi' jlyo tiän' cha' xkwi' cha' nu ñi nchkwi' Ni kan' —ndukwin—.

³³ Wa msu'wa wan nten nu yaa se'en ndi'in Xuwa kan', lo'o chañi 'a cha' nu ykwi' Xuwa lo'o ne' kan' cha' 'ñaän.

34 Ja ndi'in cha' kaja xka nu chkwi' cha' nu ñi cha' 'ñaän. Nchkwiin' cha' re lo'o wan cha' kaja ña'an lyaa wan 'in cha' kuxi kan' 'wan, bra nu ka biya' cha' 'wan tloo Ndiose.

35 Xuwa kan' ni —ndukwin Jesús bra kan'—, ykwi' yu cha' 'ñaän lo'o nten sa ña'an si lka yu ska xaa nu ndyuwi 'a, nu nda xaa nchga se'en ndi'in nten. Su'we 'a nka tiye wan xa nu ykwi' Xuwa lo'o wan bra kan' —ndukwin Jesús—.

36 Lo'o chin' 'a cha' 'ñaän ykwi' Xuwa lo'o wan; wa ka'an la cha' ña'an wan ni, chun' cha' mdiyaän lo chalyuu, xa nu ña'an wan tñan tnun nu ngulo Stiin 'ñaän cha' ku'niin. Ti ku'niin tñan kan' sa ña'an ya' tyii ran. Lo'o tñan kan' ka jlyo ti' wan cha' Stiin lka nu ngulo tñan 'ñaän cha' mdiyaän lo chalyuu re —ndukwin Jesús—.

37 Kwi' ngwaña'an, ngwa'u ñi Stiin cha' 'ñaän 'wan, cha' ti kwi' Stiin lka nu ngwa'an tñan 'ñaän cha' mdiyaän. Lo'o 'wan ni, ja ya kunan wan cha' nu nchkwi' Ndiose, ja ya ña'an wan 'in Ni.

38 Ja nganun cha' nu ykwi' Stiin ni' kasiya 'wan, cha' ja ndyaa ña'an ti' wan 'ñaän cha' wa msu'wa Ni 'ñaän mdiyaän lo chalyuu —ndukwin—.

39 Nchga tsan nchkwi' 'a wan lo kityi kula 'in Ndiose; xke' ti' wan cha' xa nu chkwi' wan lo kityi kan', kaja chalyuu nu ja tsaatii 'a 'wan bra kan'. Lo'o chañi cha' nu ndukwa lo kityi kan', ngwaña'an ka xu'wi lyo nten 'ñaän xa nu chkwi' ne' lo kityi kan'.

40 Lo'o ja xlyaa wan jñan wan chalyuu su'we kan' 'ñaän.

41 'Ja nchka tiän' cha' ku'ni tnun nten 'ñaän, ti ykwiin' tiän —ndukwin Jesús 'in ne'—.

⁴² 'Wan ni, jlyo tiän' cha' xka ña'an ngi'ni wan, chun' ja nsu'wi tiye wan 'in Stiin Ndiose.

⁴³ Wa msu'wa Ndiose 'ñaän mdiyaän cha' ku'niin tñan 'in Ni, ni siya ja xlyaa 'a wan kunan wan nchga cha' nu nchkwiiin' lo'o wan. Lo'o bra nu kan xka ta nten nu ku'ni tñan 'in ti ykwi' ti, bra ti xñi wan cha' 'in ne' kan' bra kan'.

⁴⁴ Kan' cha' ja ka xñi wan cha' 'in Ndiose —ndukwin Jesús 'in ne'—. Ndloo la cha' 'wan cha' su'we ti chkwi' nten 'wan, lo'o ja ndloo 'a cha' 'wan cha' ku'ni su'we Ndiose lo'o wan.

⁴⁵ Si'i na' nu xtyaän ki'ya 'wan tloo Ndiose —ndukwin Jesús 'in ne' judío—. Wa lka ndi'in ki'ya 'wan chun' cha' nu wa ykwi' ayman Moisés nu ngwa s'ni, ti kwi' ti cha' nu ndyaa ña'an 'a ti' wan sa bra ni, ndukwin wan.

⁴⁶ Bra ti xñi wan cha' 'ñaän si chañi cha' wa msñi wan cha' nu ykwi' ayman Moisés —ndukwin Jesús bra kan'—. Cha' 'ñaän ngwa'an ayman kan' lo kityi nu ngwa s'ni.

⁴⁷ Lo'o ni, ja msñi 'a wan cha' nu ngwa'an ayman kan'. Kan' cha' ni, ¿ni sa ña'an ku'ni wan cha' xñi wan cha' nu chkwiin' lo'o wan sikwa a?

6

Mda Jesús nan yku ki'yu mi nten

¹ Chun' ndi'in la mdo'o Jesús ndyaa la xka la'a tsu' tiyu' Galilea, ti kwi' tiyu' Tiberias lka kan'.

² Sa tlyu ti ndyaa ña'an ka'an 'a nten 'in yu, chun' wa na'an ne' cha' tnun nu wa y'ni yu cha' nchkaa ne' ti'í.

³ Lo'o ndyaa Jesús ska lo nten, ndyaa tukwa yu chin' la kan' lo'o nten nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu.

⁴ Wa tiya ti ta'a pascua bra kan', ta'a tnun 'in ne' judío lka ta'a kan'.

⁵ Lo'o na'an Jesús cha' sa tlyu ti mdiyan ka'an 'a nten se'en ndi'in yu. Kan' cha' mnicha' yu 'in Lpe:

—¿La nde ya' xi'ian nan ku nten ka'an kwa a? —ndukwin Jesús.

⁶ Jlyo ti' Jesús sa ña'an ku'ni yu, lo'o ngwa ti' yu ña'an yu sa ña'an ku'ni Lpe kan'.

⁷ Mxkwen Lpe 'in yu bra kan':

—Ja tyo'o skwa tukwa siyentu tñi plata cha' xi'ian nan ku nchga nten re, ni siya chin' ti kaja ku skaa ne' —ndukwin.

⁸ Lo'o nduun ska yu nu ngi'ni xa'an cha' 'in Jesús, nu naan Ndre, ta'a ngula Tyu Simón lka yu. Ykwi' Ndre lo'o Jesús bra kan':

⁹ —Ndiya ska nu ki'yu lyu' ti re —ndukwin Ndre—, lo'o chin' ki'yu jaxlya teje' 'in yu, lo'o tukwa kula xuwe ti 'in yu. Ja tyo'o skwa cha' kan', cha' ku nten ka'an re —ndukwin Ndre 'in Jesús.

¹⁰ —Chkwi' wan lo'o nten ka'an kwa cha' tyukwa ne' chin' lo yuu kwa —ndukwin Jesús bra kan'.

Xiin 'a yuu se'en su'we kan' lo'o ka'an 'a kii xuwe ndi'in la kan'. Ki'yu mi xkwi' nu ki'yu ti mdi'in tsan kan', nu mdukwa lo kii.

¹¹ Kan' msñi Jesús jaxlya kan', ndya yu xu'we 'in Ndiöse cha' nda Ni nan ku ne' kan'. Kwi' mdyisnan msu'we Jesús jaxlya kan', mda yu 'in ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu, lo'o ne' kan' lka nu ngutsaa jaxlya 'in nten ka'an kan' se'en ndukwa ne'. Lo'o kuna' kula kan' mda Jesús ku ne'. Su'we yku ne' sa ña'an nu ngula' ti' ne' nchga ne'.

12 Xa wa mdyii yku ne', ykwi' Jesús lo'o ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu xiya' bra kan':

—Xo' kii wan nchga yu'we nu nganun se'en yku ne' kwa, cha' ja kana' ran —ndukwin yu.

13 Ngwaña'an y'ni ne' bra kan', lo'o nganun tii tyukwa xkuwi msa'an nu yu'wi jaxlya yu'we kan', yu'we nu nganun se'en yku ne'.

14 Wa na'an ne' cha' tnun nu tka y'ni Jesús, kan' cha' ykwi' ne' lo'o ta'a ndi'in ne':

—Chañi cha' yu kwa lka yu kula nu ndi'in cha' chkwi' cha' 'in Ndiose lo'oan, nu wa kan ti lo chalyuu re.

15 Bra ti mgii ti' Jesús cha' nchka 'a ti' ne' xñi ne' 'in yu, cha' tsaa lo'o ne' 'in yu cha' ka yu ree nu ka ndloo la 'in ne'. Kan' cha' mdo'o tsu' Jesús ndyaa mnan ti si' ki'ya, ndyaa yu ska ti yu.

Mda'an Jesús lo tyi'a tiyu'

16 Wa ndyaa kwichaa bra kan', lo'o ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu, mdiyan ne' tu'wa tiyu' xiya'.

17 Yten ne' ni' yka na'an cha' tyo'o ne' tsaa ne' la xka la'a tsu' tiyu' xiya', cha' tyaan ne' kichen Capernaum, ngwa ti' ne'. Ngwi'ya tla bra kan', lo'o ja ya kan Jesús se'en ndi'in ne' lo tyi'a.

18 Lye 'a nskwa kwi'in lo tyi'a tiyu' kan', ngatsa 'a tyi'a, yu'wi 'a kuloo'.

19 Wa ndyaa yka na'an 'in ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu ta ki'yu o ta skwa kilómetro biya' tijyu' lo tyi'a, lo'o na'an ne' cha' ndijyan Jesús se'en ndi'in ne' bra kan'; nda'an yu ndijyan yu lo tyi'a. Ytsen 'a ne' xa nu na'an ne' 'in yu.

20 Kan' cha' bra ti ykwi' Jesús lo'o ne':

—¡Ja kutsen wan, na' lkañ re! —ndukwin yu.

21 Su'we 'a ngwa tiye ne' xa wa yten Jesús ni' yka na'an 'in ne'. Kwi' ndla ti ngala yka na'an xka la'a tsu' tiyu' bra kan'.

Yaa naan ne' 'in Jesús

22 La xka tsan ti ndi'in nten ka'an kan' sa tlyu ti tu'wa tiyu' bra kan'. Ska ti yka na'an kan' na'an ne' mdukwi tu'wa tyi'a msiin, lo'o jlyo ti' ne' cha' ja ndyaa Jesús ni' yka na'an kan' lo'o ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu; ykwi' ti ne' ndyaa ne'.

23 Chun' ndi'in la mdiyan xka ta yka na'an nu mdo'o kichen Tiberias. Ndukwi ran tu'wa tyi'a kwi' se'en ti se'en yku ne' jaxlya kan', bra nu ndya X'naan xu'we 'in Ndiose cha' 'in ran.

24 Xa wa ngwa biya' ti' ne' cha' ja ndi'in 'a Jesús tu'wa tiyu' kan', kwi' ja ndi'in 'a ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu la kan', bra kan' yten ne' ni' yka na'an nu wa mdiyan kan', ndyaa ne' kichen Capernaum, ndyaa naan ne' 'in Jesús.

Ska lo tyaja nu chañi ku'ni cha' ngala' tian'

25 La xka la'a tsu' kan' ndyukwa ta'a ne' lo'o Jesús. Bra ti mnicha' ne' 'in yu bra kan':

—Mstru —ndukwin ne'—, ¿ni bra mdo'oo ndi-jyaan ti nde a?

26 Ngwa'u Jesús ska cha' 'in ne' bra kan':

—Nduwe 'a tiän' cha' wa ndijyan naan wan 'ñaän chun' cha' mdaän jaxlya yku wan nu ngwa xkan' —ndukwin yu—. Ngula' ti' wan bra nu yku wan 'in ran bra kan'. Chañi cha' kan' cha' ndijyan naan wan 'ñaän ni, ja ndijyan wan cha' ngwa biya' ti' wan cha' tnun nu y'niin chabiya' 'in Ndiose.

27 Su'we la ku'ni wan tñan cha' kaja ska cha' nu talo la 'wan —ndukwin Jesús bra kan'—. Chañi

cha' kala' ti' wan, bra nu kaja chalyuu nu ja tsaá tii 'a 'wan. Ska nan nu nchkuán ni, chin' ti bra ngala' tian' lo'o ran, bra ti ngite' tian' xiya'. Lo'o ni, na' nu ndijyaän cha' kaän nten, taän ska cha' su'we 'wan nu ku'ni cha' kala' ti' wan, lo'o ja tsaá tii 'a cha' kan' 'wan —ndukwin yu—. Nan wa nda Stiin Ndiose chabiya' ñaän cha' taän cha' su'we kan' 'wan.

28 Mnicha' ne' 'in Jesús bra kan':

—¿Ni ña'an ku'ni ba sikwa a?, cha' ka ku'ni ba tñan nu nchka ti' Ndiose cha' ku'ni ba.

29 —Nde lka tñan nu nchka ti' Ndiose cha' ku'ni wan —ndukwin Jesús—. Xñi wan cha' ñaän, cha' wa msu'wa Ni 'ñaän ndijyaän lo chalyuu.

30 Bra ti mnicha' ne' 'in Jesús xiya':

—¿Ni sa ña'an ku'nii sikwa a? ¿Ni sa ña'an cha' tnun ku'nii cha' ña'an kwi'ya ba chin' 'in ran, cha' xñi ba cha' 'iin chun' ndi'in la? —ndukwin ne' 'in Jesús—.

31 Wa mda Ndiose nan ku ayman 'ñaan xa wa mda'an yu'wi ti ne' lo nten' wtyi nu ngwa s'ni. Nde ndiya cha' nu ndukwa lo kityi kula kan': “Wa mda Ndiose nan yku ne', ska nan nu mdo'o se'en ndi'in Ni nde ni' kwan, ngwi'ya ran lyuu.”

32 Ti ngwa'u la Jesús 'in ne' bra kan':

—Chañi 'a cha' nu nchkwiiñ' lo'o wan ni: Stiin Ndiose lka nu ta cha' nu chañi ku'ni cha' kala' ti' wan kan', ti kwi' cha' kan' lka nu ndyo'o se'en ndi'in Ni; ja lka ran ti kwi' cha' nu mda ayman Moisés, nu yku ne' nu ngwa s'ni —ndukwin—.

33 Ta Stiin ska lo cha' nu ki'ya ni' kasiya 'wan, nu chañi ku'ni cha' kala' ti' wan xa wa mjwi cha' kan' 'wan, sa ña'an lka bra nu nchkuán tyaja. Ndyo'o cha' su'we kan' se'en ndi'in Ndiose nde ni' kwan,

ndijyan ran lo chalyuu, nda ran chalyuu nu ja tsaa tii 'a 'in nten nu xñi cha' 'ñaän.

34 —Yu kula —ndukwin ne' 'in Jesús—, taa lyaa cha' su'we kan' ku ba, cha' ku ba 'in ran nchga tsan bra kan'.

35 —Sa ña'an ngi'ni tyaja bra nu mdyii ykuan 'in ran, ngwaña'an ku'niin lo'o nten, xa nu xñi ne' cha' 'ñaän —ndukwin Jesús bra kan'—. Taän ska chalyuu 'in ne' kan' se'en nu kala' ti' ne' —ndukwin Jesús—. Lo'o nchga nten nu xu'wi cha' 'in ne' lo'oũn, ja jñan la ne' xka lo nan ku ne'; bra nu xñi ne' cha' 'ñaän, ja kityi 'a ti' ne' bra kan' —ndukwin—.

36 'Wan ni, chañi cha' nu niin 'wan nu ngwa xkan' cha' ja ndyaa ña'an ti' wan 'ñaän, ni siya wa na'an wan 'ñaän —ndukwin Jesús—.

37 Nchga nten nu wa nda Stiin cha' ka 'ñaän, ne' nu msñi cha' 'ñaän, ka ne' kan' nten 'ñaän bra kan', lo'o ja kuloũn 'in ne' cha' tyaa ne' xka se'en.

38 Wa mdo'oũn se'en ndi'in Stiin Ndiose, mdiyaän lo chalyuu cha' ku'niin tñan nu ngulo Stiin 'ñaän; ja ndijyaän cha' ku'niin sa ña'an nu nchka tiän' ku'niin tiän —ndukwin Jesús—.

39 Nchka ti' Stiin cha' ja ska nten kana', xa wa msñi ne' cha' 'ñaän. Kwi' ku'niin cha' tyu'u ne' kan' xiya' xa wa tyii ti chalyuu —ndukwin—.

40 Lo'o Stiin Ndiose nu ngwa'an tñan 'ñaän ndijyaän, nde lka tñan nu nchka ti' Ni cha' ka: Nchka ti' Ni cha' ja tsaa tii 'a chalyuu kwi nu wa nda Ni 'in nten, nchga ne' nu tsaa ña'an ti' 'ñaän cha' lkaän Sñi' Ni, nchga ne' nu xñi cha' 'ñaän. Kwi' ngwaña'an, chañi cha' ku'niin cha' tyu'u ne' xiya' xa wa tyii ti chalyuu.

41 Lo'o ja ndiya 'a ti' ne' judío cha' re nu ykwi' Jesús: “Sa ña'an nu ngi'ni tyaja, ngwaña'an ku'niin lo'o nten; ka kala' ti' ne' ni' kasiya 'in ne' xa nu xñi ne' cha' 'ñaän. Skaän tiän nu mdo'oün se'en ndi'in Ndiose, skaän tiän ka ku'niin cha' kala' ti' nten” ndukwin Jesús. Lye 'a ykwi' ne' judío lo'o ta'a ne' cha' ja su'we cha' kan':

42 —¿Ta si'i Jesús sñi' Se lka nu kwa a? —ndukwin ne'—. Wa nsu'wi lyoan 'in sti yu lo'o jya'an yu. ¿Ni sa ña'an lka cha' nu nchkwi' yu kwa cha' wa mdo'o yu se'en ndi'in Ndiose?

43 Kan' cha' ykwi' Jesús cha' re:

—Ja chkwi' wan cha' kuxi lo'o ta'a wan 'in cha' nu ykwiin' lo'o wan tsan —ndukwin yu—.

44 Ja tukwin ka nten 'ñaän nu ja lo'o Stiin Ndiose ku'ni cha' ka ne' ngwaña'an. Lo'o na' lkaän nu ku'niin cha' tyu'u ne' kan' xiya' xa wa tyii ti chalyuu —ndukwin Jesús—.

45 Nde ndiya ska cha' nu ngwa'an ska ayman lo kityi nu ngwa s'ni: “Ndiose lka nu kwa'u cha' nu ñi 'in nten” ndukwin kityi kan'. Kan' cha' nten 'ñaän ka nchga nten nu kunan cha' nu nchkwi' Stiin Ndiose, nchga nten nu ku'ni xa'an cha' nu kwa'u Ni 'in ne'.

46 'Ja ndiya nten chalyuu nu wa na'an 'in Stiin Ndiose —ndukwin Jesús—. Skaän tiän wa na'aän 'in Ni, cha' wa mdo'oün se'en ndi'in Ni.

47 Chañi 'a cha' nu nchkwiin' lo'o wan ni, cha' nchga nten nu xñi cha' 'in Ndiose, wa lka mjwi chalyuu nu ja tsaa tii 'a 'in ne' kan' —ndukwin—.

48 Taän ska lo chalyuu nu su'we 'in ne' se'en kala' su'we ti' ne'.

49 Wa yku ayman 'wan nan nu mda Ndiose 'in ne' cha' ku ne', ngwi'ya ran lyuu lo nten' wtyi se'en mda'an yu'wi ne'; lo'o ja lu'u 'a ne' kan' ni, ni siya yku ne' nan kan' nu ngwa s'ni.

50 Nde lka cha' nu chkwiiñ' lo'o wan ni, cha' 'in cha' su'we kan' nu ta Ndiose 'in nten, nu chañi ku'ni cha' kala' ti' ne' —ndukwin Jesús—. Se'en ndi'in Ndiose mdo'o cha' su'we kan', ndijyan kan' lo chalyuu; chañi cha' bra nu ku nten nan kan', ja tsaa tii 'a chalyuu 'in ne' bra kan'.

51 Na' lkaañ cha' su'we kan' nu kaja 'in nten —ndukwin Jesús—. Mdo'oñ se'en ndi'in Ndiose ndijyañ lo chalyuu cha' kañ nten, cha' kaja chalyuu kwi 'in nten ña'aan chalyuu. Bra nu ku ne' 'ñañ tyukwi ña'añ, ja tsaa tii 'a chalyuu 'in ne' kan' bra kan'.

52 Lo'o mdyisnan ne' judío kan', lye 'a ykwi' ne' lo'o ta'a ne' bra kan'.

—¿Ni sa ña'an ku'ni yu kwa cha' ta yu kuna' yu cha' kuan? — ndukwin ne' 'in ta'a ne'.

53 Kan' cha' ykwi' Jesús cha' re lo'o ne':

—Chañi 'a cha' nu chkwiiñ' lo'o wan ni —ndukwin yu—: Ja ka tyi'in su'we wan ni' kasiya 'wan bra nu ti ji kaja nchga cha' nu 'ñañ 'wan, ti ykwiiñ' tiñ nu mdiyañ lo chalyuu cha' kañ nten. Ndi'in cha' sten cha' kan' ni' kasiya 'wan, ña'an ti' si ka ku wan kunañ', ña'an ti' si ka ko'o wan tneñ —ndukwin Jesús—.

54 Lo'o nchga nten nu kaja tyukwi ña'añ 'in ne' ngwaña'an, ja tsaa tii 'a chalyuu 'in ne' kan'. Lo'o ku'niñ cha' tyu'u ne' kan' xiya' xa wa tyii ti chalyuu —ndukwin Jesús—.

⁵⁵ Chañi cha' ka kaja tyukwi ña'aän 'wan, sa ña'an si kaja kunaän' cha' ku wan, sa ña'an si kaja tneën cha' ko'o wan.

⁵⁶ Lo'o nchga nten nu ngwaña'an ku ne', nu ngwaña'an ko'o ne' cha' nu taän 'in ne' —ndukwin Jesús—, nchga tsan tyi'in ne' kan' lo'oün; lo'o na' ni, tyi'iin lo'o ne' kan' bra kan'.

⁵⁷ Nchga bra lu'u Stiin Ndiose nu msu'wa 'ñaän ndijyaän nde re, kwi' chabiya' 'in Ndiose lu'uün; kwi' ngwaña'an, chabiya' 'ñaän tyu'u nten nu xñi cha' 'ñaän, nten nu kaja tyukwi ña'aän 'in ne'.

⁵⁸ Ti kwi' na' lkaän cha' su'we kan' nu ku ne' kan' —ndukwin Jesús—, cha' wa mdo'oün se'en ndi'in Ndiose ndijyaän lo chalyuu; ja lka cha' su'we kan' ti kwi' nan nu yku ayman 'ñaan lo nten' wtyi nu ngwa s'ni —ndukwin yu—. Ja lu'u 'a ne' kan' ni, ni siya wa yku ne' nan kan' nu ngwa s'ni; lo'o 'wan ni, xa nu kaja cha' su'we kan' 'wan cha' ku wan—ndukwin yu—, ja tsaa tii 'a chalyuu 'wan bra kan'.

⁵⁹ Ngwaña'an ngwa'u Jesús 'in ne' Capernaum ni' ña'an se'en ndyo' ti'in ne' judío cha' kunan ne' cha' 'in Ndiose.

Ka kwi kasiya 'ñaan bra nu kunaan cha' nu ykwi' Jesús

⁶⁰ Bra wa ynan tyun nten nu ngi'ni xa'an cha' 'in Jesús cha' nu ykwi' yu, ykwi' ne' lo'o ta'a ne' bra kan':

—Tnun 'a cha' nchkwi' yu kula re lo'oan. Su'we la ja kunaan 'aan cha' kan'.

⁶¹ Jlyo ti' Jesús cha' nchkwi' 'a ne' nu ngi'ni xa'an kan' lo'o ta'a ne' 'in cha' nu tka ykwi' ti yu, kan' cha' mnicha' yu 'in ne' bra kan':

—¿Ta kasin' ti' wan 'ñaän chun' cha' nu nchkwiiñ' lo'o wan a? —ndukwin yu—.

⁶² ¿Ni sa ña'an cha' tya'an cha' tiye wan si ña'an wan 'ñaän xa nu tya'aän se'en mdo'oün ti kulo?, ti kwi' na' nu mdiyaän lo chalyuu cha' kaän nten —ndukwin Jesús 'in ne' kan'—.

⁶³ Ti kwi' tyi'i nu ta Ndiose cha' kanun ni' kasiya 'ñaan, kan' lka nu ta chalyuu su'we 'ñaan; ja lu'uan lo'o jwersa nu ndi'in ti 'ñaan —ndukwin Jesús—. Kwi' ngwaña'an, nchga cha' nu nchkwiiñ' lo'o wan ni, cha' 'in ska nan nu ta Ndiose 'in nten lka cha' kan', ska cha' nu xu'wi ni' kasiya 'in nten lka kan'; lo'o kaja chalyuu kwi 'in ne' xa nu tukwa ne' cha' kan'.

⁶⁴ Lo'o ti ndiya ne' ta'a nda'an wan nu ja ya tsaa ña'an ti' 'ñaän —ndukwin Jesús bra kan'.

Ti bra nu wa mdyisnan ti cha', ti kwi' bra kan' mgii ti' Jesús ti ka ka nu ja tsaa ña'an ti' 'in yu, ti ka ka nu ku'ni trisiyun 'in yu chun' ndi'in la.

⁶⁵ Ykwi' Jesús bra kan':

—Kan' cha' ykwiñ' lo'o wan tsan cha' ja tukwin ka nten 'ñaän bra nu ja lo'o Stiñ Ndiose ku'ni Ni cha' ka ne' nten 'ñaän.

⁶⁶ Ti bra kan' tyun 'a nten nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu ngulaa ya' ne' cha' kan', ja mslyaa 'a ne' kan' tya'an ne' lo'o yu bra kan'.

⁶⁷ Lo'o mnicha' Jesús 'in tii tyukwa nten kan':

—¿Ta lo'o wan kulaa ya' wan 'ñaän, nka tiye wan a? —ndukwin yu 'in ne'.

⁶⁸ Mxkwen Tyu Simón 'in Jesús bra kan':

—Yu kula —ndukwin—, ¿la nde ya' ndiya xka se'en tsaa ba cha' kunan ba nchga cha' nu ñi nu

nchkwii' a? Ja tsaa tii 'a chalyuu 'wa xa nu kunan su'we ba cha' nu nchkwii' —ndukwin—.

⁶⁹ Wa ndyaa ña'an ti' ba 'iin. Wa jlyo ti' ba cha' Ndiose lka nu ngulo suwi 'iin, cha' ska ti nu'win nu chañi lkaa ska ti nu lka Sñi' Ndiose nu ndi'in cha' kaan lo chalyuu.

⁷⁰ —Ngwaña'an na' —ndukwin Jesús—, wa ngulo suwiin 'in ta'a tii tyukwa wan, nu si ndiya ska wan nu lka kune' xa'an.

⁷¹ Lo'o ngwa ti' Jesús chkwi' lo'o ne' cha' 'in Juda sñi' Simón Iscariote, kan' lka nu ta 'in Jesús ya' ne' xa'an chun' ndi'in la. Lo'o Juda kan' ni, ti kwi' kan' ndi'in lo'o nu tii tyukwa ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in Jesús bra kan'.

7

Ja ndyaa ña'an ti' ta'a Jesús 'in yu

¹ Chun' ndi'in la xkwi' nde lo yuu 'in Galilea mda'an Jesús; ja mda'an 'a yu lo yuu 'in Judea bra kan', cha' ndiya ne' judío nu nchka 'a ti' ne' kujwi ne' 'in yu.

² Wa tiya ti ska ta'a 'in ne' judío, ska ta'a nu nchkwii' ne' lo'o ran cha' ta'a 'in na'an te' lka ran.

³ Ykwi' ta'a Jesús lo'o yu bra kan':

—Tyo'oo lyaa se'en ndi'ian re, yaa lyaa nde lo yuu 'in Judea su'we la —ndukwin ta'a Jesús 'in yu—. Ndi'in 'a ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'iin nde kwa; su'we la kwa'uu la chin' cha' tnun nu ngi'nii 'in ne' kan'.

⁴ Ja ku'nii tñan kan' mnan ti xa nu nchka tii' cha' xu'wi lyo nchga nten 'iin; ti ykwii' tii katsaa' 'in nchga nten kwa cha' ka 'iin ku'nii cha' tnun bra kan'.

⁵ Ngwaña'an ykwi' ne', cha' lo'o ta'a Jesús, ja ndyaa ña'an ti' ne' 'in yu.

⁶ Kan' cha' ykwi' Jesús cha' re:

—Ti ji tiya bra nu ndi'in cha' tsa'aän la kan'. Lo'o 'wan ni, ya ña'an ti tsan su'we cha' tsa'a wan —ndukwin Jesús—,

⁷ cha' ja ti'í ti' ne' 'wan; na' lkaän nu ti'í 'a ti' ne' 'ñaän, cha' nchkwiin' cha' nu ñi lo'o ne' cha' 'in nchga cha' kuxi nu ngi'ni ne' —ndukwin—.

⁸ Yaa lya wan ykwi' ti wan ta'a kan'; ja tsa'aän, cha' ti ji tiya bra nu ndi'in cha' tsa'aän la kan'.

⁹ Sa kwa ti cha' ykwi' Jesús bra kan', lo'o nganun yu nde Galilea bra kan'.

Ndi'in Jesús ta'a 'in na'an te'

¹⁰ Ndyaa nu ki'yu ta'a Jesús ta'a. Chun' ndi'in la mdo'o yu ti ykwi' ti yu ndyaa yu ta'a kan'. Ja ndyaa Jesús sa tlyu ti lo'o xka ta nten, ska ti yu ndyaa yu cha' ja ña'an nten 'in yu.

¹¹ Laja nu nchka ta'a kan', nda'an ne' judío nda'an naan ne' 'in yu bra kan':

—¿La nde nda'an yu kan' a? —ndukwin ne'.

¹² Ka'an 'a cha' nchkwi' ne' kichen kan' lo'o ta'a ne' cha' 'in Jesús. Ndiya ne' nu nchkwi': “Su'we 'a nten lka yu kwa.” Lo'o ndiya xka ta nten nu nchkwi': “Si'i. Xkwi' cha' kwiñi nchkwi' yu kwa, ñi lyo'o ti yu 'in nten.”

¹³ Ntsen ne' 'in ne' judío, kan' cha' mnan ti nchkwi' ne' lo'o ta'a ne'.

¹⁴ Ska snu' tsan ndalo ta'a kan'. Mda'a jakwa tsan nchka ta'a kan', ndyaa Jesús ni' lyaa tnun bra kan'; mdyisnan yu ngwa'u yu 'in ne' nde kwa.

¹⁵ Nduwe 'a ti' ne' judío cha' nchka 'a 'in Jesús:

—¿Ni cha' nchka 'a 'in yu kwa ndu'u yu 'in nten? Ja tyun yijan mda'an yu xla, ja y'ni xa'an su'we yu kwa —ndukwin ne'.

16 Kan' cha' ykwi' Jesús cha' re lo'o ne' nu ndi'in ni' lyaa kan':

—Ja ndu'uün 'in nten cha' nu ndloün keän ti ykwiin' tiän; nchga cha' nu nda'an tiye Ndiose nu msu'wa 'ñaän ndijyaän lo chalyuu, kan' lka cha' nu ndu'uün 'in nten —ndukwin Jesús—.

17 Bra nu xlyaa wan ku'ni wan tñan nu nchka ti' Ndiose cha' ku'ni wan, bra kan' ka biya' ti' wan la nde ya' mdo'o cha' nu ndu'uün 'in nten, ni siya se'en ndi'in Ndiose mdo'o cha' kan', ni siya ska cha' nu nguloün keän ti ykwiin' tiän lka cha' kan' —ndukwin yu—.

18 Ska nten nu xkwi' nchkwi' cha' 'in ti ykwi' ti lo'o nten, ngi'ni yu cha' ka tlyu la yu, ti ykwi' ti yu. Xka ña'an ngi'niin, cha' tyukwi ti tiyeän ngi'niin tnuün 'in Ndiose nu nka X'ñaän, kan' nu ngwa'an tñan 'ñaän cha' kaän lo chalyuu. Lo'o ja nsu'wi cha' kwiñi 'ñaän siya' ti.

19 'Ti kwi' ayman Moisés ngwa'u 'ñaan cha' ku'nian nchga tñan nu nchka ti' Ndiose, lo'o ja siya' ndukwa wan cha' kan' —ndukwin Jesús—. Lo'o ni, nchka ti' wan kujwi wan 'ñaän. ¿Ni cha' lka bra kan'?

20 —Ña'an ti' ska kune' xa'an, ngwaña'an ngi'ni nu'win —ndukwin ne' 'in Jesús bra kan'—. ¿Ti ka nu lka nchka ti' kujwi 'iin sikwa a?

21 Kan' cha' ykwi' Jesús cha' re lo'o ne' bra kan':

—Ska ya' ti y'niin ska cha' tnun tsan ta'a, tsan nu kti 'a 'wan, lo'o nduwe 'a ti' wan bra kan'.

22 Ndiya ska tñan nu ndukwa 'a wan —ndukwin yu—, ska tñan nu ytsa' ayman Moisés 'wan s'ni cha' ku'ni wan. Lo'o si'i Moisés kan' ngwa nu ykwi' cha' kan' lo'o wan, cha' ti s'ni la, xa nu ja ya kala Moisés, y'ni ayman ta'a wan tñan kan'. Nde lka tñan kan' nu ndyaa ña'an 'a ti' wan: Nsi'yu wan kijin nu xuwe ki'yu sñi' wan cha' lkwan ne', ni siya tsan nu nxitña' ne' lka kan' —ndukwin Jesús—.

23 Xa wa mda'a snu' tsan nu ngula sñi' wan, ngi'ni wan tñan kan', ni siya nxitña' ne' cha' ta'a, chun' ndukwa 'a wan nchga cha' nu wa ytsa' Moisés 'ñaan cha' ku'nian. Kan' cha' ni, ¿ni cha' lka msin' 'a ti' wan 'ñaan sikwa? —ndukwin Jesús—. ¿Ta chun' cha' nu y'niin cha' nchkaa ska nten, ni siya ska tsan nxitña' ne' ngwa kan', kan' cha' msin' ti' wan 'ñaan a?

24 Ja su'we ku'ni biya' wan 'in nten ska cha' wa na'an ti wan 'in ne' —ndukwin yu—. Tsaa naan wan nu chañi lka suun cha' 'in ne', ngwaña'an ku'ni biya' ñi wan 'in ne'.

Ytsa' Jesús la nde ya' mdo'o yu cha' mdiyan yu lo chalyuu

25 Xa wa ynan chin' ne' kichen Jerusalén cha' kan', bra kan' mdyisnan ykwi' ne' cha' 'in yu bra kan':

—Yu kwa ni, ¿ta si'i yu kwa nu nda'an naan ne' 'in yu cha' kujwi ne' 'in yu a? —ndukwin ne'—.

26 Lo'o ni, ña'an wan chin' sa ña'an ngi'ni yu kwa, nduun yu nchkwi' yu se'en ndi'in nchga nten. Lo'o ja siya' nchka 'in ne' kulo ne' tñan 'in yu cha' ja chkwi' 'a yu —ndukwin ne' 'in ta'a ne'—. ¿Ta wa mgii ti' nu nka ndloo 'ñaan, cha' yu kwa lka yu

Krixtu, nten nu tnun nchka nu ndi'in cha' kan ti s'ni sikwa?

²⁷ Jlyo tian' la nde ya' mdo'o yu kwa. Lo'o si'i ngwaña'an ka bra nu kan Krixtu, nten nu tnun nchka kan', ti kwi' yu nu ndi'in taan cha' kan yu. Bra nu kan yu kan', ja tukwin ka biya' ti' la nde ya' tyo'o yu kan yu.

²⁸ Kan' cha' kwen ykwi' Jesús laja nu nduun yu ndu'u yu 'in ne' ni' lyaa tnun kan':

—¡Chañi cha' nsu'wi lyo wan 'ñaän, chañi cha' jlyo ti' wan la nde ya' mdo'oün! —ndukwin—, lo'o ja jlyo ti' wan ni kwenta 'in ndijyaän nde re. Ska ti Ndiose msu'wa 'ñaän ndijyaän lo chalyuu, lo'o ja nsu'wi lyo wan 'in Ni —ndukwin Jesús—.

²⁹ Na' nsu'wi lyoün 'in Ndiose, cha' se'en ndi'in Ni mdo'oün ndijyaän; Ndiose lka nu ngulo tñan 'ñaän cha' kaän nde re.

³⁰ Xa wa mdyii ykwi' Jesús cha' kan', mdiyan xka ta nten se'en ndi'in yu bra kan', ngwa ti' ne' cha' xñi ne' 'in yu. Lo'o ja tukwin ngwa 'in kala' 'in yu, cha' ti ji tiya bra 'in ne' xa'an cha' xñi ne' 'in yu.

³¹ Ni siya ngwaña'an ngwa ti' ne' kan', ti ndi'in ka'an nten nu msñi cha' 'in yu. Ykwi' ne' lo'o ta'a ne' bra kan':

—Ti kwi' cha' tnun chabiya' 'in Ndiose ngi'ni yu re, sa ña'an nu ndukwa lo kityi cha' ku'ni ne' nu tnun nchka kan' nu ndi'in cha' kan; kan' lka yu re, nxke' ti' ba —ndukwin ne'.

Nchka ti' ne' fariseo su'wa 'in Jesús ni' ña'an chkwan

³² Wa ynan ne' fariseo nchga cha' nu nchkwi' ne' kichen cha' 'in Jesús. Kan' cha' ngulo ne' tñan 'in xta nu ngi'ni kwan ni' lyaa, cha' tsaa ne' xñi ne' 'in

Jesús; ngwaña'an y'ni sti jo'o nu nka ndloo lo'o ne' fariseo kan'.

³³ Ykwi' Jesús lo'o nten nu ndi'in ni' lyaa tnun kan' bra kan':

—Ti tyi'iïn laän ti chin' lo'o wan lo chalyuu re —ndukwin yu—, lo'o bra kan' tya'aän se'en ndi'in Stiin nu ngwa'an tñan 'ñaaän cha' ndijyaän nde re —ndukwin yu—.

³⁴ Tsaanaan wan 'ñaaän la se'en ndi'iïn, lo'o ja tyija lyoün 'wan bra kan', cha' ja kaja chabiya' tsaanaan se'en tyi'iïn bra kan'.

³⁵ —¿La nde ya' tsaanaan yu kwa, se'en ja ka tyija lyo yu 'ñaanaa? —ndukwin ne' judío kan' 'in ta'a ne'—. ¿Ta tjiyu' tsaanaan yu, la se'en ndi'in xka ta ne' judío ta'aaan a? ¿Ta tsaanaan yu cha' kwa'u yu cha' 'in Ndiiose 'in xka ta nten nu ndi'in la kan' a? —ndukwin ne'—.

³⁶ ¿Ni sa ña'an cha' nda'an tiye yu kwa cha' nchkwi' yu cha' re a?: “Tsaanaan wan 'ñaaän la se'en ndi'iïn, lo'o ja tyija lyoün 'wan, cha' ja kaja chabiya' tsaanaan se'en tyi'iïn bra kan'!” ndukwin yu tsan.

Ska loo tyi'a nu tyukwa ni' kasiya 'in nten

³⁷ Xa wa tyii ti ta'a, tsan ykwi' ta'a, ti nduun Jesús ni' lyaa tnun bra kan'. Kwen ykwi' yu lo'o nten nu ndi'in nde kwa:

—Bra nu kityi ti' wan tyi'a, kan wan se'en ndi'iïn cha' taän tyi'a ko'o wan —ndukwin yu—.

³⁸ Nchga nten nu ndi'in cha' 'in lo'oün, ka 'in ne' kan' sa ña'an lka si ndukwa tyi'a ni' kasiya 'in ne'. Tlyu 'a cha' su'we ka ni' kasiya 'in ne' kan', cha' ka ku'ni su'we ne' kan' lo'o ta'a nten ne' bra

kan' —ndukwin Jesús 'in ne'—. Lo kityi 'in Ndiose nchkwi' cha' ngwaña'an ka 'in ne'.

³⁹ Ngwaña'an ykwi' Jesús lo'o ne' kwa, cha' wa ta ti Ndiose Tyi'i Ni cha' kanun ni' kasiya 'in nchga nten nu xñi cha' 'in Ni. Ja ya ta Ndiose Tyi'i Ni kan lo chalyuu, chun' ja ya tyaa Jesús se'en ndi'in Ndiose nu lka Sti yu.

Ja su'wa nchkwi' nten cha' 'in Jesús

⁴⁰ Kan' ndiya nten kichen nu wa ynan cha' kan', nu ykwi' cha' 'in Jesús:

—Chañi cha' yu kwa lka yu kula nu ndi'in cha' kan ti s'ni, nu chkwi' cha' 'in Krixtu lo'oan —ndukwin ne'.

⁴¹ Lo'o xka ta nten ykwi' xka cha' 'in yu:

—Yu kwa lka nten nu tnun nchka nu msu'wa Ndiose cha' kulaa 'ñaan, ti kwi' Krixtu lka yu —ndukwin ne'.

Lo'o mxkwen xka ta nten kichen 'in ta'a ne' bra kan':

—¡Si'i ne' Galilea ka nten tnun nchka kan'!

⁴² Lo kityi kula kan' nchkwi' cha' ska nten ta'a ayman David ka nten tnun kan'; kichen Belén kala yu kan', cha' ta'a kichen tyi ayman David lka yu kan'.

⁴³ Ja ngwa su'wa cha' 'in ne' lo'o ta'a ne' cha' 'in Jesús.

⁴⁴ Lo'o ja tukwin msñi 'in yu, ni siya ndi'in nten nu ngwa 'a ti' xñi 'in yu, cha' tsaa lo'o ne' 'in yu ni' ña'an chkwan.

Ja ndyaa ña'an ti' ne' nu lka tñan 'in Jesús

⁴⁵ Xiya' ndyaa xta nu ngi'ni kwan ni' lyaa kan' se'en ndi'in sti jo'o nu lka ndloo, se'en ndi'in ne' fariseo. Mnicha' ne' 'in xta bra kan':

—¿Ni cha' lka ja lo'o yu kan' mdiyan lo'o wan se'en ndi'in ba a?

⁴⁶ Mxkwen xta kan' 'in ne' bra kan':

—¡Ja ya kunan ba nchkwi' ska nten sa ña'an nu nchkwi' yu kwa!

⁴⁷ Lye 'a ykwi' ne' fariseo lo'o xta bra kan':

—¿Ta lo'o wan mñi lyo'o yu kwa 'wan sikwa a? —ndukwin ne'—.

⁴⁸ Ja siya' ndi'in nten nu lka ndloo 'ñaan nu msñi cha' 'in yu kan'. Lo'o ne' fariseo ta'a ba, ti kwi' ti ja ndyaa ña'an ti' ba cha' nu nchkwi' yu —ndukwin ne'—.

⁴⁹ Ne' kichen re, ja la su'we ne'; xkwi' cha' xa'an nda'an cha' tiye ne', chun' ja nnan 'a ne' cha' nu ykwi' ayman Moisés lo'oan.

⁵⁰ Lo'o mdyituun ska ne' fariseo laja ne' kan' bra kan'; Nicodemo naan yu, ti kwi' yu kula kan' lka yu nu wa yaa se'en ndi'in Jesús tla kan'.

⁵¹ —Bra nu ku'ni biyaan' 'in ska nten, ja ndiya chabiya' 'ñaan cha' taan nu ti'í 'in nten kan' xa nu ti ji kunaan nchga cha' nu nchkwi' yu kan', xa nu ti ji ka biya' tian' sa ña'an cha' ndi'in 'in yu kan' bra kan' —ndukwin Nicodemo bra kan'.

⁵² —¿Ti kwi' ne' Galilea lkaa sikwa a? —ndukwin ta'a fariseo 'in Nicodemo bra kan'—. Ña'an nu'win chin' lo kityi 'in Ndiose nu ngwa'an ne' nu ngwa s'ni, cha' ka biya' la tii' cha' si'i ne' Galilea ka nten nu ka chkwi' cha' 'in Ndiose lo'oan.

Mstya ne' ki'ya 'in ska nu kuna'an

⁵³ [Nchga nten ndyaa ne' tu' na'an tyi ne' bra kan'.

8

¹ Lo'o Jesús mdo'o yu ndyaa yu ska ti yu lo ki'ya Olivos cha' chkwi' yu lo'o Ndiose.

² Bra wa ki'ya ti xaa, xiya' ndyaa Jesús cha' tyi'in chin' ni' lyaa tnun. Bra ti ndyo' ti'in nchga nten se'en ndi'in yu bra kan'. Ndyaa tukwa yu, ngwa'u yu cha' 'in Ndiose 'in ne' kwa bra kan'.

³ Lo'o mdiyan ne' fariseo kan' se'en ndi'in Jesús, lo'o mstru nu ndu'u cha' jo'o, yan lo'o ne' 'in ska nu kuna'an nu ndukwi ki'ya. Wa ndyija lyo nu kuna'an kan' 'in ne' lo'o kwilyo'o xka nten. Mdiyan lo'o ne' 'in nu kuna'an kan', mji'in tyuun ne' 'in tloo nchga nten nu ndi'in kwa.

⁴ Ykwi' ne' kan' lo'o Jesús bra kan':

—Mstru —ndukwin ne'—, wa ndyija lyo nu kuna'an re 'wa lo'o kwilyo'o xka nten —ndukwin ne' 'in Jesús—.

⁵ Chabiya' 'wa, chabiya' 'in cha' nu wa ykwi' ayman Moisés lo'oan, ndi'in cha' kaja ne' kwa lo'o kee ti. ¿Ni sa ña'an nchkwiin ni a?

⁶ Ykwi' biya' ti ne' kan' lo'o Jesús, cha' nchka ti' ne' tyijin ti cha' 'in ne' lo'o yu, cha' kaja ña'an xtya ne' ki'ya 'in yu. Lo'o Jesús ni, mdukwi lyuu ti yu, mda'an yu letra lo yuu lo'o loo xñii ya' ti yu.

⁷ Ti mnicha' la ne' 'in Jesús, kan' cha' mdyituun ñi yu, ykwi' yu lo'o ne' nu mdiyan lo'o 'in nu kuna'an kan' bra kan':

—Si ndiya ska wan nu ja ndukwi wan ki'ya —ndukwin yu—, kan' ka nu kuun kee 'in nu kuna'an kwa kulo ndukwa la.

⁸ Xiya' mdukwi lyuu Jesús mda'an lo'o loo xñii ya' ti yu lo yuu, lo'o ja ykwi' 'a yu bra kan'.

⁹ Bra wa ynan ne' cha' kan', mdyisnan ne' mdo'lo ne' ndyaa ne' bra kan', cha' nu jlyo ti' ne' cha' ndukwi ne' ki'ya. Kulo la ndyaa ne' nu kula la, chun' ndi'in la ndyaa nchga ne' kwenta ska ti ne'. Lo'o nganun Jesús ska ti yu, kwi' ngwaña'an, ti nduun nu kuna'an kan' ngita 'in yu sa ña'an bra nu chkwi' yu lo'o.

¹⁰ Mdyituun Jesús xiya', ykwi' yu lo'o nu kuna'an kan' bra kan':

—¿La nde ya' ndyaa ne' kwa a? —ndukwin yu—. ¿Ti nduun ne' nu mstyaa ki'ya 'iin a?

¹¹ —Ja tukwin nduun nu mstyaa ki'ya 'ñaän, ne' kula —ndukwin nu kuna'an kan'.

—Su'we sikwa —ndukwin Jesús 'in nu kuna'an kan'—. Ngwaña'an na', ja ndi'in ki'ya nu xtyaän 'iin. Tyaa lyaa ni —ndukwin—, ja ku'nii 'aa ngwaña'an xiya'.]

Xaa nu xu'wi ni' kasiya 'in nten lka Jesús

¹² Xiya' ykwi' Jesús lo'o nten ni' lyaa kan':

—Na' lkaän nu taän xaa nu xu'wi ni' kasiya 'in nten chalyuu —ndukwin yu—. Kanun xaa luwi 'ñaän ni' kasiya 'in nten nu tsaa ña'an ti' 'ñaän, kwi' ja tsaa tii 'a chalyuu 'in ne' kan' bra kan'. Ja sten yu'wi ne' kan' lo'o kune' xa'an nu ja nchka ti' cha' xu'wi xaa 'ñaän ni' kasiya 'in nten.

¹³ Ykwi' ne' fariseo lo'o Jesús bra kan':

—Ska ti nu'win ndlo luwi cha' 'iin, ti ykwii' tii. Lo'o ja kunan 'a nten cha' nchkwii' ngwaña'an.

¹⁴ Mxkwen Jesús 'in ne' bra kan':

—Kunan nten cha' nu chkwiin' lo'o ne'. Ni siya skaän tiän nchkwiin' ñi cha' 'ñaän, ti ykwiiin' tiän —ndukwin yu—. Wa jlyo tiän' la nde ya' mdo'oün,

kwi' jlyo tiän' la nde ya' tsa'aän; 'wan ni, ja siya' jlyo ti' wan la nde ya' mdo'oün, ja jlyo ti' wan la nde ya' tsa'aän —ndukwin Jesús 'in ne'—.

¹⁵ Wa lka mstya wan ki'ya 'ñaän. Bra nu ngi'ni wan ngwaña'an, ngi'ni wan sa ña'an ngi'ni nten chalyuu ti. Lo'o na' ni, ja ndijyaän lo chalyuu cha' xtyaän ki'ya 'in nten —ndukwin—.

¹⁶ Chañi cha' ka 'ñaän ku'ni biyaän' 'in nten. Bra nu ku'ni biyaän' 'in ne' ni, ñi 'a cha' nu chkwiin' bra kan', cha' si'i skaän tiän ku'ni biyaän' 'in ne'; lo'o na' lo'o Ndiose nu msu'wa 'ñaän ndijyaän re, su'wa ku'ni biya' ba 'in ne' bra kan' —ndukwin Jesús—.

¹⁷ Ndukwaan 'aan cha' kula nu ndukwa lo kityi ti s'ni; nde kwa ndiya ska cha' nu nchkwi' cha' tyo'o luwi nten 'in sa ña'an cha' nu ndi'in 'in ne', bra nu su'wa chkwi' tukwa nten 'in cha' kan'.

¹⁸ Kan' cha' ni, na' lkaän ska nu kan' —ndukwin Jesús—, cha' ñi nchkwiin' cha' 'ñaän, ti ykwiin' tiän; xka nu lka Stiin nu ngwa'an tñan 'ñaän ndijyaän nde re.

¹⁹ —¿La nde ya' ndi'in Stii sikwa a? —ndukwin ne' 'in Jesús bra kan'.

—Ja siya' yu'wi lyo wan 'ñaän, lo'o ti kwi' ti cha', ja la nsu'wi lyo wan 'in Stiin —ndukwin Jesús 'in ne'—. Si nsu'wi lyo wan 'ñaän, kwi' ngwaña'an nsu'wi lyo wan 'in Stiin bra kan'.

²⁰ Ngwaña'an ndukwin Jesús xa nu ngwa'u yu 'in nten ni' lyaa tnun, ndukwa yu kwi' se'en ti se'en nskwa kiña' tñi, se'en nsu'wa ne' tñi nu ka lomstan 'in ne' ni' lyaa. Lo'o ja tukwin msñi 'in Jesús, cha' tsaa lo'o 'in yu ni' ña'an chkwan, cha' ti ji tiya bra 'in yu cha' ta ne' xa'an nu ti'í 'in yu bra kan'.

“Ja ka 'a tsaa wan se'en tyi'iin”

21 Xiya' ykwi' Jesús lo'o ne' bra kan':

—Tsa'aän ni —ndukwin yu—. Chun' ndi'in la tsa'a naan wan 'ñaän nde se'en mda'aän, lo'o ja tyija lyoün 'aän 'wan bra kan' —ndukwin—. Kaja wan lo'o ki'ya nu ndi'in 'wan, ni siya ti ji tyija lyoün 'wan, lo'o ja ka 'a 'wan tsa'a wan se'en tyi'iin bra kan'.

22 —¿Ta kujwi yu 'in yu, ti ykwi' ti yu a? —ndukwin ne' judío 'in ta'a ne'—. ¿Ta ngwaña'an nda'an cha' tiye yu cha' ndukwin yu: “Ja ka 'a 'wan tsa'a wan se'en tyi'iin bra kan'” a?

23 Kan' cha' lye la ykwi' Jesús lo'o ne' kan':

—Chalyuu re se'en ndi'in wan, chen 'a ña'an ngi'ni nten; lo'o na' ni, xka chalyuu la se'en ndi'in Ndiose, nde kwa mdo'oün —ndukwin yu—. Wa ndya'an ti' wan 'in cha' xa'an nu ngi'ni nten chalyuu; lo'o na' ni, nsu'wi tiyeän 'in Stiin Ndiose la se'en ndi'in Ni —ndukwin Jesús—.

24 Kan' cha' niin 'wan cha' kaja wan lo'o ki'ya nu ndi'in 'wan. Lo'o chañi cha' kan'. Kaja wan lo'o ki'ya nu ndi'in 'wan, cha' ja ndyaa ña'an ti' wan 'ñaän, cha' lkaän ti kwi' sa ña'an nu niin 'wan cha' lkaän.

25 —¿Ti ka nu lkaa sikwa a? —ndukwin ne' 'in Jesús bra kan'.

—Ti xkan' niin 'wan ti ka nu lkaän —ndukwin Jesús bra kan'—.

26 Lo'o ti ka'an la cha' ka chkwiin' lo'o wan cha' 'in ki'ya nu ndi'in 'wan. Chañi 'a cha' nu nchkwi' Ndiose nu msu'wa 'ñaän ndijyaän, lo'o nchga cha' nu nchkwi' Ni lo'oün, sa kan' ti cha' lka nu nchkwiin' lo'o nten chalyuu.

27 Ja ngwa biya' ti' ne' cha' nu ykwi' Jesús lo'o ne', cha' 'in Ndiose nu lka Sti yu.

28 Kan' cha' ti nchkwi' la Jesús lo'o ne' bra kan':

—Chun' ndi'in la, bra nu skwen wan 'ñaän lo wsi, ka biya' ti' wan cha' lkaän ti kwi' sa ña'an nu niin 'wan cha' lkaän, na' nu ndijyaän lo chalyuu cha' kaän nten —ndukwin Jesús—. Ja ska tñan ngi'niin chabiya' 'ñaän, ti ykwiin' tiän; Stiin Ndiose, kan' lka nu ngwa'u 'ñaän nchga cha' nu chkwiiin' —ndukwin—.

29 Nchga tsan ndi'in Ni lo'oün, ti kwi' Ni nu ngwa'an tñan 'ñaän cha' ndijyaän re. Ja ngulaa ya' 'a Stiin 'ñaän, cha' xkwi' tñan nu ndiya ti' Ni, kan' lka tñan nu ngi'niin.

30 Xa wa ynan ne' cha' nu ykwi' Jesús, tyun 'a ne' ndyaa ña'an ti' ne' 'in yu bra kan'.

“Ja ka tatsaa ne' 'wan cha' ku'ni wan cha' xa'an”

31 Kan' cha' ti ngwa'u la Jesús cha' 'in ne' judío nu msñi ke ti ne' cha' nu nchkwi' yu:

—Bra nu kanun cha' nu ndu'uün 'wan ni' kasiya 'wan, ti kwi' cha' 'in Ndiose kan', chañi cha' ka wan nten nu ngi'ni xa'an 'ñaän bra kan' —ndukwin Jesús 'in ne'—.

32 Kwi' ka biya' ti' wan nchga cha' nu ñi; lo'o ja tukwin ka tatsaa 'wan cha' ku'ni wan cha' xa'an bra kan', chun' jlyo ti' wan cha' nu ñi kan'.

33 —Nten ta'a ayman Abraham lka ba —ndukwin ne' judío kan'—, lo'o ja tukwin ka tatsaa 'wa cha' ku'ni ba cha' xa'an. ¿Ni sa ña'an nchka tii' chkwii' lo'o ba xa nu ykwii' cha' re: “Ja ka tatsaa ne' 'wan cha' ku'ni wan cha' xa'an” a? —ndukwin ne' judío kan' 'in Jesús.

³⁴ —Chañi 'a cha' nu nchkwiiñ' lo'o wan ni —ndukwin Jesús bra kan'—. Nchga nten nu ndi'in ki'ya 'in, wa lka ndiya x'nan ne'.

³⁵ Ska msu nu ndi'in na'an tyi x'nan yu, wa lka ti cha' su'we ndyiji 'in yu, cha' ja lka yu ña'an ti' sñi' x'nan yu. Lo'o sñi' x'nan yu kan', nchga bra ndi'in yu lo'o sti yu, ndyiji nchga cha' su'we 'in yu —ndukwin Jesús—.

³⁶ Skaän tiän nu lkaän Sñi' Ndiose, bra nu kulaän 'wan, chañi cha' ja ka 'a tatsaa ne' 'wan cha' ku'ni wan cha' xa'an xiya' se'en ndi'in wan —ndukwin—.

³⁷ Jlyo tiän' cha' ti kwi' nten ta'a ayman Abraham lka wan, ni siya nchka ti' wan kujwi wan 'ñaän, chun' ja ndukwa wan cha' nu nchkwiiñ' lo'o wan —ndukwin Jesús—.

³⁸ Ndu'uün 'wan nchga cha' nu wa na'aän se'en ndi'in Stiin Ndiose, kan' lka cha' nu nchkwiiñ' lo'o wan. Lo'o 'wan ni, ngi'ni wan nchga tñan nu y'ni xa'an wan 'in sti wan, kan' ti tñan nu ngi'ni wan.

³⁹ Mxkwen ne' 'in Jesús bra kan':

—Ayman Abraham, kan' ngwa ayman kula 'wa, nu yu'wi chalyuu nu ngwa s'ni —ndukwin ne'.

—Si chañi cha' lka wan nten ta'a ayman Abraham kan', ku'ni wan ti kwi' tñan nu y'ni Abraham —ndukwin Jesús 'in ne' kan'—.

⁴⁰ Nchka 'a ti' wan kujwi wan 'ñaän ni, ni siya xkwi' cha' nu ñi ndu'uün 'wan, ti kwi' cha' nu ñi nu ykwi' Ndiose lo'oün. ¡Lo'o ja y'ni ayman Abraham ngwaña'an! —ndukwin Jesús—.

⁴¹ Kan' cha' nchkwiiñ' cha' ndiya xka nu lka sti wan, lo'o ti kwi' tñan nu ndlo nu kan' 'wan, kan' lka tñan nu ndiya la ti' wan ku'ni wan.

—Si'i sñi' kune' xa'an lka bare —ndukwin ne'—. Ska ti Ndiose lka Sti ba —ndukwin ne' judío 'in Jesús bra kan'.

⁴² —¿Ta kwi' Ndiose lka Sti wan sikwa a? ¿Ni cha' lka ja ndiya ti' wan 'ñaañ sikwa a? —ndukwin Jesús—. Se'en ndi'in Ndiose mdo'oñ, lo'o ndi'iñ lo chalyuu re chabiya' 'in Ni —ndukwin Jesús—. Si'i cha' 'ñaañ ti ykwiñ' tiñ ndijyañ lo chalyuu, Ndiose ykwi' ngulo Ni tñan 'ñaañ cha' kañ.

⁴³ ¿Ni cha' lka ja nnan wan cha' nu nchkwiñ' lo'o wan a? —ndukwin Jesús 'in ne' bra kan'—. Ja xlyaa wan ka biya' ti' wan cha' nu nchkwiñ' lo'o wan —ndukwin yu 'in ne' judío kan'—.

⁴⁴ Ti kwi' kune' xa'an lka sti wan, lo'o nchka ti' wan ku'ni wan ti kwi' tñan nu ngulo nu kan' 'wan. Ti bra nu mdyisnan chalyuu, ti bra kan' mdyisnan nu kan' ngi'ni ñu'un 'in nten —ndukwin Jesús—. Ja mdo'o nu kan' se'en ndukwa kiya' cha' nu ñi, kan' cha' ja siya' ndiya cha' nu ñi 'in nu kan' —ndukwin—. Xa nu kwiñi lyo'o nu kan' 'in nten, cha' 'in ti ykwi' ti lka cha' kwiñi nu nchkwi' lo'o ne'. Ska nu kwiñi tnun lka kune' xa'an, ti kwi' kan' lka sti nchga nu kwiñi.

⁴⁵ Cha' nu ñi nchkwiñ' lo'o wan ni, kan' cha' ja la ndyaa ña'an ti' wan 'ñaañ, cha' si'i cha' kwiñi nchkwiñ' lo'o wan.

⁴⁶ Lo'o ni, ja ka chkwi' wan cha' na' ndukwiñ ki'ya; bra nu kwa'uñ ska cha' nu ñi 'wan, ¿ni cha' lka ja tsaa ña'an ti' wan 'ñaañ bra kan' a?

⁴⁷ Nchga nten nu nchkwi' cha' Ndiose lka Sti ne', xlyaa ne' kan' kunan ne' nchga cha' nu nchkwi' Ni lo'o ne' —ndukwin Jesús 'in ne' judío kan'—. Lo'o si'i sñi' Ndiose lka wan, kan' cha' ja nchka 'a ti' wan

kunan wan cha' nu nchkwiin' lo'o wan.

Wa nsu'wi Krixtu xa nu ti ndi'in ayman Abraham nu ngwa s'ni

⁴⁸ Ykwi' ne' judío lo'o Jesús bra kan':

—Chañi 'a cha' nu nchkwi' ba cha' 'iin ni, cha' ne' Samaria lka nu'win. Ña'an ti' ska kune' xa'an, ngwaña'an ngi'nii —ndukwin ne' 'in Jesús bra kan'.

⁴⁹ —Ja siya' ngwa kune' xa'an ndloo la 'ñaän —ndukwin Jesús—. Na' ngi'niin tnuun 'in Stiin Ndiose; lo'o 'wan ni, ja siya' ngi'ni tnun wan 'ñaän.

⁵⁰ Ja nchka tiän' cha' ku'ni tnun nten 'ñaän, cha' Stiin Ndiose, kan' nu ngi'ni cha' ka tlyuun. Ska ti Ndiose lka nu ku'ni biya' 'in nchga nten.

⁵¹ Chañi 'a cha' nu nchkwiin' lo'o wan ni: Bra nu kunan nten cha' nu ngwa'uun 'in ne', ja tsaa tii 'a chalyuu su'we nu taän 'in ne' kan', ni siya kaja ne'.

⁵² Lo'o ykwi' ne' judío kan' lo'o Jesús xiya' bra kan':

—Jlyo ti' bare cha' ña'an ti' ska kune' xa'an, ngwaña'an ngi'nii —ndukwin ne'—. S'ni ngujwi ayman Abraham, s'ni ngujwi xka ta ayman nu ykwi' cha' 'in Ndiose lo'o nten. ¿Ni sa ña'an nda'an cha' tiyee cha' nu tka ndukwiin ti, cha': “Ja tsaa tii 'a chalyuu 'in nten nu kunan cha' nu kwa'uun 'in ne'” a? —ndukwin ne'—.

⁵³ ¿Nxke' tii' cha' chin' la cha' jlyo ti' ayman Abraham 'wa, ka'an la cha' jlyo ti' nu'win sikwa a? ¿Ta ngwaña'an nxke' tii' a? Lo'o ayman Abraham, lo'o xka ta ayman kan', wa ngujwi nchga ne' kan'. ¿Ti ka nu lka nu'win, nxke' tii' a?

⁵⁴ Mxkwen Jesús 'in ne' bra kan':

—Ja su'ween siya' ti si ku'niin cha' ka tlyuun laän, ti ykwiin' tiän; Stiin Ndiose, kan' nu ngi'ni

cha' ca tlyuŋn — ndukwin Jesús—. Lo'o 'wan ni, ngi'ni wan cha' Sti wan lka Ndiose,

⁵⁵ ni siya ja nsu'wi lyo wan 'in Ni. Na' nsu'wi lyoŋn 'in Ni. Ja ka chkwiŋn' cha' ja nsu'wi lyoŋn 'in Ni; kwiŋiŋn si ngwaña'an nchkwiŋn', wa lkaŋn sa ña'an lka wan, cha' kwiŋi 'a wan. Chaŋi cha' nsu'wi lyoŋn 'in Stiŋn Ndiose, kwi' ngwaña'an, ndukwaŋn nchga cha' nu nchkwi' Ni lo'oŋn —ndukwin Jesús 'in ne' judío kan'.

⁵⁶ Ayman Abraham 'wan ni, lye 'a ngwa ti' yu cha' ña'an yu 'ñaŋn xa wa ngulaŋn lo chalyuu. Lo'o ngwaña'an ngwa, na'an yu kula 'ñaŋn, lo'o su'we 'a ngwa tiye yu bra kan'.

⁵⁷ Lye 'a ykwi' ne' judío lo'o Jesús bra kan':

—Ja ya xu'wii tu'watyii yijan —ndukwin ne' 'in yu—. ¿Ni sa ña'an ngwa cha' wa na'aan 'in ayman Abraham sikwa a?

⁵⁸ —Chaŋi 'a cha' nu nchkwiŋn' lo'o wan ni —ndukwin Jesús—. Wa nsu'wiŋn xa nu ngula ayman Abraham kan'.

⁵⁹ Msŋi ne' kee cha' kuun ne' 'in Jesús cha' kujwi ne' 'in yu bra kan', lo'o yu'wi kutsi' yu 'in ne'. Mdo'o yu ni' lyaa kan', mdijin yu laja se'en ndi'in nten ndyaa yu bra kan'.

9

Ska yu ki'yu nu wa ña'an kwityiin' yu xa nu ngula yu

¹ Tu'wa tuwiin se'en ndyaa Jesús, na'an yu ska yu kwityiin', wa ña'an kwityiin' yu xa nu ngula yu.

² Kan' mnicha' ne' nu ngi'ni xa'an kan' 'in Jesús: —Mstru —ndukwin ne'—, ¿ti ka nu ndukwi ki'ya cha' kwityiin' kiloo yu kwa xa nu ngula yu a? ¿Ti

ykwil' ti yu a? ¿O ta ne' kula 'in yu ndukwi ne' ki'ya a?

³—Ja kwityiin' yu kwa si'ya ki'ya nu ndukwi yu, kwi' ja kwityiin' yu si'ya ki'ya nu ndukwi ne' kula 'in yu —ndukwin Jesús 'in ne'—. Kwityiin' yu xa nu ngula yu cha' ka ña'an nten sa ña'an cha' tnun ka bra nu ku'ni Ndiose cha' chkaa yu.

⁴ Bra nu ti xaa ka ku'nian tñan —ndukwin Jesús—; xa wa ndyaa kwichaa, ja tukwin ka ku'ni tñan bra kan'. Kwi' ngwaña'an na' —ndukwin—, ndi'in cha' ku'niin nchga tñan nu ngulo Ndiose 'ñaan cha' nu msu'wa Ni 'ñaan ndijyaan lo chalyuu —ndukwin Jesús—.

⁵ Bra nu ti tyi'iin lo chalyuu, ti taan xaa nu xu'wi ni' kasiya 'in nten.

⁶ Xa nu mdyii ykwil' Jesús, mxtyuu yu chin' tyi'a nu ndyo'o tu'wa yu lyuu, cha' ku'ni yu chin' yuu kutsu' bra kan'. Mda'an yu yuu kutsu' kan' chun' kiloo yu kwityiin' kan'.

⁷ Ykwil' Jesús lo'o yu bra kan':

—Yaa jya'aan kiloo se'en ndi'in yla tyi'a nde Siloé—. Nchkwi' ne' kwa cha' Siloé naan chku kan', ña'an ti' chkwian' cha'tñan: Chku se'en nu ngulo tñan 'in ne' cha' tsaa ne'.

Kan' cha' yaa yu kwityiin' kan', yaa mjya'an yu kiloo yu tu'wa chku kan' bra kan'. Bra nu ndyaan yu xiya' bra kan', wa ngalaa kiloo yu.

⁸ Lo'o ne' nu ndi'in kwi' se'en ti se'en ndi'in nu ngwa kwityiin' kan', ne' nu wa na'an cha' mjñan yu lomstan nu ngwa xkan', ykwil' ne' kan' lo'o ta'a ne' cha' 'in yu:

—Nu ki'yu re, ¿ta ti kwi' yu re lka nu mdukwa tu'wa tuwiin mjñan yu lomstan 'in nten a?

9 —Ti kwi' kan' lka — ndukwin ska ta ne'.
 —Si'i yu kan', ni siya su'wa ña'an tloo yu re
 —ndukwin xka ta ne'.

Lo'o mxkwen ti kwi' nu ki'yu kan' cha' 'in ne' bra
 kan':

—Na' lkaän nu kan'.

10 Kan' mnicha' ne' 'in yu:

—¿Ni sa ña'an ngwa cha' nchkaa kiloo ni a?

11 —Ska nten nu naan Jesús, kan' lka nu mxtiyaa'
 chin' yuu kutsu' cha' ta'an yu chun' kiloŭn —nduk-
 win—. Kan' ngulo yu tñan 'ñaän cha' tsa'aän
 jya'aän kiloŭn nde chku Siloé. Kan' cha' yi'aän
 mjya'aän kiloŭn la kan', lo'o bra ti ngalaa kiloŭn;
 su'we 'a nda xaa kiloŭn ni.

12 —¿La nde ya' ndyaa yu kan' a? —ndukwin ne'
 'in yu bra kan'.

—Ja jlyo tiän' —ndukwin yu.

Ykwi' ne' fariseo lo'o nu ngwa kwityiin'

13 Ndyaa lo'o ne' 'in yu nu ngwa kwityiin' kan'
 se'en ndi'in ne' fariseo ni' lyaa.

14 Tsan nu nxitña' ne' ngwa kan', kwi' tsan kti 'a
 ngwa xa nu mxtiyaa' Jesús yuu kutsu' kan', y'ni yu
 jo'ó kiloo yu kwityiin' kan'.

15 Kan' cha' mdyisnan ne' fariseo, mnicha' ne'
 'in nu ngwa kwityiin' kan':

—¿Ni sa ña'an ngwa cha' nu nchkaa kiloo a?
 —ndukwin ne' 'in yu.

—Mda'an ska nten yuu kutsuu' chun' kiloŭn
 —ndukwin yu kan'—, kan' yi'aän mjya'aän kiloŭn,
 su'we 'a nda xaa kiloŭn ni —ndukwin bra kan'.

16 Lo'o ndiya chin' ne' fariseo nu ykwi' cha' re:

—Si'i se'en ndi'in Ndiose mdo'o yu kan', kan'
 cha' ja nduwe ti' yu ni siya kti 'a tsan ta'a ni.

Lo'o ndiya xka ta nten nu ykwi' cha' re 'in yu:

—¿Ni ña'an ka ra 'in yu kan' ku'ni yu cha' tnun chabiya' 'in Ndiose si ndukwi 'a yu ki'ya ngwaña'an a?

Ja su'wa ykwi' ne' kan' cha' 'in Jesús.

¹⁷ Xiya' mnicha' ne' 'in nu ngwa kwityiin' bra kan':

—Nu'win ni, ¿ni sa ña'an cha' nchkwii' cha' 'in yu kan', chun' wa y'ni yu jo'ó kiloo a?

Mxkwen yu kan' 'in ne' bra kan':

—Ska yu kula nu nchkwi' cha' 'in Ndiose lo'o nten lka yu kan' —ndukwin yu nu ngwa kwityiin' kan'.

¹⁸ Ja ndyaa ña'an ti' ne' judío kan', cha' wa ña'an kwityiin' yu kan' xa nu ngula yu, lo'o ni, su'we 'a nchkan' na'an yu. Bra wa mdyii cha', msi'ya ne' 'in sti yu lo'o jya'an yu bra kan'.

¹⁹ Kwi' mnicha' ne' 'in ne' kula kan':

—¿Ta sñi' wan lka yu kwa a? —ndukwin ne'—. ¿Ni sa ña'an ngwa cha' bra kan' a? ¿Ta wa ña'an kwityiin' yu xa nu ngula yu a? ¿Ni sa ña'an ngwa cha' ngalaa kiloo yu ni a?

²⁰ Mxkwen sti yu lo'o jya'an yu 'in ne' fariseo bra kan':

—Jlyo ti' bare cha' sñi' ba lka yu, jlyo ti' ba cha' wa ña'an kwityiin' yu xa nu ngula yu —ndukwin ne'—,

²¹ lo'o ja siya' ndi'ya ba kwenta sa ña'an ngwa cha' ngalaa kiloo yu ni. Ja jlyo ti' ba ti ka nu y'ni jo'ó 'in yu. Kunicha' wan 'in yu, ti ykwi' ti yu; wa tlyu yu, ti kwi' yu ka kitsa' ñi yu 'wan sa ña'an ngwa cha' ngalaa kiloo yu.

22 Ngwaña'an ndukwin sti lo'o jya'an yu nu ngwa kwityiin' kan' 'in ne', cha' ntsen 'a ne' 'in ne' judío kan'. Jlyo ti' ne', cha' ne' nu lka tñan ni, wa mskan' ne' cha' lo'o ta'a ne' cha' kulo ne' 'in nten ni' lyaa, nchga nten nu chkwi' cha' Jesús lka Krixtu, nten nu tnun nchka nu msu'wa Ndiose cha' mdiyan lo chalyuu; lo'o ja ta 'a ne' judío kan' chabiya' tsa'a ne' kan' ni' lyaa xiya' bra kan'.

23 Kan' cha' ndukwin sti jya'an nu ngwa kwityiin' kan': “Kunicha' wan 'in yu, ti ykwi' ti yu, wa tlyu yu”.

24 Ti msi'ya ne' fariseo kan' 'in nu ngwa kwityiin' kan' xiya'. Kan' lye ykwi' ne' lo'o:

—Chabiya' 'in Ndiose, chkwii' ska cha' nu ñi lo'o ba ni —ndukwin ne' 'in yu—. Wa jlyo ti' ba cha' ndukwi 'a Jesús kan' ki'ya.

25 —Ja ndi'yaän kwenta si ndukwi yu ki'ya —ndukwin nu ngwa kwityiin' kan'—. Jlyo tiän' cha' kwityiin' nu ngwa xkan', lo'o ni, wa ngalaa kiloún. Sa kan' ti cha' jlyo tiän'.

26 —¿Ni sa ña'an y'ni yu kan' lo'oo sikwa a? —ndukwin ne'—. ¿Ni sa ña'an tñan y'ni yu cha' nchkaa kiloo ni a?

27 —Wa ytsaän' 'wan ska ya' tsan, lo'o ja ynan wan cha' kan' —ndukwin yu kan'—. ¿Ni cha' lka nchka ti' wan kunan wan cha' kan' xiya' a? ¿Ta lo'o wan nchka ti' wan ku'ni xa'an wan cha' 'in yu a? —ndukwin yu kan'.

28 Ykwi' ne' judío kan' cha' ti'í lo'o yu bra kan':

—Nu'win lka ska nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu kan' —ndukwin ne'—, bare ngi'ni xa'an ba cha' 'in ayman Moisés.

²⁹ Ndyaa ña'an ti' ba cha' ytsa' Ndiose tyun cha' 'in Moisés kan', lo'o ja la jlyo ti' ba la nde ya' mdo'lo Jesús kan' mdiyan nde re —ndukwin ne' fariseo.

³⁰ Mxkwen yu 'in ne' fariseo bra kan':

—¡Tnun 'a cha' nchkwi' wan lo'oŭn ni! —ndukwin yu—. La kwa ti nduun ska yu ki'yu nu tka y'ni jo'ó kiloŭn, lo'o ja jlyo ti' wan la nde ya' mdo'lo yu mdiyan yu —ndukwin—.

³¹ Jlyo tian' ta'aan cha' ja nnan Ndiose cha' nu nchkwi' nten xa'an lo'o Ni; kunan Ni cha' nu nchkwi' nten nu ku'ni kti, nten nu ngi'ni nchga tñan nu kulo Ni 'in ne' —ndukwin—.

³² Ti bra nu mdyisnan chalyuu, ja ya ka ku'ni nten cha' kalaa kiloo ska nten nu kwityiin' ti xa nu ngula yu.

³³ Ja ka 'in yu kan' ku'ni yu tñan kan' si ja mdo'lo yu se'en ndi'in Ndiose.

³⁴ —Ska nu xa'an lkaa nu'win, lo'o nchka tii' kwa'uu cha' jo'lo 'wa —ndukwin ne' judío bra kan'—. Ngwaña'an xa'aan ti bra nu ngulaa, kwi' ngwaña'an xa'aan xa nguluu —ndukwin ne'.

Kan' ngulo ne' 'in yu nu ngwa kwityiin' kan', ja nda 'a ne' chabiya' kan yu ni' lyaa bra kan'.

Ña'an ti' ska nu kwityiin' lka ne' fariseo, cha' ja ndyaa ña'an ti' ne' 'in Jesús

³⁵ Lo'o ynan Jesús cha' wa ngulo ne' 'in yu kan' ni' lyaa bra kan', kan' cha' xa nu ndyukwa ta'a Jesús lo'o yu xiya', mnicha' Jesús 'in yu bra kan':

—¿Ta wa ndyaa ña'an tii' 'in ti kwi' yu nu wa mdiyan lo chalyuu cha' ka nten a? —ndukwin Jesús 'in yu.

36 —¿Ti ka nu lka yu kan' a?, yu kula —ndukwin yu kan'—. Nchka 'a tiän' sñiïn cha' 'in yu.

37 —Wa na'an nu'win 'in yu kan' —ndukwin Jesús—. Na' lkaän nu kan', na' nu nchkwiïn' lo'oo ni.

38 Bra ti mduun xtyin' yu tloo Jesús.

—Ndyaa ña'an tiän' 'iin, X'naän —ndukwin.

39 Ykwi' Jesús lo'o bra kan':

—Wa ndijyaän lo chalyuu cha' ku'ni biyaän' 'in nten, ti ka nu xñi cha' 'ñaän, ti ka nu ja xlyaa xñi cha' 'ñaän —ndukwin Jesús—. Taän xaa nu xu'wi ni' kasiya 'in nten nu xñi cha' 'ñaän, ni siya sa ña'an kwityiin' ti ne' ndi'in ne' lo chalyuu; lo'o tukuün' kiloo nten nu ja xlyaa xñi cha' 'ñaän, ni siya su'we 'a ngi'ni ne', nxke' ti' ne'.

40 Mduun chin' ne' fariseo se'en ndi'in Jesús xa nu ykwi' yu ngwaña'an.

—¿Ta kwityiin' bare sikwa a? —ndukwin ne' 'in yu.

41 —Ja lka wan yu ki'ya chalyuu si jlyo ti' wan cha' kwityiin' wan —ndukwin Jesús—. Cha' nu nchkwi' wan cha' ka ña'an wan, kan' cha' ña'an ti ndukwi wan ki'ya.

10

Ni' lyo'oo se'en ndi'in sly'a' xa tla

1 'Chañi cha' nu nchkwiïn' lo'o wan ni —ndukwin Jesús 'in ne' judío bra kan'—. Tsaa 'a ndya' lo'oo se'en ndi'in sly'a' xa tla; bra nu nda'an nten ni' lyo'oo kan', ska ti tulo'oo ndi'in cha' sten ne'. Ska nten nu ku'ni kunan, kan' nu nchkwen chun' lo'oo, ngiten yu xka se'en bra kan' —ndukwin Jesús—.

² Tulo'oo ti ngiten nu lka x'nan slya' kan'.

³ Nsu'wi lyo yu nu ndi'in kwan tulo'oo 'in x'nan slya', kan' cha' nda yu chabiya' 'in yu kan' sten yu ni' lyo'oo —ndukwin Jesús—. Nsu'wi lyo slya' tyi'i x'nan i'; xa nu nsi'ya yu 'in slya' 'in yu, ndijyan i' se'en ndi'in yu, nda'an lo'o yu 'in i' bra kan'.

⁴ Bra wa mdo'o nchga slya' chun' lo'oo, kan' ndukwa loo la x'nan i', nde chun' la ndijyan slya' 'in yu bra kan', cha' nganan i' nsi'ya x'nan i' 'in i'.

⁵ Ja ndyo'o ña'an i' 'in xka la nten; xa nu nnan i' cha' nu nchkwi' xka nten lo'o i', xnan i' bra kan', cha' ja nsu'wi lyo i' tyi'i xka nten.

⁶ Kan' ngwa ska cha' kutsi' ti nu ykwi' Jesús lo'o ne', lo'o ja ngwa biya' ti' ne' sa ña'an lka cha' nu ykwi' Jesús lo'o ne' bra kan'.

Ña'ansiin su'we Jesús 'in slya' 'in yu

⁷ Ykwi' Jesús lo'o ne' xiya' bra kan':

—Chañi cha' nu nchkwiin' lo'o wan ni —ndukwin Jesús—. Na' lkaän sa ña'an lka tulo'oo kan', cha' ndukwaän tulo'oo se'en ngiten i'.

⁸ Ja ndukwa slya' kan' 'in nten nu yan ti kulo la, bra nu ti ji kaän, cha' xkwi' ne' kunan lka ne' kan'; sa ku' ti ngi'ni ne' kunan nan nu nsu'wi 'in ta'a nten ne' —ndukwin—.

⁹ Nu ndi'in tulo'oo ni, su'we 'a ña'ansiin yu 'in slya' 'in yu; kwi' ngwaña'an na', su'we 'a ña'ansiin 'in nten 'ñaän —ndukwin Jesús—. Ka sten nten cha' 'ñaän cha' ja tyukwa ne' cha' kuxi bra kan'. Ka ne' kan' sa ña'an lka slya' kan' nu ndya'an ni' lyo'oo, nu ndyo'o xiya', kwi' ndyiji su'we nan nchku i', ngwaña'an ka nten 'ñaän bra kan'.

10 'Xkwi' tñan kunan ngi'ni ne' kwiñi kan' —ndukwin Jesús—. Nda'an ne' kan' cha' ku'ni ñu'un ne' 'in nten, cha' kana' kasiya 'in nten kan'; lo'o na' ni, wa ndijyaän cha' taän chalyuu su'we 'in nten, se'en ka tyi'in ne' tyukwi ti tiye ne' bra kan' —ndukwin—.

11 Su'we 'a ña'ansiin 'in slya' 'ñaän. Na' xlyaän kajaän cha' ja kaja slya' 'ñaän, cha' xkwi' ndya'an cha' tiyeän cha' 'in i' —ndukwin—.

12 Ska msu ti ni, ja ña'ansiin su'we yu 'in slya', xnan yu bra nu ña'an yu cha' ndijyan ska 'ni tlá. Msu kan' ja lka yu x'nan slya', si'i ti kwi' yu nu lka 'in i'. Kan' cha' ku'ni ti'í 'ni tlá 'in ña'aan ta slya' kan'; tijyu' xnan slya', kana' yu'wi i' bra kan' —ndukwin Jesús—.

13 Nxnan msu tijyu' cha' tñan 'in nten ti nda'an yu, si'i slya' 'in yu lka i'.

14 'Su'we 'a ña'ansiin 'in slya' 'ñaän. Kwi' ngwaña'an, nsu'wi lyoün 'in nten 'ñaän, lo'o wa ndya'an ti' nten kan' 'ñaän.

15 Sa ña'an nu nsu'wi lyo Stiin 'ñaän, kwi' ngwaña'an nsu'wi lyoün 'in Stiin; sa ña'an nu ndi'in cha' 'ñaän lo'o Stiin, ngwaña'an ndi'in cha' 'ñaän lo'o nten 'ñaän. Lo'o na', xlyaän kajaän cha' ja kana' kasiya 'in nten 'ñaän —ndukwin Jesús 'in ne'—.

16 Ti ndiya tyun 'a ta nten 'ñaän nu ndi'in ka'an 'a kichen, nu ja su'wa ndi'in lo'o ña'aan ta nten re; ndi'in cha' tsa'aän ti'iin 'in ne' kan', cha' lo'o ne' kan' kan ne' ni' lyo'oo re. Chun' ndi'in la kunan ne' kan' cha' nu chkwiin' lo'o ne'. Kan' ka nchga nten 'ñaän ska ta ti ne', lo'o na' kaän skaän tiän nu nka X'nan ne' —ndukwin Jesús—.

17 'Tsa'a tii chalyuu 'ñaän kajaän, cha' tyu'uün xiya' chun' ndi'in la, kan' cha' nsu'wi 'a tiye Stiin ña'an Ni 'ñaän.

18 Ja tukwin ka kujwi 'ñaän, ti ykwiin' tiän xlyaän kajaän —ndukwin Jesús—. Ka ku'niin ngwaña'an, cha' wa nda Stiin Ndiose chabiya' kajaän; kwi' ngwaña'an, nda Ni chabiya' cha' tyu'uün xiya'.

19 Xiya' ja ngwa ku'ni su'wa ne' judío cha' lo'o ta'a ne', cha' nu ykwi' Jesús ngwaña'an.

20 Ndiya 'a ne' nu ykwi' cha' re:

—Ña'an ti' ska kune' xa'an, ngwaña'an ngi'ni yu kwa. Wa mna' cha' tiya 'in yu. Ja ndi'in cha' kunaan cha' nu nchkwi' yu kwa.

21 Lo'o ykwi' xka ta nten:

—Ja ngwa chkwi' yu kwa ngwaña'an, si nsu'wi kwi'in xa'an 'in yu. ¿Ta ka 'in ska kune' xa'an ku'ni cha' chkaa kiloo nu kwityiin' a? Ja ka 'in.

Msuun ne' judío lo'o Jesús

22 Tyempu tlya' ngwa kan', nu xuwe 'a tsan. Nde kichen Jerusalén ngi'ni tnun ne' ta'a nu nkwan laa tnun nde kwa.

23 Ndyaa Jesús tu'wa laa, la se'en nchkwi' ne': Corredor 'in Salomón.

24 Kan' ndyo' ti'in tyun ne' judío se'en ndi'in Jesús, mnicha' ne' 'in yu bra kan':

—¿Ni ña'an bra chkwii' ñi lo'o ba, cha' ka biya' ti' ba si nu'win lkaa nten nu tnun nchka nu su'wa Ndiose cha' kaan? —ndukwin ne' 'in Jesús—. Ja talo ba si ja katsaa' nchga cha' kan' 'wa. Su'we la si chkwii' cha' nu ñi ni.

25 —Ngwaña'an niin 'wan ska ya' —ndukwin Jesús 'in ne' kan' bra kan'—, lo'o ja siya' ndyaa ña'an ti' wan cha' nu ykwiin' lo'o wan nu ngwa

xkan' —ndukwin—. Bra nu ña'an wan cha' tnun nu ngi'niin chabiya' 'in Stiin, ka biya' su'we ti' wan bra kan'.

²⁶ Ja ndyaa ña'an ti' wan cha' tnun kan', cha' si'i nten 'ñaän lka wan. Ngwaña'an niin 'wan nu ngwa xkan' —ndukwin Jesús 'in ne'—.

²⁷ Sa ña'an nnan slya' cha' nchkwi' x'nan i', ngwaña'an nganan nten 'ñaän xa nu nchkwiin' lo'o ne'. Nsu'wi lyoün 'in ne' kan', nda'an ne' lo'oün.

²⁸ Ja tsa'a tii 'a chalyuu nu taän 'in ne' kan', ja kana' kasiya 'in ne' kan'. Lo'o ja tukwin 'a ka kulaa 'in ne' nu nsu'wi yaän', cha' su'we 'a ña'ansiin 'in ne' kan' —ndukwin Jesús—.

²⁹ Nan wa nda Stiin 'in nten kan' cha' ka ne' nten 'ñaän, lo'o ja ndiya xka nu tlyu la ke Ndiose; kan' cha' niin 'wan cha' ja tukwin ka kulaa 'in nten 'ñaän, cha' nu Stiin ña'ansiin Ni 'in ne'.

³⁰ Kwi' ngwaña'an su'wa ndi'in cha' 'in Stiin Ndiose lo'oün —ndukwin Jesús.

³¹ Lo'o xiya' msñi ne' judío kan' kee cha' kuun ne' 'in Jesús, cha' kujwi ne' 'in yu.

³² Kan' cha' ykwi' yu lo'o ne' kan':

—Wa ka'an 'a tñan su'we y'niin chabiya' 'in Stiin se'en ndi'in wan, kwi' ngwaña'an, wa na'an wan cha' tnun nu y'niin. ¿Ta si'ya ska tñan su'we nu y'niin, kan' cha' nchka ti' wan kuun kee wan 'ñaän ni a?

³³ Mxkwen ne' judío kan' 'in Jesús bra kan':

—Ja kujwi ba 'iin lo'o kee si'ya ska tñan su'we nu y'nii —ndukwin ne'—; si'ya cha' kuxi nu nchkwii' 'in Ndiose, kan' cha' kuun kee ba 'iin. Sñi' nten chalyuu lkaa, lo'o nu'win ngi'nii cha' Ndiose lkaa.

³⁴ Xiya' ykwi' Jesús lo'o ne' bra kan':

—Lo kityi se'en ndukwa cha' kula nu ndyaa ña'an 'a ti' wan, ndiya cha' re nu ykwi' Ndiose: “Nchga wan lka wan ndiose”; ngwaña'an nchkwi' kityi.

³⁵ Lo'o ni—ndukwin Jesús—, jlyo tian' cha' ja ka 'ñaan tukuan' ska cha' nu wa ykwi' Ndiose lo'oan. Ndiya ya' nchkwi' kityi kan' cha' ña'an ti' ndiose, ngwaña'an lka nten nu kunan cha' nu chkwi' Ni lo'o.

³⁶ ¿Ni cha' lka mstya wan ki'ya 'ñaan tloo Ndiose sikwa a?, cha' nu ndukwin wan cha' kuxi 'a nchkwiin' 'in Ndiose —ndukwin Jesús—. Wa ngulo suwi Stiin 'ñaan, msu'wa Ni 'ñaan cha' mdiyaan lo chalyuu. ¿Ni cha' lka nxke' ti' wan cha' ja su'we cha' nu ykwiin', cha' skaan tiän lkaan Sñi' Ndiose a?

³⁷ Ngi'niin nchga tñan nu ngi'ni Stiin —ndukwin Jesús bra kan'—. Si ja ngi'niin 'in ran, ja ndi'in cha' tsaä ña'an ti' wan 'ñaan sikwa —ndukwin.

³⁸ Lo'o ni, ka tsaä ña'an ti' wan cha' tnun nu ngi'niin, chun' ngi'niin ti kwi' tñan nu ngi'ni Ndiose, ni siya ja tsaä ña'an ti' wan cha' nu nchkwiin'. Kan' cha' ka biya' ti' wan, ka jlyo ti' wan, cha' ska ti cha' 'ñaan lo'o Stiin; kwi' ngwaña'an ska ti cha' 'in Stiin lo'oün.

³⁹ Xiya' ngwa ti' ne' judío xñi ne' 'in Jesús. Lo'o ja nganun 'a yu ya' ne', mdijin yu laja nten, mdo'o yu ndyaa yu bra kan'.

⁴⁰ Kan' cha' ndyaa Jesús xka la'a tsu' chku Jordán xiya', nde se'en mduun Xuwa mdukwatya 'in ne' nu ngwa ti kulo.

⁴¹ Nde kan' mdi'in yu, lo'o ka'an 'a nten mda'an se'en ndi'in yu. Ykwi' ne' lo'o ta'a ne' bra kan':

—Ja ska cha' tnun y'ni Xuwa cha' kuwe tian' 'in yu. Lo'o chañi cha' wa ndyaa to'o nchga cha' nu ykwi' Xuwa kan' nu ngwa s'ni cha' 'in yu kula re.

⁴² Lo'o tyun nten ndyaa ña'an ti' ne' 'in Jesús xa nu mdi'in ne' la kwa.

11

Ngujwi Lázaro

¹ Ndiya ska yu ki'yu nu naan Lázaro. Ti'í 'a yu kan'. Ne' kichen Betania lka yu, lo'o Liya lo'o Marta lka ta'a ngula yu kan'.

² Ti kwi' Liya kan', ta'a ngula yu ti'í kan', kan' lka nu su'wa sete xi tyi'i chun' kiya' Jesús nde loo la, kwi' suwe' kichan' ke ykwi' kiya' Jesús cha' kityi ran.

³ Ta'a tyukwaa nu kuna'an kan' msu'wa rsun ndyaa se'en ndi'in Jesús:

—Ku'nii cha' tlyu ti' 'wa, X'nan ba —ndukwin nu kuna'an kan'—, nde ndijyan cha', cha' ka biya' tii' cha' ti'í 'a yu ta'a su'wee nsu'wii, nskwa yu ni ña'an tyi ba.

⁴ Xa wa ynan Jesús cha' kan', ykwi' yu bra kan':

—Ja ndi'in cha' kaja yu ti'í kan'. Nan ti'í yu kan' ni, cha' ka tlyu la Ndiose chun' ndi'in la, xa nu ku'ni tnun nten 'ñaan cha' skaan tiän lkaan nu lka Sñi' Ndiose. Bra nu ña'an nten cha' tnun nu ku'niin cha' ka jo'ó 'in yu, ku'ni tnun ne' 'in Ndiose bra kan'.

⁵⁻⁶ Xa wa ynan Jesús cha' ti'í Lázaro, ti nganun yu tyukwa tsan se'en ndi'in yu bra kan', ni siya nsu'wi 'a tiye yu 'in ta'a snan ne' kan', lo'o Marta, lo'o nu kuna'an ta'a ngula, lo'o ti kwi' Lázaro.

⁷ Chun' ndi'in la, ykwi' Jesús lo'o ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu bra kan':

—Tyaan lo yuu 'in Judea xiya' —ndukwin yu.

⁸ Mxkwen ne' 'in yu bra kan':

—Mstru —ndukwin ne'—, ja s'ni lye ngwa ti' ne' judío kan' kuun kee ne' 'iin cha' kujwi ne' 'iin, nka tiye ne'. ¿Lo'o xiya' wa tsaan ni a? —ndukwin ne' 'in Jesús.

⁹ Kan' ykwi' Jesús lo'o ne' bra kan':

—¿Ta si'i tii tyukwa bra nsu'wi ska tsan a? Bra nu tya'aan tikee' kwan ni, ja ska nan tyukwa kiyaan', cha' ka ña'aan se'en nda'aan cha' ti xaa —ndukwin—.

¹⁰ Lo'o bra nu nda'aan tla, ya ña'an ti nan nu nsu tuwiin tyukwa kiyaan', cha' ja nsu'wi xaa ña'aan 'in ran bra kan'.

¹¹ Chun' ndi'in la, xiya' ykwi' Jesús:

—Laja' Lázaro ta'a su'ween nsu'wiin. Nde kwa tsa'aan ni, cha' xkwiin 'in yu.

¹² —Mstru —ndukwin ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu—, si nu laja' ti yu, bra ti chkaa yu bra kan'.

¹³ Mske' ti' ne' cha' nu yu'wi sla yu ti'í kan', ni siya ngwa ti' Jesús nchkwin 'in ne' cha' chañi cha' ngujwi Lázaro.

¹⁴ Ñi la ykwi' Jesús lo'o ne' bra kan':

—Wa ngujwi Lázaro —ndukwin—.

¹⁵ Lo'o su'we nka tiyeen cha' ja mdi'iin nde kwa bra nu ngujwi yu. Ja chan ka tsaan to'o su'we la cha' 'wan, kwi' sten su'we la wan cha' 'ñaan chun' nu ngwaña'an ngwa 'in yu kan' —ndukwin—. Tyaan se'en nskwa ayman ni.

¹⁶ Kan' ykwi' Toma lo'o ta'a ngi'ni xa'an yu, ti kwi' Toma nu ngula tukwa lo'o ta'a:

—Tyaan lo'o yu kula sikwa, cha' su'wa ti kajaan lo'o yu —ndukwin Toma.

“Tyu'u ta'a ngulaa xiya”

¹⁷ Xa wa mdiyan Jesús la kwa, ytsa' ne' 'in yu cha' wa ndiya jakwa tsan mtsi' ayman Lázaro.

¹⁸ Lo'o ja tijyu' kichen Betania kan' 'in kichen Jerusalén, tukwa kilómetro jlu'we, sa kwa ti tijyu' ndyo'o lo'o kichen kan'.

¹⁹ Kan' cha' ka'an ne' kichen tnun ndyaa ne' cha' taya' ne' 'in Marta lo'o Liya cha' ngujwi ta'a ngula ne'.

²⁰ Bra wa ynan ne' cha' wa mdiyan Jesús, bra ti mdo'o Marta ndyaa cha' tyukwa ta'a lo'o Jesús tuwiin. Ska ti Liya nganun ni' ña'an.

²¹ Kan' ykwi' Marta lo'o Jesús:

—Ja ngujwi ta'a ngulaän si mdi'iin nde re nu ngwa ti kwi'yu ti, ne' kula —ndukwin nu kuna'an kan' 'in Jesús—.

²² Jlyo tiän' cha' ni siya ni, ti ka 'in Ndiose ku'ni Ni ya ña'an ti cha' nu jñaan 'in Ni.

²³ Mxkwen Jesús 'in Marta bra kan':

—Tyu'u ta'a ngulaa xiya'.

²⁴ —Jlyo tiän' cha' xiya' tyu'u yu kan' xa nu tyu'u nchga ayman, bra nu tsaä tii chalyuu —ndukwin Marta 'in yu.

²⁵ —Na' lkaän nu ngi'niin cha' tyu'u nten xiya' —ndukwin Jesús 'in Marta—, na' lkaän nu ngi'niin cha' chañi kaja chalyuu kwi 'in ne' —ndukwin yu—. Ni siya kaja ne', ti tyu'u ne' kan' xiya', kaja chalyuu kwi 'in ne' xa nu wa yten ne' cha' 'ñaän —ndukwin Jesús—.

26 Lo'o nchga nten nu su'we ti ndi'in tiye ne' cha' wa yten ne' cha' 'ñaän, ja ndi'in 'a cha' kaja ne' kan'. ¿Ta wa ndyaa ña'an tii' cha' re a?

27 —Chañi cha' ndyaa ña'an tiän' 'iin, ne' kula —ndukwin nu kuna'an kan'—. Lo'o ni, wa ndyaa ña'an tiän' 'iin cha' nu'win lkaa Krixtu, nten nu tnun nchka kan', lo'o nu'win lkaa skaa tii nu lka Sñi' Ndiose ykwi'; kwi' ngwaña'an, wa msu'wa Ndiose 'iin ndijyaan lo chalyuu re.

Lo'o Jesús, ynan yu

28 Mdyii ykwi' Marta ndyaa bra kan', mnan ti msi'ya 'in Liya ta'a ngula:

—Wa kala ti Mstru 'ñaan nde re —ndukwin—. Nxi'ya yu 'iin cha' tsa se'en ndi'in yu.

29 Bra nu ynan Liya cha' kan', bra ti mdo'o ndyaa se'en ndi'in Jesús bra kan'.

30 Ti ji kala Jesús kichen, ti ndukwa yu se'en ndyukwa ta'a Marta lo'o yu ti kulo la.

31 Lo'o ne' judío nu mdiyan cha' taya' 'in Liya ni' ña'an ni, xa wa na'an ne' cha' bra ti mdo'o Liya ndyaa, mdo'o ña'an ne' 'in bra kan', chun' mske' ti' ne' cha' tu'wa kwaa ndyaa cha' kunan.

32 Lo'o mdiyan Liya se'en ndi'in Jesús. Bra nu na'an 'in Jesús, bra ti mduun xtyin' tloo yu. Ykwi' Liya lo'o bra kan':

—Si mdi'iin nu ngwa ti kwi'yu ti ni, ne' kula —ndukwin—, ja ngujwi ta'a ngulaän bra kan'.

33 Tyukwi ti tiye Jesús xi'in 'a ti' yu bra kan', yuwe 'a ti' yu cha' nganan Liya, kwi' nganan 'a ne' judío ta'a nda'an Liya.

34 Mnicha' Jesús 'in ne' bra kan':

—¿La nde ya' mtsi' wan 'in ayman kan' a?

—Kaan na'aan chin' 'in yu, ne' kula —ndukwin ne' bra kan'.

³⁵ Lo'o Jesús, ynan yu bra kan'.

³⁶ —Mdiya 'a ti' Jesús 'in ayman kan', yu'wi 'a tiye yu 'in ayman kan' —ndukwin ne' judío bra kan'.

³⁷ Lo'o ndiya chin' nten nu ndukwin:

—¿Ni cha' lka ja y'ni yu cha' tyu'u Lázaro kwa nu ngwa ti kwi'yu ti a? Nchka 'in yu ku'ni yu cha' chkaa kiloo ne' kwityiin'.

Ndyu'u Lázaro xiya'

³⁸ Lye 'a ngwa xi'in ti' Jesús xiya', kan' ndyaa yu tu'wa kwaa. Ska tukee lka ran, lo'o nduun ska kee tlyu nu nchkun' tu'wa kwaa kan'.

³⁹ —Kulo tsu' wan kee kwa —ndukwin Jesús bra kan'.

Bra ti ykwi' Marta ta'a ngula ayman kan' lo'o Jesús:

—Tukun 'a tyi'i ka si nu tyo'o tsu' kee kwa, ne' kula —ndukwin—. Wa mda'a jakwa tsan mtsi' ayman re.

⁴⁰ Lo'o ykwi' Jesús bra kan':

—¿Ta si'i wa niin 'wan cha' bra nu tsaá ña'an ti' wan 'in Ndiöse, bra kan' ña'an wan cha' tnun nu ku'ni Ni a?

⁴¹ Ngulo tsu' ne' kee nu nchkun' tu'wa kwaa bra kan'. Lo'o mxina'an Jesús ni' kwan bra kan'.

—Stiin —ndukwin Jesús 'in Ndiöse—, ngwa xu'we 'iin cha' wa ynaan cha' nu ykwiin' lo'oo.

⁴² Nchga tsan jlyo tiän' cha' nnaan nchga cha' nu nchkwiin' lo'oo; kan' cha' chkwii'n' lo'oo ni, cha' 'in nten nu ndi'in re, cha' ka tsaá ña'an ti' ne' 'ñaän

cha' nu chañi cha' wa msu'waa ña'än ndijya'än lo chalyuu re.

⁴³ Kwen 'a ykwi' Jesús bra kan':

—¿Lázaro, tyo'oo lyaa nde liya' re!

⁴⁴ Mdo'o nu ngwa ayman bra kan'; ti mxiin te' ngaten ña'aan chun' yu, kwi' nchkun' xka te' tloo yu.

—Xti'lya wan te' nu mxiin chun' yu kwa —ndukwin Jesús 'in ne'—, ta wan chabiya' tya'an su'we yu.

Ykwi' ne' lo'o ta'a ne' sa ña'an nu ka kujwi ne' 'in Jesús

⁴⁵ Ka'an 'a ne' judío nu ndi'in ndaya' 'in Liya ti tsan, ndyaa ña'an ti' ne' 'in Jesús bra kan', chun' wa na'an ne' cha' tnun nu tka y'ni ti Jesús chabiya' 'in Ndiose.

⁴⁶ Ndiya chin' ne' kan' nu bra ti ndyaa ne' se'en ndi'in ne' fariseo, ytsa' ne' 'in ne' sa ña'an nu y'ni Jesús.

⁴⁷ Kan' cha' sti jo'o nu nka ndloo, lo'o ne' fariseo kan', mdyisnan ne' msi'ya ne' 'in ta'a lka ne' tñan cha' tyo' ti'in ne'. Xa wa mdiyan ne' ykwi' ne' lo'o ta'a ne' bra kan':

—¿Ni ña'an ku'nian ni a? —ndukwin ne'—. Ka'an 'a cha' tnun ngi'ni yu kan'.

⁴⁸ Si taan chabiya' 'in yu cha' ti ku'ni la yu ngwaña'an, xñi nchga ne' kichen cha' 'in yu bra kan'. Lo'o kan ne' romano cha' ku'ni tyii ne' laa tnun 'ñaan bra kan', kulo ne' 'in nchgaan lo'o ta'aan se'en ndi'ian bra kan' —ndukwin ne'.

⁴⁹ Lo'o mdyituun ska yu nu naan Caifás. Yijan kan' lka yu x'nan sti jo'o. Ykwi' yu lo'o ne' kan' bra kan':

—Ja ska cha' jlyo ti' wan,

⁵⁰ ja ndii ti' wan siya' ti —ndukwin yu—. Su'we la ka 'wan ni siya kaja ska ti nten, cha' ja kaja nchga ne' ta'a kichen tyian. Kuxi la ka cha' si ku'ni tyii ne' ña'aan nasiyun re.

⁵¹ Lo'o si'i cha' nu ngulo ke yu, ti ykwi' ti yu, cha' nu ykwi' yu ngwaña'an. Yijan kan' ngwa yu x'nan sti jo'o, kan' cha' ndukwin yu ngwaña'an. Chabiya' 'in Ndiose ykwi' yu lo'o ne', sa ña'an cha' nu ka 'in Jesús nde loo la, bra nu kaja yu lo wsi. Si'i cha' 'in ne' judío ti kaja Jesús;

⁵² kaja yu cha' 'in nchga nten chalyuu, cha' su'wa ti ka tiye nchga nten nu ndyaa ña'an ti' 'in Ndiose, ti kwi' nten nu ngulo suwi Ndiose 'in cha' ka sñi' Ni.

⁵³ Kan' cha' mdyisnan ne' ykwi' ne' nu lo'o ta'a lka tñan ne' sa ña'an ka kujwi' ne' 'in Jesús.

⁵⁴ Lo'o mdo'o Jesús lo yuu kan'; ja ndyaa 'a yu se'en ndi'in ne' judío, ndyaa yu xka lo yuu se'en tijyu' la chin', tu'wa yuu wtyi. Ngala yu ska kichen se'en naan Efraín bra kan', la kan' mdi'in Jesús lo'o ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu.

⁵⁵ Wa tiya ti ta'a pascua, kan' lka ska ta'a 'in ne' judío nde Jerusalén. Ka'an ne' mdo'o ne' kichen tyi ne', ni siya kichen ni' kixin', mdiyan ne' kichen Jerusalén bra kan'. Bra ti y'ni luwi ne' tyukwi ña'aan ne' cha' ka ku'ni tnun ne' 'in Ndiose, xa nu ti ji ka ta'a.

⁵⁶ Lo'o ndyaa na'an ne' si ndi'in Jesús. Bra nu ndi'in ne' ni' lyaa, ykwi' ne' lo'o ta'a ne' bra kan':

—¿Ni ña'an cha' ka, xke' ti' wan a? —ndukwin ne'—. ¿Ta kan yu ta'a, xke' ti' wan a?

⁵⁷ Nduwe 'a ti' ne' cha' lo'o sti jo'o nu nka ndloo kan', lo'o ne' fariseo, wa ngulo ne' tñan 'in nchga ne' kichen; ndukwin sti jo'o cha' bra nu kaja cha' 'in ne' la nde ya' ndi'in Jesús, bra ti ndi'in cha' katsa' ne' 'in ne' nu nka ndloo. Tsaa yu xta cha' xñi ne' 'in Jesús bra kan', nchka ti' ne' nu nka ndloo kan'.

12

Mslu ska nu kuna'an sete chun' kiya' Jesús

¹ Ti ji xa xkwa tsan cha' ka ta'a pascua, mdiyan Jesús kichen Betania xiya' bra kan'. Betania lka kichen tyi Lázaro nu ngujwi nu ngwa xkan', lo'o bra kan' y'ni Jesús cha' ndyu'u yu xiya'.

² Y'ni ne' kan' ska siin cha' ku'ni tnun ne' 'in Jesús bra kan', cha' su'we 'a nka tiye ne' cha' mdiyan yu se'en ndi'in ne'. Marta y'ni xu'we nan nchku ne' bra kan', lo'o su'wa ndukwa Lázaro lo'o ne' se'en nchku siin ne' lo'o Jesús.

³ Kan' mdiyan Liya lo'o ska kwartu sete xi tyi'i. Ka'an 'a nsu'wi lyo sete kan' ni, cha' xkwi' sete yka nardo lka ran. Mslu Liya sete kan' chun' kiya' Jesús bra kan', lo'o kichan' ke Liya mxtyi kiya' yu; nchga ni' ña'an mskwa xi tyi'i sete kan' bra kan'.

⁴ Lo'o mdi'in Juda sñi' Simón Iscariote lo'o ne', cha' nten nu ngi'ni xa'an cha' 'in Jesús ngwa yu. Ti kwi' kan' ngwa nu ku'ni trisiyun 'in Jesús lo'o ne' xa'an chun' ndi'in la. Na'an Juda kan' sa ña'an tñan nu y'ni Liya, kan' cha' lye 'a ykwi' yu bra kan':

⁵ —¿Ni cha' lka ja ngwa kiya' sete xi tyi'i 'in nu kuna'an kwa, cha' kaja tñi nu taya' 'in ne' ti'i a? —ndukwin Juda kan'—. Ja chan kaja snan siyentu tñi plata lo'o sete kan'.

⁶ Cha' ngwa Juda ska nu ngi'ni kunan, kan' cha' ndukwin yu ngwaña'an; si'i cha' nchka t'nan ti' yu 'in ne' ti'i. Ti kwi' Juda mdi'ya loo yu kwijin se'en nsu'wi tñi 'in yu ta'a nda'an Jesús, lo'o y'ni Juda kunan tñi nu nsu'wi 'in nchga ne' kan'.

⁷ —Ta wan chabiya' ku'ni nu kuna'an re ngwaña'an —ndukwin Jesús—. Wa mchkwan ne' re sete kan' cha' kunanjo'o 'in ne' xa nu tiya bra cha' kutsi' ne' 'ñaän —ndukwin—.

⁸ Nchga bra ndi'in nu ti'i lo'o wan lo chalyuu re, ya ña'an ti tsan ka taya' wan 'in ne' kan'; lo'o na' ni, ja tyi'iin 'aän tyun tsan se'en ndi'in wan.

Lo'o ngwa ti' ne' kujwi ne' 'in Lázaro

⁹ Wa mjwi rsun 'in ne' cha' ndi'in Jesús kichen Betania, kan' cha' ndyaa ka'an ne' judío, sa tlyu ti ndyaa na'an ne' 'in Jesús. Ngwa ti' ne' kan' ña'an ne' 'in nu ngwa ayman Lázaro kan', nu y'ni Jesús cha' ndyu'u xiya'.

¹⁰ Lo'o nchga sti jo'o nu nka ndloo mskan' ne' cha' lo'o ta'a ne', cha' lo'o 'in Lázaro kujwi ne';

¹¹ cha' wa ndyu'u Lázaro xiya', kan' cha' ka'an 'a ne' judío msñi ne' cha' 'in Jesús, ngulaa ya' ne' kan' 'in sti jo'o bra kan'.

Y'ni tnun ne' 'in Jesús cha' ndijyan yu nde Jerusalén

¹² Ka'an 'a nten ndi'in ta'a kan'. La xka tsan, ynan ne' cha' ndijyan Jesús nde Jerusalén; kan' cha' mdo'o ne' ndyaa ne' sa tlyu ti cha' tyukwa ta'a ne' lo'o Jesús tuwiin.

¹³ Ndyaa lo'o ne' lka' kiñan, lo'o kwen 'a msi'ya ne' bra kan':

—¡Ku'ni tnuan 'in Stian Ndiose! —ndukwin ne' 'in Jesús—. ¡Ndukwan ba 'iin cha' ndijyaan lo'o chabiya' 'in ti kwi' Ni nu nka X'naan! ¡Ni siya ni ti, ndukwan Ndiose 'iin cha' lkaa Ree nu nka ndloo 'in ne' Israel!

¹⁴ Mjwi ska buru 'in Jesús, ndyaa tukwa yu chun' buru bra kan', chun' ndukwa cha' re lo kityi kula:

¹⁵ Ja kutsen wan, ne' kwa tyi kichen Sión; ndijyan yu nu nka X'nan wan, ndukwa yu chun' ska buru.

¹⁶ Nu ngwa bra kan', ja ngwa biya' ti' ne' cha' kan'. Ti ji ka cha' tnun kan' 'in Jesús, ti ji tyaa yu la se'en tlyu se'en ndi'in Ndiose ni' kwan. Xa wa ngwa cha' tnun kan', ndyu'wi ti' ne' nu y'ni xa'an cha' 'in yu cha' nu ndukwa lo kityi kula ti s'ni. Ngwa biya' ti' ne' bra kan', cha' sa ña'an nu nchkwi' kityi, kwi' ngwaña'an ngwa cha' nu y'ni nten ka'an kan' lo'o Jesús.

¹⁷ Ngwaña'an ngwa bra kan'. Nten nu mdi'in se'en ndi'in Jesús tu'wa kwaa se'en ngutsi' ayman Lázaro, ytsa' ne' 'in ne' kichen sa ña'an nu ngwa cha' kan'; xa nu msi'ya Jesús 'in Lázaro cha' tyu'u yu xiya';

¹⁸ kan' cha' mdo'o nten ka'an kan', ndyaa ne' cha' tyukwa ta'a ne' lo'o Jesús tuwiin, cha' wa ynan ne' sa ña'an cha' tnun nu y'ni Jesús lo'o Lázaro.

¹⁹ Kan' cha' ykwi' ne' fariseo lo'o ta'a ne':

—Ña'an wan 'in yu kan'. ¿Ni sa ña'an ku'nian ni a? Ja ka 'ñaan tukuan' cha' 'in yu kan' siya' ti. ¡Ña'an chalyuu msñi ne' cha' 'in yu ni!

Wamdiyan chin' ne' xka la'a tsu' nda'an naan ne' 'in Jesús

²⁰ Lo'o ne' griego mdiyan laja nten nu nda'an ta'a kan' nde Jerusalén.

²¹ Mdiyan chin' ne' griego kan' se'en ndi'in Lpe bra kan'. Kichen Betsaida nde lo yuu 'in Galilea lka kichen tyi Lpe kan'. Ykwi' ne' kan' lo'o Lpe bra kan':

—Ku'nii cha' tlyu ti' 'wa, yu kula, nchka ti' ba tyukwa ta'a ba lo'o Jesús —ndukwin ne'.

²² Kan' cha' mdo'o Lpe ndyaa yu se'en ndi'in Ndre ta'a kichen tyi yu; kwi' ta'a tyukwa yu ndyaa ytsa' yu 'in Jesús bra kan'.

²³ Lo'o ykwi' Jesús cha' re lo'o ne':

—Wa ndiya bra 'ñaän cha' ka tnuñn bra nu kajaän, na' nu wa mdiyaän lo chalyuu cha' kaän nten —ndukwin Jesús—.

²⁴ Chañi 'a cha' nu chkwiin' lo'o wan ni: Ska mta nu ntya nten ni, ña'an ti' ska mta trigu, kanun mta kan' ya ña'an ti si ja kata ne' 'in ran ni' yuu —ndukwin—. Xa wa yta ne' mta kan' ni' yuu, katsu mta kan' bra kan', tyii cha' 'in mta kan' sa ña'an lka si wa ngujwi ran. Xa nu katsu kuten mta kan', ka'an 'a mta tyo'o loo ran xa wa ngula ran bra kan'.

²⁵ Ngwaña'an lka lo'o nten nu nchka ti' xñi cha' 'ñaän —ndukwin Jesús—. Nchga nten nu lye 'a ngi'ni kti 'in ne', ti ykwi' ti ne', kana' kasiya 'in ne'; lo'o nten nu ja ntsen kaja chun' nu wa yten cha' 'ñaän, ti kwi' nten lka nu kaja chalyuu kwi nu ja tsaa tii 'a 'in ne'.

²⁶ Bra nu nchka ti' ska nten ku'ni tñan 'ñaän —ndukwin Jesús bra kan'—, ndi'in cha' tsaa yu la nde ya' nu nchka tiän' cha' tsaa yu. Chun' ndi'in la ka tyi'in yu kan' la se'en ndi'iin bra kan', cha' lka

yu ña'an ti' msu 'ñaän. Lo'o Stiin ku'ni tnun Ni 'in yu kan', chun' nxlyaa yu ku'ni yu tñan 'ñaän bra kan'.

Ytsa' Jesús 'in ne' cha' wa kaja ti yu

²⁷ Ti ykwi' la Jesús lo'o ne' bra kan':

—Ka'an 'a cha' nduwe tiän' ni. ¿Ta su'we la si jñaän 'in Stiin Ndiose cha' ja tyukwa 'a cha' kuxi re 'ñaän a? Ja su'we kan', ja ka chkwiin' ngwaña'an. Wa ndiya bra 'ñaän ni, cha' ka nchga tñan nu ndi'in cha' ka 'ñaän.

²⁸ Kan' ykwi' Jesús lo'o Ndiose Sti yu:

—Stiin, su'we la ka tnun la nu'win.

Ynen ykwi' Ndiose ni' kwan bra kan'. Nde lka cha' nu ykwi' Ni:

—Wa lka ngi'ni tnun nten chalyuu 'ñaän ykwiin', kwi' ngwaña'an ti ku'ni tnun la ne' 'ñaän xiya' chun' tñan nu ngi'ni nu'win —ndukwin Ndiose 'in Jesús.

²⁹ Lo'o ndukwin nten ka'an nu ndi'in kwi' se'en ti cha' wa ynen ykwi' ti'yu bra kan', mske' ti' ne'. Xka ta nten ndukwin cha' nde ni' kwan mdo'o cha' nu ykwi' ska angajle lo'o Jesús.

³⁰ Ykwi' Jesús lo'o ne' bra kan':

—Cha' 'wan ngwa cha' ynen ykwi' Ndiose nde ni' kwan, si'i cha' 'ñaän —ndukwin Jesús—.

³¹ Wa ndiya bra nu ku'ni biya' Ndiose 'in nchga nten chalyuu, wa ndiya bra nu tyijiin lyoün 'in kune' xa'an nu nka ndloo lo chalyuu —ndukwin Jesús 'in ne'—.

³² Bra nu skwen nten xa'an 'ñaän se'en ndi'iin lo chalyuu, xa nu jwi'in ka'an ne' 'ñaän lo wsi, bra kan' kuniin cha' ka sten nchga nten cha' 'ñaän.

³³ Ngwaña'an ndukwin Jesús cha' ka biya' ti' ne' sa ña'an ka bra nu kujwi ne' 'in yu.

³⁴ Mxkwen ne' 'in Jesús bra kan':

—Wa ynan ba cha' nu ngwa'an ne' lo kityi kula 'ñaan, cha' ja tsaa tii 'a chalyuu 'in Krixtu, nten nu tnun nchka kan' nu ta Ndiose cha' kan lo chalyuu —ndukwin ne'—. ¿Ni sa ña'an ndyo'o cha' nu tka ykwii' ti, cha' ndi'in cha' jwi'in ka'an ne' 'in Krixtu lo wsi a? ¿Ta ti kwi' Krixtu nu kan lo chalyuu cha' ka nten a? ¿Ni sa ña'an nten lka nu lka Krixtu kan' a?

³⁵ Mxkwen Jesús 'in ne' bra kan':

—Ti chin' ti tsan ti tyi'iïn se'en ndi'in wan, na' nu taän xaa nu xu'wi ni' kasiya 'in nten —ndukwin Jesús—. Kan' cha' ni, tsaa wan se'en ndi'in cha' tsaa wan bra nu ti xaa, cha' ja ku'ni nu xa'an kanan 'wan, ti kwi' kune' xa'an nu nsu'wa tla lo chalyuu. Bra nu nchka tla se'en nda'aan, ja jlyo 'a tian' la nde ya' nda'aan bra kan'.

³⁶ Lo'o 'wan —ndukwin Jesús 'in ne'—, su'we la sten wan cha' 'ñaän laja nu ti ndi'iïn lo chalyuu, na' nu taän xaa nu xu'wi ni' kasiya 'wan, nten chalyuu. Lo'o tyukwi ti tiye wan ka wan nten 'in Ndiose bra kan'.

Mdyii ykwi' Jesús ngwaña'an lo'o ne', mdo'o yu ndyaa yu ska se'en nu ja tyija lyo yu 'in ne' bra kan'.

Ni cha' ja ndyaa ña'an ti' ne' judío 'in Jesús

³⁷ Ni siya wa y'ni Jesús ka'an cha' tnun se'en ndi'in nten kan', ja mslyaa ne' xñi ne' cha' nu ykwi' yu.

³⁸ Chañi ngwa cha' nu ngwa'an ayman Isaías lo kityi 'in Ndiose nu ngwa s'ni, kwi' nu ndukwa re:

Ndiose X'naän, ndukwin lo kityi kan', ja xlyaa ne' re xñi ne' cha' 'iin, ti kwi' cha' nu ytsa' ba 'in ne'.

Ja siya' ngwa biya' ti' ne' cha' nu'win y'nii cha' tnun se'en ndi'in ne'.

Ngwaña'an nchkwi' kityi kan'.

³⁹ Kan' cha' ja ngwa 'in ne' judío xñi ne' cha' 'in Jesús. Lo'o ndiya xka cha' nu ngwa'an ayman Isaías kan':

⁴⁰ Wa mdukun' Ndiose kiloo ne' kan', wa y'ni Ni cha' ngwa tla ke ne' kan'.

Ngwaña'an ngwa cha' ja ña'an 'a ne' cha' kan', cha' ja ka biya' 'a ti' ne' sa ña'an ka cha' kan'.

Lo'o ja xlyaa ne' kulaa ya' ne' cha' kuxi nu ndi'in tiye ne',

kan' cha' ja nchka ku'niñn cha' tlyu ti' 'in ne' 'in cha' kuxi kan', cha' chkaa ne' bra kan', ndukwin Ndiose.

⁴¹ Ngwaña'an ngwa'an ayman Isaías, cha' wa mgii ti' yu ni sa ña'an cha' tnun nu ka 'in Jesús; cha' 'in Jesús kan' ykwi' ayman Isaías bra kan'.

⁴² Lo'o ngwa ka'an ne' judío nu ndyaa ña'an ti' 'in Jesús, lo'o chin' ne' nu lka tñan; ntsen ne' kan' 'in ne' fariseo, kan' cha' ja mslyaa ne' chkwi' ne' cha' 'in Jesús se'en ndi'in nten. Ntsen ne' si kulo ne' fariseo tñan 'in ne' cha' ja ka 'a tsaa ne' ni' lyaa 'in ta'a ne' judío.

⁴³ Ndiya la ti' ne' kan' cha' su'we ti chkwi' nten chalyuu cha' 'in ne'. Ja nchka ti' ne' cha' ka su'we tiye Ndiose ña'an Ni 'in ne'.

Ti lka nu xtya ki'ya 'in nten chalyuu

⁴⁴ Lo'o kwen 'a ykwi' Jesús lo'o ne' bra kan':

—Bra nu xñi nten cha' 'ñaañ ni, si'i cha' skañ tiñ ndyaa ña'an ti' ne' kan' 'ñaañ; lo'o xñi ne' cha' 'in Ndiose nu msu'wa 'ñaañ mdiyañ lo chalyuu bra kan' —ndukwin yu—.

⁴⁵ Bra nu ña'an nten 'ñaañ, bra kan' ña'an ne' kan' 'in Ndiose nu ndlo tñan 'ñaañ.

⁴⁶ Wa ndijyañ lo chalyuu cha' kañ ña'an ti' ska xaa nu xu'wi ni' kasiya 'in nten. Bra nu xñi nten cha' 'ñaañ, ja tyi'in 'a ne' kan' lo chalyuu tla, sa ña'an lka si ja nsu'wi xaa ni' kasiya 'in ne' si'ya cha' xa'an nu ngi'ni ne'.

⁴⁷ Ndu'uñ cha' 'in nten; xa nu kunan ne' cha' kan', lo'o ja tukwa ne' cha' kan', ndiya ki'ya 'in ne', ni siya si'i na' nu xtyañ ki'ya 'in ne' kan' bra kan' —ndukwin Jesús—. Ja mdiyañ cha' ku'niñ biyañ 'in nten chalyuu ni; cha' kulañ 'in ne' 'in cha' kuxi, kan' cha' mdiyañ.

⁴⁸ Wa ynan nten cha' nu nchkwiiñ' lo'o ne'; kan' lka cha' nu kanun kwenta 'in ne', bra nu ku'ni biya' Ndiose 'in ne' xa wa mdyii chalyuu —ndukwin Jesús—. Bra kan' ku'ni biya' Ni 'in nchga nten nu ja mdukwa cha' nu ykwiñ', nu ja mslyaa xñi cha' nu nchkwiiñ' lo'o ne' ni.

⁴⁹ Si'i chabiya' 'ñaañ, ti ykwiñ' tiñ nchkwiiñ' lo'o nten; Stiñ Ndiose nu msu'wa 'ñaañ cha' mdiyañ lo chalyuu, kan' lka nu ngulo tñan 'ñaañ sa ña'an ka cha' nu kwa'uñ 'in nten, sa ña'an ka cha' nu chkwiñ' lo'o nten —ndukwin yu—.

⁵⁰ Jlyo tiñ' cha' talo 'a nchga cha' nu nchkwii' Stiñ lo'o wan cha' ku'ni wan, lo'o ja tsaa tii 'a chalyuu 'wan si kunan wan cha' kan' —ndukwin Jesús 'in ne'—. Nchga cha' nu wa ykwi' Stiñ lo'oñ, kan' lka cha' nu nchkwiiñ' lo'o wan ni.

13

Mjya'an Jesús kiya' ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu

¹ Ti ji tyukwa tsan cha' ka ta'a pascua kan'; jlyo ti' Jesús cha' wa tiya ti bra 'in yu, cha' tyo'o yu chalyuu re tyaa yu nde se'en ndi'in Ndiose Sti yu. Xkwi' nsu'wi 'a cha' tiye Jesús ña'an yu 'in nten chalyuu nu wa yten cha' 'in yu; lo'o ña'an ti nsu'wi 'a cha' tiye yu 'in nten kan', sa ña'an bra nu tyii chalyuu 'in yu.

² Ti kwi' bra kan' y'ni kune' xa'an cha' ngwi'ya cha' ke Juda sñi' Simón Iscariote cha' ku'ni yu trisiyun 'in Jesús ya' ne' xa'an.

³ Jlyo ti' Jesús cha' nchga cha' nu nsu'wi 'in Ndiose Sti yu wa nda Ni 'in yu. Lo'o ngwaña'an jlyo ti' yu cha' wa mdo'o yu nde se'en ndi'in Ndiose mdiyan yu lo chalyuu re, lo'o jlyo ti' yu cha' wa tyaa ti yu nde se'en ndi'in Ndiose xiya'. Ni siya jlyo ti' Jesús nchga cha' kan',

⁴ mdyituun Jesús tu'wa msaa laja nu nchku siin ne', ngulo yu te' tukwin nu nduku' yu, msñi yu xka te' cha' skan' yu si' yu.

⁵ Bra kan' msu'wa yu tyi'a ni' si'yuu, ndyaa jya'an yu kiya' ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu, mxyti yu kiya' ne' lo'o te' nu nchkan' si' yu.

⁶ Bra nu mdiyan Jesús se'en ndukwa Tyu Simón, ykwi' Tyu lo'o yu bra kan':

—¿Nu'win a?, yu kula. ¿Ta jya'aan kiyaañ' a?
—ndukwin Tyu 'in yu.

⁷ —Ja nchka biya' tii' ni, ni sa ña'an tñan ngi'niñ nde —ndukwin Jesús 'in yu—, chun' ndi'in la chin' ka biya' tii' cha' kan'.

8 —Ja kaja chabiya' jya'aan kiyaän' siya' ti! —ndukwin Tyu 'in Jesús.

—Ja ka xu'wi cha' 'iin lo'oŭn si ja jya'aän kiyaa' —ndukwin Jesús 'in Tyu bra kan'.

9 —Su'we sikwa, yu kula —ndukwin Tyu Simón bra kan'—. Ni si'i kiyaän' tiän jya'aan sikwa, lo'o yaän' lo'o keän jya'aan.

10 —Luwi 'a tyukwi ña'aan nan xa wa ytaan chku —ndukwin Jesús bra kan'—, ja ndi'in cha' kataan chku xiya' bra kan'. Kiyaan' tian katen bra nu stean ni' ña'an. Lo'o 'wan, ni siya luwi 'a kasiya 'wan, ti ndi'in xka yu lo'o wan nu ja luwi 'a kasiya 'in yu.

11 Bra nu ndukwin Jesús: “Ndi'in xka yu lo'o wan nu ja luwi 'a kasiya 'in yu”, ykwi' yu ngwaña'an cha' wa jlyo ti' yu ti ka lka nu ku'ni trisiyun 'in yu ya' ne' xa'an.

12 Bra wa mdyii mjya'an Jesús kiya' ne', xiya' yku' yu ste' yu, lo'o ndyaa tukwa yu tu'wa msaa. Ykwi' yu lo'o ne' bra kan':

—¿Ngwa biya' ti' wan nan lka nu y'niän bra nu mjya'aän kiya' wan ngwaña'an a? —ndukwin yu—.

13 “Mstru” ndukwin wan 'ñaän; “X'nan ba” ndukwin wan 'ñaän, lo'o chañi 'a cha' kan'. Ti kwi' ngwaña'an lkaän cha' 'wan —ndukwin yu—.

14 Na' nu lkaän X'nan wan, na' nu lkaän Mstru 'wan ni, wa mjya'aän kiya' wan; kan' cha' ndi'in cha' jya'an wan kiya' ta'a wan kwi' ngwaña'an —ndukwin yu—.

15 Ngwa tiän' cha' kuwe ti' wan xa nu ña'an wan mjya'aän kiya' ta'a wan, cha' sa ña'an nu y'niän bra kan', bra nu mdayaän' 'wan, ngwaña'an ndi'in

cha' ku'ni wan lo'o ta'a wan —ndukwin Jesús 'in ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu—.

¹⁶ Chañi cha' nu nchkwii'n' lo'o wan, cha' ti kwi' nten nu lka x'nan ne', kan' nka ndloo 'in ne', si'i msu nu nka ndloo; lo'o nten nu ndlo tñan 'in ne' cha' tsaa ne' lo kichen, kan' nka ndloo la, si'i ne' nu ndya'an lo kichen ti.

¹⁷ Wa ngwa biya' ti' wan nchga cha' nu tka yk-wiïn' tiän lo'o wan ni, kan' cha' su'we 'a ka tiye wan xa nu tukwa wan cha' kan' —ndukwin Jesús—.

¹⁸ 'Ja nchkwii'n' cha' 'in nchga wan. Jlyo tiän' ti nten ka nu ngulo suwiïn' cha' ku'ni xa'an ne' cha' 'ñaän —ndukwin Jesús—. Ti s'ni ndukwa ska cha' 'in Ndiose lo kityi kula nu nchkwi': “Ti kwi' yu kan' nu su'wa nchku tyaja lo'oŭn, kan' lka nu nxuun lo'oŭn ni” ngwaña'an ndukwin kityi kan'; lo'o jlyo tiän' cha' ndi'in cha' ka cha' kan' —ndukwin Jesús—.

¹⁹ Wa ykwiïn' cha' re lo'o wan ni, xa nu ti ji ka cha' kan'; bra wa ngwa ngwaña'an, bra kan' ka tsaa ña'an ti' wan 'ñaän, cha' chañi cha' lkaän skaän tiän nu lka Sñi' Ndiose, chañi cha' mdiyaän lo chalyuu, sa ña'an nu niïn 'wan.

²⁰ Chañi cha' nu chkwii'n' lo'o wan ni —ndukwin yu—, xa nu kunan wan cha' nu nchkwi' ska nten nu msu'waän cha' kan se'en ndi'in wan, bra kan' su'wa ndyo'o cha' ña'an ti' si kunan wan cha' 'ñaän; lo'o xa nu kunan wan cha' 'ñaän, bra kan' su'wa ndyo'o cha' ña'an ti' si kunan wan cha' nchkwi' Stiïn Ndiose nu msu'wa 'ñaän ndiyyaän lo chalyuu re.

Ytsa' Jesús 'in ne' ti ka nu ku'ni trisiyun 'in yu ya' ne' xa'an

21 Bra nu wa ykwi' Jesús ngwaña'an, ti'í ni kasiya 'in yu cha' xi'in 'a ti' yu. Ykwi' yu lo'o ne' kan':

—Chañi 'a cha' nu chkwiin' lo'o wan ni, cha' ndiya ska yu ta'a nda'an wan nu ku'ni trisiyun 'ñaan ya' yu xa'an —ndukwin Jesús bra kan'.

22 Nduwe 'a ti' ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu, na'an tloo ta'a ti ne' bra kan'; ja ndi'ya ne' kwenta siya' ti sa ña'an cha' nu ykwi' yu.

23 Mskwa ska yu lo ka' kwi' se'en ti lo'o Jesús; su'we 'a nsu'wi tiye Jesús ña'an 'in yu ki'yu kan',

24 kan' cha' y'ni chkan ti Tyu Simón 'in yu kan', mnicha' 'in yu:

—¿Ni sa ña'an nchka ti' yu kula chkwi' yu bra nu ykwi' yu ngwaña'an a?

25 Kan' cha' ndyaa xñi tloo yu kan' kwi' se'en la se'en ndukwa Jesús bra kan'. Mnicha' yu 'in Jesús:

—X'naän, ¿ti ka lka nu kan' a? —ndukwin.

26 —Nde ña'an ku'niin —ndukwin Jesús 'in yu bra kan'—. Ta'aän sa yu'we tyaja 'ñaän ni' ka'nan skwa re ni. Nten nu taän yu'we tyaja kan' 'in cha' ku, kan' lka nu niin 'wan.

Lo'o mda'an Jesús sa yu'we tyaja ni' ka'nan, mda 'in ran 'in Juda, sñi' Simón Iscariote bra kan'.

27 Bra wa msñi Juda tyaja kan', ti kwi' bra kan' yten kune' xa'an nu naan Satanás, ndyaa ni' kasiya 'in Juda kan'. Ykwi' Jesús lo'o yu bra kan':

—Yaa lyaa lo kichen 'iin, cha' ku'nii tñan nu ndi'in cha' ku'nii.

28 Lo'o ja ska nu ndukwa tu'wa msaa ngwa biya' ti' ni cha' ykwi' Jesús lo'o Juda ngwaña'an.

29 Ti kwi' Juda ngwa nu ngwi'ya kwijin tñi se'en nu ska tlyu ti nsu'wi tñi 'in ta'a ne'; kan' cha' ndiya

ne' kan' nu mske' ti' cha' wa ngulo Jesús tñan 'in yu, cha' tsaa yu xi'i yu ska nan nu kunanjo'o 'in ne' cha' ka ta'a. Lo'o xka ta ne' mske' ti' ne' cha' ndiya ska tñan 'in Juda, cha' tsaa lo'o yu lomstan cha' ta yu 'in ne' ti'i.

³⁰ Kan' cha' xa wa mdyii yku Juda tyaja kan', bra ti mdo'o yu ndyaa yu ni siya tla bra kan'!

Ska tñan kwi nu ndloo la 'ñaan cha' ku'nian

³¹ Xa nu wa mdo'o Juda ndyaa yu, bra kan' ykwi' Jesús lo'o nten nu nganun kan':

—Bra nu ni ku'ni Ndiose cha' ka tlyu laän cha' 'ñään, na' nu wa ndijyaän lo chalyuu cha' kaän nten —ndukwin yu—. Lo'o ku'ni tnun nten 'in Ndiose chun' cha' tnun nu ka 'ñään —ndukwin yu—.

³² Lo'o na' ku'niin cha' ka tlyu la cha' 'in Stiin, cha' lkaän skaän tiän nu lka Sñi' Ni, kwi' ngwaña'an ku'ni Ni cha' ka tlyu la cha' 'ñään; lo'o bra ti ku'ni Ni ngwaña'an.

³³ Sñiën' —ndukwin Jesús 'in ne' kan'—, ti tyi'iin lo'o wan lo chalyuu xa chin' ti tsan. Sa ña'an nu niin 'in ne' judío nu ngwa xkan', ti kwi' cha' chkwiin' lo'o wan ni: Tsaa naan wan 'ñään nde se'en mda'aän, lo'o ja ka 'a 'wan tsaa wan se'en tyi'iin bra kan' —ndukwin yu—.

³⁴ Nde katsaän' 'wan sa ña'an ka ska tñan kwi nu ku'ni wan. Ndi'in cha' su'we 'a xu'wi tiye wan ña'an wan 'in ta'a nten wan; sa ña'an nu su'we 'a nsu'wi tiyeen na'aän 'wan, kwi' ngwaña'an ndi'in cha' su'we xu'wi tiye wan ña'an wan 'in ta'a nten wan.

³⁵ Bra kan' ka biya' ti' ya ña'an ti nten cha' lka wan nten nu ngi'ni xa'an cha' 'ñään, bra nu su'we

'a nsu'wi tiye wan ña'an wan 'in ta'a nten wan
—ndukwin Jesús.

Ndukwin Jesús cha' wa kulaa ya' ti Tyu 'in yu

³⁶ Ykwi' Tyu Simón lo'o Jesús bra kan':

—X'naän —ndukwin—, ¿la nde ya' tsa'a ni a?

—Ja kaja chabiya' 'iin bra nu ni cha' tsa'a lo'oŭn
la se'en nu tsa'aän —ndukwin Jesús—. Chun'
ndi'in la tsa'a nu'win tuwiin la kan'.

³⁷ Lo'o mnicha' Tyu 'in yu bra kan':

—¿Ni cha' lka ja nchka tii' cha' tsa'aän lo'oo la
se'en tsa'a, ni siya ni ti a? —ndukwin—. Ja n'ni cha'
ni siya kajaän cha' 'iin.

³⁸ —¿Ta chañi ka 'iin cha' xlyaa kajaa cha' 'ñaän?
—ndukwin Jesús 'in yu—. Chañi cha' nu chkwii'n'
lo'oo ni, cha' bra nu ti ji xi'ya la kwe'e nde tlya,
snaa ya' xkween cha' 'in nten cha' ja nsu'wi lyoo
'ñaän.

14

Ngwa'u Jesús xka tuwiin kwi 'ñaan

¹ 'Ja tya'an 'a ka'an cha' tiye wan cha' 'ñaän
—ndukwin Jesús 'in ne' bra kan'—. Wa msñi wan
cha' 'in Ndiose, ngwaña'an xñi su'we wan cha'
'ñaän bra kan'.

² Ka'an 'a se'en su'we ndiya se'en ndi'in Ndiose
Stiin. Tlyu na'an ndiya se'en tyi'in wan nde kwa.
Tsa'aän la kan' cha' ku'niin xu'weän se'en tyi'in
wan. Ja chkwii'n' lo'o wan ngwaña'an, si si'i cha'
nu ñi nchkwii'n' lo'o wan —ndukwin Jesús—.

³ Tsa'aän cha' ku'niin xu'weän se'en tyi'in wan,
kan' kaän lo chalyuu xiya', tyaän ti'iin 'wan cha'
tyi'in wan lo'oŭn.

4 Jlyo ti' wan la se'en tsa'aän, jlyo ti' wan sa ña'an ku'niin cha' tsa'aän la kan'.

5 —Yu kula —ndukwin Toma—, ja jlyo 'a ti' ba la nde ya' tsa. ¿Ni sa ña'an ku'ni ba cha' tyija lyo tuwiin kan' 'wa a? —ndukwin yu 'in Jesús.

6 —Na' lkaän nu ndu'uün tuwiin kan' —ndukwin Jesús bra kan'—, na' ndu'uün nchga cha' nu ñi lka; na' ndaän chalyuu su'we 'in nten, chalyuu nu ja tsa tii 'a 'in ne'. Ja ka 'in nten chalyuu kala ne' nde se'en ndi'in Ndiose si ja lo'oün —ndukwin Jesús—.

7 Nsu'wi lyo wan 'ñaän, kan' cha' lo'o Stiin nsu'wi lyo wan 'in Ni; ni siya ni, nsu'wi lyo wan 'in Ni, cha' wa na'an wan 'in Ndiose xa nu na'an wan 'ñaän.

8 Mnicha' Lpe 'in Jesús bra kan':

—Yu kula —ndukwin—, kwa'uu 'wa ti ka nu lka Stii, sa kan' ti cha' nchka ti' ba.

9 —Lpe —ndukwin Jesús 'in yu—, wa tyun 'a tsan ndi'iin lo'o wan, ¿ta ti ji xu'wi lyo wan 'ñaän a? —ndukwin—. Wa na'an wan 'ñaän, kan' cha' lo'o Stiin wa na'an wan 'in Ni bra kan'. ¿Ni cha' nchka tii' cha' nu ykwii' lo'oün: “Kwa'uu 'wa ti ka nu lka Stii?” —ndukwin Jesús 'in Lpe—.

10 ¿Ja ya tsa ña'an ti' wan cha' su'wa ndi'in cha' 'ñaän lo'o Stiin Ndiose a? Lo'o nchga bra ndi'in Stiin Ndiose lo'oün —ndukwin—. Si'i cha' nu ndloün keän tiän lka cha' nu nchkwiiin' lo'o wan; su'wa ndi'in cha' 'in Stiin lo'oün, lo'o Ndiose lka nu ndlo tñan 'ñaän, sa ña'an nu ku'niin.

11 Xñi wan cha' 'ñaän sikwa, cha' nu niin 'wan cha' su'wa ndi'in cha' 'ñaän lo'o Stiin Ndiose. Ni siya ja tsa ña'an ti' wan 'ñaän ngwaña'an ti, su'we si tsa ña'an ti' wan 'ñaän xa nu ña'an wan cha' tnun nu ngi'niin —ndukwin Jesús—.

¹² Chañi 'a cha' nu nchkwiiñ' lo'o wan ni, cha' ya ña'an ti nten nu xñi cha' 'ñaän, ka ku'ni ne' ti kwi' cha' tnun nu ngi'niin ykwiin'; lo'o ti tnun la tñan ka ku'ni ne' bra kan', cha' wa tya'aän tiän nde se'en ndi'in Stiin Ndiose —ndukwin Jesús—.

¹³ Kan' cha' ni, nchga cha' nu jñan wan 'in Ndiose chabiya' 'ñaän, ku'niin cha' kan' —ndukwin—. Lo'o ku'ni nten chalyuu cha' tlyu la ka cha' 'in Stiin Ndiose xa nu ku'ni tnun ne' 'ñaän, skaän tiän nu lkaän Sñi' Ni.

¹⁴ Nchga cha' nu jñan wan 'in Stiin chabiya' 'ñaän, ku'niin cha' kan' bra kan'.

Kan Tyi'i Ndiose cha' taya' Ni 'ñaan

¹⁵ 'Tukwa wan nchga cha' nu nchkwiiñ' lo'o wan, si chañi cha' su'we nsu'wi tiye wan ña'an wan 'ñaän —ndukwin Jesús—.

¹⁶ Bra nu tya'aän nde kwa, bra kan' chkwiiñ' lo'o Stiin Ndiose cha' ta Ni xka nu taya' 'wan; kan' lka Tyi'i Ndiose nu lka suun nchga cha' nu ñi. Kanun nu kan' lo'o wan sa ña'an bra nu tyii chalyuu —ndukwin—.

¹⁷ Ja ka kanun Tyi'i Ndiose ni' kasiya 'in nten xa'an, cha' ja nchka ña'an ne' kan' 'in Ni, ja nsu'wi lyo ne' ti ka nu lka Ndiose. Lo'o 'wan, nsu'wi lyo wan 'in Ni chun' cha' ndi'in Tyi'i Ni lo'o wan, lo'o ngwaña'an wa kanun ti Ni ni' kasiya 'wan —ndukwin Jesús 'in ne'—.

¹⁸ Ja kulaa yaän' 'wan, ja kanun wan ykwi' ti wan, sa ña'an si lka wan nten nu ja tukwin ndiya 'in —ndukwin—, ti kaän se'en ndi'in wan xiya'.

¹⁹ Wa ndla ti ja ña'an 'a nten chalyuu 'ñaän bra kan'; lo'o 'wan ni, ti ña'an wan 'ñaän. Bra kan' ka su'we tiye wan, cha' nu wa tyu'uñ xiya'.

20 Ngwaña'an ka biya' ti' wan cha' su'wa cha' 'ñaän lo'o Stiïn, lo'o ti kwi' su'wa cha' 'wan lo'oün —ndukwin Jesús—, kwi' ngwaña'an, su'wa cha' 'ñaän lo'o wan.

21 Nchga nten nu chañi cha' su'we nsu'wi tiye ne' ña'an ne' 'ñaän, ti kwi' ne' kan' lka nu kunan su'we nchga cha' nu chkwii'n' lo'o ne'; tukwa su'we ne' cha' kan' —ndukwin—. Xa nu su'we nsu'wi tiye ne' ña'an ne' 'ñaän, lo'o Stiïn, su'we 'a nsu'wi tiye Ni ña'an Ni 'in ne' kan'. Lo'oün, su'we 'a ka tiyeän ña'aän 'in ne' kan', kwa'uün 'in ne' kan' nchga cha' sa ña'an nu lkaän, ti ykwii'n' tiän bra kan'.

22 Lo'o ykwi' xka Juda kan' bra kan' (si'i yu nu naan Juda Iscariote):

—Bra nu ndukwiin cha' bare ti ña'an ba 'iin, ja lo'o xka ta nten, ¿ni sa ña'an nda'an cha' tiyee, X'naän, cha' nu ykwii' ngwaña'an, a? —ndukwin Juda kan' 'in Jesús.

23 —Nten nu chañi cha' su'we nsu'wi tiye ne' ña'an ne' 'ñaän, kunan ne' nchga cha' nu chkwii'n' lo'o ne' —ndukwin Jesús—. Bra kan' ka su'we 'a ka tiye Stiïn Ndiose ña'an Ni 'in ne' kan'. Ti kwi' na' lo'o Stiïn kan ba cha' kanun ba lo'o ne' kan' bra kan' —ndukwin Jesús—.

24 Nten nu ja su'we nsu'wi tiye ña'an 'ñaän, ja kunan ne' kan' siya' ti ska cha' nu chkwii'n' lo'o ne'. Wa ynan wan cha' nu ytsa' Stiïn 'ñaän cha' kwa'uün 'wan, lo'o si'i cha' nu nguloün keän ti ykwii'n' tiän lka cha' nu nchkwii'n' lo'o wan.

25 'Wa ytsaän' nchga cha' kan' laja nu ti ndi'iin lo'o wan.

26 Chun' ndi'in la ka biya' la ti' wan nchga cha' kan'; kwa'u Tyi'i Ndiose cha' kan' 'wan —ndukwin

Jesús—. Wa su'wa ti Stiın Ndiose Tyi'i Ni cha' kan lo chalyuu cha' taya' Ni 'wan nchga bra chabiya' 'ñaän. Ku'ni Ni cha' tyu'wi ti' wan nchga cha' nu wa ykwiın' lo'o wan.

²⁷ 'Nde lka tñan nu ku'niın lo'o wan cha' nu wa tya'aän tiän. Ku'niın cha' tiin ti tyi'in wan. Ja nchka 'in nten chalyuu tyi'in tiin ti; ykwiın' ku'niın cha' tiin ti tyi'in wan —ndukwin Jesús—. Ja tya'an 'a cha' tiye wan, ja ka kutsen wan bra kan' —ndukwin—.

²⁸ Wa ynan wan bra nu ykwiın' lo'o wan: Tya'aän, lo'o chun' ndi'in la chin' kaän se'en ndi'in wan xiya'. Kan' cha' ka su'we 'a ka tiye wan bra nu kunan wan cha' wa tya'aän tiän se'en ndi'in Ndiose Stiın, si chañi cha' su'we nsu'wi tiye wan ña'an wan 'ñaän. Wa tnun la cha' nu ndiya 'in Stiın Ndiose, chin' la cha' 'ñaän —ndukwin Jesús—.

²⁹ Ngwaña'an niın 'wan xa nu ti ji ka cha' kan'; bra nu wa ndya'aän, bra kan' ka tsaa ña'an la ti' wan cha' kan'.

³⁰ 'Ja ndiya ka'an la cha' nu chkwiın' lo'o wan ni —ndukwin Jesús bra kan'—. Wa kan ti kune' xa'an nu lka ndloo lo chalyuu se'en ndi'ian re, ni siya ja nsu'wi chabiya' 'in nu kan' cha' ka ndloo 'ñaän.

³¹ Ndi'in cha' ka biya' ti' nten chalyuu cha' su'we 'a nsu'wi tiyeen na'aän 'in Stiın Ndiose, kan' cha' ngi'niın nchga tñan nu ndlo Ni 'ñaän —ndukwin Jesús—. Tyituun lya wan ni. Tsaa lyaa wan lo'oün.

15

Cha' 'in yka kwiñii lo'o stan' yka kan'

¹ 'Na' lkaän ña'an ti' ska suun yka kwiñii, kwi' nu ndyo'o si'yu chi kutun lo ran —ndukwin Jesús 'in ne'—. Lo'o yka 'in Stiin Ndiose lka yka kan'.

² Su'we 'a ña'ansiin Stiin 'in nchga stan' yka kan', lo'o na' lkaän yka kan'. Bra nu ja ska nan ndyo'o lo stan' yka kan', nsi'yu Ni 'in ran. Nsuwii Ni chin' loo yka nu nda su'we nan, cha' ti ka'an la nan tyo'o lo ran.

³ Lo'o 'wan ni —ndukwin Jesús—, wa lka msuwiin 'wan bra nu msñi wan cha' nu nchkwiiñ' lo'o wan.

⁴ Ku'ni su'wa tiye wan lo'oñ, cha' su'wa ti nchka tiyeen lo'o wan. Lka cha' ña'an ti' si na' lkaän ska suun yka, lo'o 'wan lka wan ña'an ti' stan' yka kan' —ndukwin Jesús—. Ska stan' yka kwiñii ni, ja tyo'o nan lo ran bra wa msi'yu ne' kiya' ran; ska ti si ti ngaluu ran, si ti nxñi ka'an ran 'in suun, tyo'o nan lo ran bra kan' —ndukwin—. Lo'o 'wan, ja ka xu'wi cha' su'we ni' kasiya 'wan cha' taya' wan 'in xka la nten bra nu ja su'wa nchka tiye wan lo'oñ.

⁵ Sa ña'an lka suun yka kwiñii, ngwaña'an lkaän cha' 'wan, cha' na' lkaän suun cha' su'we nu ndiya 'wan —ndukwin Jesús 'in ne'—. Sa ña'an lka stan' yka kan', ngwaña'an lka wan xa nu msñi wan cha' 'ñaän, su'wa ti ka tiye wan lo'oñ bra kan'. Kan' kaja ka'an la cha' su'we nu xu'wi ni' kasiya 'wan se'en ndi'in wan lo chalyuu, bra nu na' lkaän suun cha' su'we 'wan. Ja ska cha' su'we ka ku'ni wan xa nu ja su'wa nka tiye wan lo'oñ —ndukwin Jesús—.

⁶ Kulaa ya' Stiin 'in nten nu ja su'wa nka tiye lo'oñ, sa ña'an nu nxkwan nten stan' yka nu wa

wtyi; nxo' ti'in ne' stan' yka wtyi kan', nxya ne' 'in ran lo kii' cha' tyii ran skin ran bra kan'.

⁷ 'Xa nu su'wa ti nka tiye wan lo'oŭn —ndukwin Jesús—, xa nu kanun cha' nu nchkwii'n' ni' kasiya 'wan, bra kan' ka jñan wan ska cha' 'in Stiin, lo'o ta Ni cha' kan' 'wan.

⁸ Ku'ni tnun nten 'in Stiin Ndiose, bra nu ña'an ne' cha' su'we 'a ngi'ni wan lo'o xka ta nten. Ka biya' ti' ne' cha' nten nu ngi'ni xa'an cha' 'ñaan lka wan bra kan'—ndukwin—.

⁹ Sa ña'an nu su'we 'a nsu'wi tiye Stiin ña'an Ni 'ñaan, ngwaña'an su'we 'a nsu'wi tiyeen na'aan 'wan.

¹⁰ Nchga tsan tyu'wi ti' wan se'en ndi'in wan cha' su'we 'a nsu'wi tiyeen na'aan 'wan. Lo'o ka su'we 'a ka tiyeen ña'aan 'wan si kunan wan nchga cha' nu nchkwii'n' lo'o wan —ndukwin Jesús—. Lo'o na', wa y'niin ngwaña'an, nchga tñan nu ngulo Stiin 'ñaan wa ndukwaan 'in ran. Kan' cha' jlyo tia'n' cha' su'we 'a nsu'wi tiye Ni ña'an Ni 'ñaan nchga se'en ndi'iin.

¹¹ 'Ykwiin' lo'o wan ngwaña'an, cha' ka biya' ti' wan cha' su'we nka tiyeen ngi'niin tñan 'in Stiin Ndiose; ti kwi' ngwaña'an lo'o wan, ja ndi'in cha' tyii cha' su'we nka tiye wan.

¹² Nde lka tñan nu taan 'wan —ndukwin Jesús—, cha' su'we ti xu'wi tiye wan ña'an wan 'in ta'a nten wan, sa ña'an nu su'we 'a nsu'wi tiyeen na'aan 'wan.

¹³ Si ngwaña'an su'we nsu'wi tiyeen 'in ta'a su'we nsu'wian, bra kan' tyo'o laa ne' kan' 'in se'en kuxi, ni siya kajaan, ti ykwiin' tian; ja ndiya xka tñan tlyu la nu ka ku'nian cha' tayaan' 'in ta'a

su'we nsu'wian.

¹⁴ Ti kwi' ta'a su'we nsu'wiin lka wan si tukwa wan cha' nu nchkwiin' lo'o wan —ndukwin Jesús—,

¹⁵ ja chkwiin' cha' msu 'ñaän lka wan. Ska msu ti, ja jlyo ti' yu nchga tñan nu nsu'wi 'in x'nan yu. Wa niin cha' ta'a su'we nsu'wiin lka wan, cha' wa ngwa'uün nchga cha' nu wa ynaän se'en ndi'in Stiin 'wan.

¹⁶ Si'i cha' ngulo suwi wan 'ñaän cha' tya'an wan lo'oün —ndukwin Jesús—, na' lkaän nu wa ykwiin' lo'o wan kulo ndukwa la. Ti bra kan' nguloün tñan 'wan cha' xkwi' cha' su'we xu'wi ni' kasiya 'wan, cha' ja tsaa tii 'a tñan su'we nu ngi'ni wan ngwaña'an; ku'ni Stiin nchga cha' nu jñan wan 'in Ni chabiya' 'ñaän bra kan'.

¹⁷ Kan' cha' ska ti tñan re ndloo 'a 'wan cha' ku'ni wan cha' su'we 'a xu'wi tiye wan ña'an wan 'in ta'a nten wan.

Ka ti'í ti' nten chalyuu 'in Jesús lo'o 'in nten nu xñi cha' 'in yu.

¹⁸ Ti ngwa'u la Jesús 'in ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu bra kan':

—Chañi cha' tiya bra nu ka ti'í ti' ta'a nten wan 'wan. Ja kuwe 'a ti' wan bra kan', wa jlyo ti' wan cha' ti kulo kwi' ngwaña'an ngwa ti'í ti' ne' 'ñaän —ndukwin Jesús—.

¹⁹ Si ku'ni wan ti kwi' sa ña'an nu ngi'ni nten kuxi lo chalyuu nde, chkwi' su'we ne' lo'o wan bra kan', ña'an ti' si lka wan ta'a ne'. Lo'o ni, ja ndi'in 'a cha' 'wan lo'o cha' kuxi nu ndi'in lo chalyuu, cha' wa ngulo suwiin 'wan cha' ka wan nten 'ñaän; kan' cha' ka ti'í ti' nten 'wan —ndukwin Jesús—.

20 Tyu'wi ti' wan cha' nu ngwa'uñn 'wan nu ngwa xkan': Nten nu nka ndloo, kan' nu ndlo tñan, si'i msu ti. Sa ña'an ngwa ti'í ti' nten chalyuu 'ñaän, kwi' ngwaña'an ku'ni ti'í ti' ne' 'wan. Ja nnan ne' cha' nu ndu'uñn 'in ne', kwi' ngwaña'an ja kunan ne' cha' nu chkwi' wan lo'o ne' kan'.

21 Ku'ni ne' ngwaña'an lo'o wan cha' 'ñaän —ndukwin Jesús—, cha' ja nsu'wi lyo ne' ti ka nu msu'wa 'ñaän cha' ndijyaän lo chalyuu.

22 'Ja tyukwi ne' kan' ki'ya si ja ya kaän lo chalyuu, si ja ya chkwiñn' lo'o ne'; lo'o ni, ja ku'ni Ndiose cha' tlyu ti' 'in ne' kan' 'in cha' xa'an nu ngi'ni ne'.

23 Xa nu ti'í ti' ne' 'ñaän, kwi' ngwaña'an ti'í ti' ne' 'in Stiñ —ndukwin Jesús—.

24 Ja ndukwi ne' kan' ki'ya ti kulo, lo'o ni, wa mdi'iñ se'en ndi'in ne' kan', wa y'niñ tñan nu ja ka 'in xka la nten ku'ni; wa na'an ne' nchga cha' tnun nu ngi'niñ, kan' cha' ti'í ti' ne' 'ñaän. Kwi' ngwaña'an ti'í ti' ne' 'in Stiñ, kan' cha' wa nganun yuwe' chun' ne' kan' —ndukwin Jesús—.

25 Ngwaña'an ndi'in cha' ka cha' nu ndukwa lo kityi kula 'in ne' kan': “Liye' ti' ne' 'ñaän, ni siya ja ndi'in cha' ku'ni ne' ngwaña'an.” Ngwaña'an nchkwi' lo kityi 'in Ndiose.

26 'Chun' ndi'in la su'waän nu lka Tyi'i Ndiose cha' kan Ni lo chalyuu, Tyi'i Ni ykwi', nu mdo'o se'en ndi'in Ndiose nde ni' kwan —ndukwin Jesús—. Kan' lka nu kwa'u 'wan nchga cha' nu ñi, kan' lka nu taya' 'wan nchga bra chabiya' 'ñaän. Bra nu kan Ni kan' lo chalyuu, bra kan' kwa'u Ni nchga cha' nu ñi 'wan, nchga cha' nu nsu'wi 'ñaän —ndukwin Jesús—.

²⁷ Lo'o 'wan, wa mdi'in wan lo'oŭn ti kulo, kan' cha' ka 'wan chkwí' ñi wan cha' 'ñaän lo'o ya ña'an ti nten.

16

¹ 'Nde loo la nchkwíin' nchga cha' re lo'o wan, cha' ja kulaa ya' 'a wan cha' 'ñaän bra nu ka tí'í tí' ne' 'wan,

² ni siya ja ta 'a ne' chabiya' 'wan cha' tsa la wan ni' lyaa 'in ne' bra kan' —ndukwin Jesús—. Tiya bra nu xke' ti' ne' cha' tñan 'in Ndiose ku'ni ne' bra nu kujwi ne' 'in ne' ta'a wan.

³ Ku'ni ne' kan' ngwaña'an, cha' ja nsu'wi lyo ne' 'in Stiin Ndiose; kwi' ngwaña'an, ja nsu'wi lyo ne' 'ñaän —ndukwin Jesús—.

⁴ Nchkwíin' nchga cha' re lo'o wan ni, cha' xa nu tiya tyempu kuxi kan', bra kan' ka tyu'wi ti' wan nchga cha' nu ykwíin' lo'o wan ni.

Tñan nu ngi'ni Tyi'i Ndiose

'Nu ngwa ti kulo ja ykwíin' cha' re lo'o wan, cha' ti tyi'iin laän lo'o wan —ndukwin Jesús—.

⁵ Lo'o ni, wa tya'aän tiän nde se'en ndi'in Stiin Ndiose, ti kwi' nu msu'wa 'ñaän cha' mdiyaän lo chalyuu, ni siya ja ya kunicha' wan 'ñaän la nde ya' tsa'aän.

⁶ Xi'in 'a ti' wan chun' cha' nu ykwíin' lo'o wan tsan.

⁷ Ja kuwe 'a ti' wan. Chañi 'a cha' nu nchkwíin' lo'o wan ni —ndukwin Jesús—, cha' su'we la tyi'in wan lo chalyuu bra nu wa ndya'aän. Ja ka kan Tyi'i Ndiose cha' taya' Ni 'wan nchga tsan si ja tya'aän, cha' sa bra nu tya'aän ni, bra kan' su'waän 'in Tyi'i Ni kan' cha' kan Ni se'en ndi'in wan.

⁸ Lo'o bra nu kan Tyi'i Ndiose lo chalyuu —ndukwin Jesús—, ku'ni Ni cha' kuwe ti' nchga nten ña'aan chalyuu cha' nsu'wi ki'ya nu mstya Ndiose 'in ne'; kwi' ngwaña'an, ku'ni Ni cha' tyaa yu'wi ti' ne' 'ñaän, cha' nu ñi 'a lka cha' nu ykwiin'. Ku'ni Ni cha' ka biya' ti' ne' cha' ndi'in cha' ku'ni biya' Ndiose 'in nchga nten chalyuu —ndukwin—.

⁹ Ku'ni Tyi'i Ndiose cha' kuwe ti' nten cha' ndukwi ne' ki'ya tloo Ni, si'ya cha' jlyo ti' ne' cha' ja ynan ne' cha' nu ykwiin' —ndukwin Jesús—.

¹⁰ Lo'o ku'ni Ni cha' tyaa yu'wi ti' nten 'ñaän cha' ñi 'a ngi'niin, cha' ñi 'a cha' nu nchkwiiin', cha' wa tya'aän se'en ndi'in Stiin Ndiose, lo'o ja ña'an 'a wan 'ñaän bra kan' —ndukwin—.

¹¹ Lo'o ku'ni Ni cha' ka biya' ti' nten cha' ndi'in cha' ku'ni biya' Ndiose 'in nchga nten chalyuu, si'ya cha' wa lka mstya Ni yuwe' 'in kune' xa'an nu lka ndloo 'in nten chalyuu.

¹² 'Ti ndiya ka'an la cha' nu nchka tiän' chkwiin' lo'o wan —ndukwin Jesús 'in nten nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu—, lo'o ja talo wan kunan su'we wan cha' kan' ni, cha' tukwi 'a ndiya cha' kan'.

¹³ Bra nu kan Tyi'i Ndiose, ti kwi' nu tyo'o nde se'en ndi'in Ndiose, bra kan' kwa'u Ni kan' nchga cha' nu ñi 'wan; chkwi' ñi Ni nchga cha' 'ñaän lo'o wan bra kan' —ndukwin Jesús—. Ja chkwi' Ni kan' chabiya' 'in Ni, ti ykwi' ti Ni; sa ña'an cha' nu wa ynan Ni nde se'en ndi'in Ndiose, kan' lka cha' nu chkwi' Ni lo'o wan —ndukwin Jesús—. Lo'o katsa' Ni 'wan nchga cha' nu ka 'ñaän nde loo la bra kan'.

¹⁴ Ku'ni tnun Tyi'i Ndiose 'ñaän. Nchga cha' nu kwa'u Ni 'wan, cha' 'ñaän lka cha' kan'; na' lkaän suun cha' kan' —ndukwin Jesús 'in ne' nu ngi'ni

xa'an cha' 'in yu—.

¹⁵ Nchga cha' nu nsu'wi 'in Stiïn Ndiose, wa nda Ni cha' kan' 'ñaän; kan' cha' niïn 'wan ni, cha' nchga cha' nu kwa'u Tyi'i Ndiose 'wan, cha' 'ñaän lka cha' kan'.

Su'we 'a ka tiyeen, ni siya xi'in 'a tian' ndi'ian

¹⁶ 'Chun' ndi'in la chin', ja ña'an 'a wan 'ñaän, cha' tya'aän se'en ndi'in Stiïn Ndiose; nde loo la, kan' ña'an wan 'ñaän xiya' —ndukwin Jesús.

¹⁷ Lo'o ndi'in chin' nten nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu nu ykwi' lo'o ta'a bra kan':

—Ndukwin yu kula kwa cha' ndse ti ja ña'an 'aan 'in yu —ndukwin ne' kan'—. Bra kan' ndukwin yu cha' chun' ndi'in la chin' ña'an 'in yu xiya'. Kwi' ngwaña'an, xka cha' ndukwin yu kula kwa, cha' tsa'a yu nde se'en ndi'in Ndiose Sti yu.

¹⁸ ¿Ni sa ña'an ka cha' nu nchkwi' yu kula kwa: “Chun' ndi'in la chin'” a? —mnicha' ne' 'in ta'a ne'—. Ja jlyo tian' ni cha' nchkwi' yu kula kwa ngwaña'an.

¹⁹ Wa jlyo ti' Jesús nchga cha' nu nchka ti' ne' kunicha' ne' 'in yu, kan' cha' mxkwen yu 'in ne' kan' bra kan':

—Wa niïn 'wan cha' chun' ndi'in la chin' ja ña'an 'a wan 'ñaän, lo'o nde loo la, bra kan' ña'an wan 'ñaän xiya'. ¿Ta chun' nu ykwiïn' cha' kan' lo'o wan, kan' cha' lye 'a nchkwi' wan lo'o ta'a wan ni a?

²⁰ Chañi 'a cha' nu chkwiïn' lo'o wan ni —ndukwin Jesús 'in ne' bra kan'—. Chañi xi'ya wan, chañi kunan wan xa nu wa ndya'aän, ni siya ka su'we ka tiye xka la nten chalyuu. Ja kuwe 'a ti' wan, ni

siya xi'in ti' wan ni; ka su'we 'a ka tiye wan bra nu tyu'uün xiya' bra kan'.

²¹ Xa wa ndiya bra nu kala sñi' ska nu kuna'an ni —ndukwin Jesús—, ti'í 'a tñan ka 'in nu kuna'an kan'; bra nu wa ngula kuwi' kan', bra ti mjlyaa ti' nu kuna'an kan' cha' ti'í 'a tñan ngwa 'in. Su'we 'a nsu'wi tiye ni, cha' ngula ska nten.

²² Lo'o 'wan ni —ndukwin—, chin' ti bra ka xi'in ti' wan; kan' na'aän 'wan xiya', lo'o ka su'we 'a ka tiye wan xiya' bra kan'. Ja tukwin ka tukun' cha' 'wan cha' ja ka su'we ka tiye wan bra kan'.

²³ 'Xa nu wa ndiya tsan kan' cha' nu kaän xiya', ja n'ni 'a cha' jñan wan ska cha' 'ñaän —ndukwin Jesús—. Ñi 'a cha' nu chkwiïn' lo'o wan ni, cha' nchga cha' nu jñan wan 'in Stiïn Ndiose chabiya' 'ñaän, ku'ni Ni cha' kan' cha' 'wan —ndukwin—.

²⁴ Si'i chabiya' 'ñaän mjñan wan cha' 'in Stiïn Ndiose ti kulo; lo'o ni, chabiya' 'ñaän jñan wan ska cha' 'in Ni, cha' kaja cha' kan' 'wan, cha' xkwi' ka su'we ka tiye wan se'en ndi'in wan bra kan'.

Ska ya' ti mdijin lyo Jesús 'in kune' xa'an

²⁵ 'Xkwi' cha' tiya lo'o nkwin ykwiïn' lo'o wan nu ngwa bra kan' —ndukwin Jesús—, cha' ka biya' ti' wan ska cha'; chun' ndi'in la tiya ska tsan nu ja chkwiïn' 'aän cha' tukwi lo'o wan bra kan', chkwiïn' cha' 'in Stiïn Ndiose lo'o wan nu bra ti ki'ya wan kwenta.

²⁶ Xa nu tiya tsan kan' —ndukwin—, bra kan' ka jñan wan ska cha' 'in Stiïn Ndiose chabiya' 'ñaän. Lo'o ja niïn 'wan cha' chkwiïn' lo'o Stiïn cha' 'wan, cha' chañi ku'ni Ni nchga cha' nu jñan wan 'in Ni.

27 Ti kwi' Stiin Ndiose su'we 'a nsu'wi tiye Ni ña'an Ni 'wan chun' su'we 'a nsu'wi tiye wan ña'an wan 'ñaän; jlyo ti' Ni cha' ndyaa ña'an ti' wan cha' nde se'en ndi'in Ndiose mdo'oün, kan' cha' su'we 'a nsu'wi tiye Ni ña'an Ni 'wan —ndukwin—.

28 Nde se'en ndi'in Stiin mdo'oün bra nu mdiyaän lo chalyuu; lo'o ni, wa tyo'oün tiän lo chalyuu re, cha' tya'aän nde se'en ndi'in Stiin xiya'.

29 Ykwi' ne' nu ngi'ni xa'an kan' lo'o Jesús bra kan':

—Su'we 'a ngwa biya' ti' ba cha' nu ykwii' lo'o ba ni —ndukwin ne' 'in yu—, si'i ska cha' tukwi nu nchkwii' lo'o ba ni,

30 kan' cha' ja ska la cha' ndiya cha' kunicha' nten 'iin. Su'we 'a nchka biya' ti' ba cha' jlyo ti' nu'win nchga cha', kan' cha' ndyaa ña'an ti' ba cha' nu mdo'oo nde se'en ndi'in Ndiose bra nu mdiyaan lo chalyuu re.

31 Ykwi' Jesús lo'o ne' bra kan':

—¿Ta wa ndyaa ña'an ti' wan 'ñaän ni a? —ndukwin Jesús—.

32 Kunan su'we wan xka cha' nu chkwii'n' lo'o wan sikwa. Wa tiya bra, ti kwi' bra nu ni, xnan nchga wan tu' na'an tyi wan, kulaa ya' wan 'ñaän. Kulaa ti'in wan 'ñaän xkaän tiän bra kan' —ndukwin—, lo'o si'i skaän tiän kanuün, cha' su'wa ndi'in Stiin lo'oün.

33 Nchkwii'n' nchga cha' re lo'o wan cha' tiin ti tyi'in wan xa wa yten wan cha' 'ñaän —ndukwin—. Lo chalyuu re ka ti'í ti' nten 'wan. Lo'o ja kuwe ti' wan, ku'ni tnun tiye wan; na' lkaän ndloo la lo chalyuu, cha' ska ya' ti mdijiin lyoün 'in kune' xa'an.

17

Ykwi' Jesús lo'o Ndiose Sti yu cha' 'in nten 'in yu

¹ Xa wa mdyii ykwi' Jesús cha' kan', na'an yu nde ni' kwan, lo'o kwen 'a ykwi' yu lo'o Ndiose Sti yu:

—Chkwiin' lo'oo ni, cha' nu'win lkaa Stiin —ndukwin Jesús—. Wa ndiya bra 'ñaän cha' ka-jaän. Lo'o ni, ku'nii cha' ka tlyuün, cha' bra kan' ka ku'niin cha' ka tlyu la nu'win, cha' na' lkaän Sñii'.

² Nan wa ndaa chabiya' 'ñaän cha' kaän ndloo 'in nchga nten, cha' taän xka chalyuu kwi 'in nchga nten nu taa 'ñaän, ska chalyuu nu ja tsaa tii 'a 'in ne' —ndukwin Jesús 'in Ndiose Sti yu—.

³ Chalyuu kwi nu taän 'in ne' kan' ni, kan' lka cha' xu'wi lyo ne' 'iin, cha' nu'win lkaa ska ti nu nka Ndiose ykwi' nu ndi'in ni' kwan; kwi' ng-waña'an, xu'wi lyo ne' 'ñaän, cha' lkaän Jesucristo nu msu'waa 'ñaän bra nu mdiyaän lo chalyuu.

⁴ 'Lo chalyuu se'en mdi'iin wa y'niin cha' tlyu la ka nu'win —ndukwin Jesús—, lo'o wa mdyii y'niin nchga tñan nu mdaa 'ñaän cha' ku'niin nde re.

⁵ Nu'win lkaa Stiin, kan' cha' ku'nii cha' ka tlyuün xiya', sa ña'an ngwa xa nu ti mdi'iin lo'oo kulo ndukwa la, nu ti ji tyisnan chalyuu. Ku'nii cha' ka tlyuün, kwi' sa ña'an tlyu nu nchka 'iin nde se'en ndi'iin.

⁶ 'Nchga cha', kwi' sa ña'an nu nchka nu'win ni, wa mdyii ykwiin' cha' kan' lo'o nten chalyuu 'ñaän, ti kwi' nten nu wa nguloo suwii cha' ka nten 'ñaän. Wa ytsaän' cha' kan' 'in ne' sa ña'an ya' nu nsu'wi lyo su'we ne' 'iin ni —ndukwin—. Nten nu 'iin lka ne' kan'; lo'o nu'win wa mdaa ne' kan', cha' ka ne' nten 'ñaän. Lo'o wa mdukwa ne' nchga cha' nu nchkwii' lo'o ne'.

⁷ Kwi' ngwaña'an, ngwa biya' ti' ne' ni, cha' nu'win, Stiin Ndiose, wa ngulo nchga tñan nu ngi'niin, cha' ti kwi' nu'win ndaa nchga cha' nu nchkwiiin'.

⁸ Wa ngwa'uun 'in ne' nchga cha' nu ngwa'uu 'ñaän —ndukwin Jesús—, lo'o ndukwa 'a ne' cha' kan' ni. Jlyo 'a ti' ne' cha' nde se'en ndi'iin, kwi' nde kwa mdo'oün mdiyaän; ndyaa ña'an ti' ne' cha' nu'win lkaa nu msu'waa 'ñaän mdiyaän.

⁹ Stiin, chkwiiin' lo'oo ni —ndukwin Jesús—, cha' su'waa yaa' 'in ne' kan'. Ja chkwiiin' cha' 'in ya ña'an ti nten chalyuu, ska ti cha' 'in nten nu mdaa 'ñaän cha' ka nten 'ñaän nchkwiiin' lo'oo, cha' lka ne' kan' nten 'iin.

¹⁰ Nchga nten nu msñi cha' 'ñaän, lka ne' kan' nten 'iin —ndukwin—. Ti kwi' ti cha', nu'win y'nii cha' lka ne' kan' nten 'ñaän, chun' lka ne' nten 'iin. Bra nu ña'an xka ta nten chalyuu 'in ne' kan', bra ti ka biya' ti' ne' cha' tlyu 'a cha' su'we nsu'wi 'ñaän.

¹¹ 'Ja tyi'iin 'aän lo chalyuu —ndukwin Jesús—, cha' wa tya'aän nde se'en ndi'iin; lo'o ne' kan' ni, ti tyi'in la ne' lo chalyuu. Nu'win Stiin, luwii 'a lkaa, luwii 'a ngi'nii, kan' cha' njñaän cha' tlyu ti' 'iin cha' 'in ne' nu wa mdaa 'ñaän. Nchka tiän' cha' nu'win ña'ansiin 'in ne' kan' lo'o yaa' ti ykwii' ti, cha' ja ñu'un tiye ne'. Nu'win ku'nii cha' sa ña'an nu su'wa cha' 'iin lo'oün —ndukwin—, ngwaña'an ka su'wa kasiya 'in ne' kan' lo'o ta'a ne' nu msñi cha' 'iin.

¹² Xa nu ti mdi'iin lo'o nten nu mdaa 'ñaän —ndukwin Jesús—, bra kan' su'we 'a y'niin kwan 'in ne' kan' lo'o chabiya' 'iin. Ja mdaän 'aän chabiya' tyukwa ne' cha' kuxi; ja ska ne' kan' mna' kasiya 'in ne'. Ska ti yu nu ndukwa cha' 'in yu ti

s'ni la cha' kana' kasiya 'in yu, kan' lka yu nu mdyii cha' 'in yu siya' ti, cha' ndi'in cha' ka nchga cha' nu ngwa'an ayman kula cha' 'in yu lo kityi nu ngwa s'ni.

13 'Kan' cha' ni tyaän se'en ndi'iin, Stiin —ndukwin Jesús 'in Ndiose Sti yu—. Bra nu ti ndi'iin lo chalyuu, nchkwii'n nchga cha' re lo'o ne', cha' sa ña'an nu nka su'we 'a ka tiyeen, ngwaña'an ka su'we ka tiye ne' kan', tyukwi ti tiye ne' bra kan'.

14 Nchga cha' nu wa ykwii' lo'oün, wa ytsaän' cha' kan' 'in ne' kan' —ndukwin—. Lo'o ni, sa ña'an nu ngwa ti'í ti' nten chalyuu ñaän, ngwaña'an ka ti'í ti' nten 'in ne' kan' cha' ñaän, cha' ja ndi'in cha' 'ñaan lo'o cha' kuxi nu nsu'wi chalyuu.

15 Kan' cha' chkwii'n lo'oo ni, Stiin —ndukwin Jesús—, cha' nchka tiän' cha' nu'win ña'ansiin 'in ne' kan', cha' ja tyijin lyo kune' xa'an 'in ne', ni siya ja ndi'in cha' kaan y'yaa 'in ne' kan'.

16 Lo'ona' lo'o ne' kan', ja ndi'in cha' 'wa lo'o cha' kuxi nu nsu'wi chalyuu —ndukwin—.

17 Ñi 'a cha' nu nchkwi' nu'win, lo'o nchka tiän' cha' ti chkwii' la cha' nu ñi kan' lo'o ne' kan', cha' xa'aan kasiya 'in ne', cha' ja xu'wi 'a tiye ne' kan' 'in cha' kuxi, sa ña'an nu nsu'wi tiye ne' ti kulo.

18 Sa ña'an nu msu'waa ñaän cha' mdiyaän lo chalyuu re —ndukwin Jesús 'in Ndiose Sti yu—, ngwaña'an wa nguloün tñan 'in ne' kan', cha' tsaane' kwa'u ne' cha' 'iin 'in nten ña'aan chalyuu.

19 Lo'o ni, taän tyukwi ña'aan na', ti ykwii'n' tiän, cha' 'in nten kan', cha' ku'niin nchga tñan nu nchka tii' cha' ku'niin —ndukwin—. Lo'o nchga nten nu wa msñi cha' 'iin, nchka tiän' cha' xa'aan kasiya 'in ne', cha' nu'win katsaa' cha' nu ñi nu

kanun ni' kasiya 'in ne' cha' 'iin.

²⁰ 'Si'i ska ti cha' 'in nten nu wa yten cha' 'ñaän chkwiin' lo'oo —ndukwin Jesús 'in Ndiose Sti yu—, lo'o chkwiin' cha' 'in nchga nten nu sten cha' 'ñaän nde loo la, bra nu kunan ne' cha' nu chkwi' nten 'ñaän lo'o ne'; lo'o cha' 'in ne' kan' chkwiin' lo'oo ni —ndukwin—.

²¹ Njñaän 'iin cha' ka su'wa kasiya 'in ne' kan' lo'o ta'a ne'. Stiin, sa ña'an nu su'wa ndi'in cha' 'iin lo'oün, sa ña'an nu su'wa nka tiyeen lo'oo, kwi' ngwaña'an ku'nii cha' ka su'wa ka tiye ne' kan' lo'oo; bra kan' ka tsaa ña'an ti' ka'an nten ña'an chalyuu cha' nu'win msu'waa 'ñaän cha' mdiyaän —ndukwin Jesús—.

²² Nu'win, wa y'nii cha' ka tlyuün lo chalyuu re, lo'o ngwaña'an wa y'niin cha' ka ne' kan' sa ña'an nu lkaän. Sa ña'an nu su'wa 'a nka tiyee lo'oün, ngwaña'an nchka tiän' cha' ka su'wa ka tiye ne' kan' lo'o ta'a ne'.

²³ Su'wa lka tiyeen lo'o ne' kan', lo'o su'wa lka tiyee lo'oün —ndukwin—, kan' cha' chañi cha' ka su'wa kasiya 'in ne' lo'o ta'a ne'. Ngwaña'an ka biya' ti' nchga nten chalyuu cha' nu'win wa msu'waa 'ñaän cha' mdiyaän lo chalyuu, cha' sa ña'an nu ndiya 'a tii' 'ñaän, ngwaña'an ndiya 'a tii' 'in nten nu wa yten cha' 'ñaän.

²⁴ 'Stiin —ndukwin Jesús 'in Ndiose Sti yu—, nchka tiän' cha' tyi'in nten nu mdaa 'ñaän nde se'en tyi'iin lo'oo. Bra kan' ña'an ne' kan' 'ñaän cha' ndukwaän se'en tlyu la ti, se'en nu mdaa 'ñaän cha' tyukwaän, cha' ndiya 'a tii' 'ñaän ti bra nu ti ji tyisnan chalyuu.

²⁵ Stiin —ndukwin Jesús—, xkwi' tñan nu ñi

ngi'nii. Nsu'wi lyoŭn 'iin, ni siya ja nsu'wi lyo nten chalyuu 'iin. Jlyo ti' ne' nu yten cha' 'ñaän cha' ti kwi' nu'win msu'waa 'ñaän cha' mdiyaän lo chalyuu.

²⁶ Wa ngwa'uŭn 'in ne' kan' nchga cha' nu ykwii' lo'oŭn, lo'o ti ku'niŭn laän cha' ka biya' su'we ti' ne' kan' ti ka nu lka nu'win. Kan' cha' nka su'we 'a ka tiye ne' lo'o ta'a nten ne', sa ña'an nu su'we 'a nsu'wi tiyee 'ñaän, cha' kanun Tyi'iŭn ni' kasiya 'in ne' bra kan'.

18

Ndyaa lo'o ne' 'in Jesús presu

¹ Mdyii ykwi' Jesús cha' kan' lo'o Ndiose Sti yu, bra kan' mdo'o yu ndyaa yu lo'o ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu. Mdijin ne' ndyaa ne' la xka la'a tsu' chku Cedrón, ska laja yuu nu ndi'in tu'wa kichen Jerusalén. Nde kwa ndiya chin' yuu tu'wa se'en nduun chin' yka kwiñii 'in nten, la kan' ndyaa Jesús lo'o ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu.

² Lo'o Juda nu wa y'ni trisiyun 'in Jesús ya' ne' xa'an, lo'o Juda kan' jlyo ti' la se'en ndyaa ne', cha' wa tyun ya' ndyo' ti'in ne' nu ngi'ni xa'an cha' 'in Jesús la kan'.

³ Kan' cha' ndyaa Juda nde kwa lo'o ska ta sndaru lo'o policía nu mda ne' nu tnun nchka 'in yu cha' tya'an lo'o yu; ti kwi' sti jo'o nu lka ndloo kan' lo'o ne' fariseo mda sndaru kan'. Lo'o xaa chkwan kii', lo'o kii' kityee, lo'o chkwan cha ndukwa ya' ne' nda'an ne'. Mdiyan lo'o Juda 'in ne' kan' nde se'en nduun yka kwiñii kan'.

⁴ Lo'o jlyo ti' Jesús nchga cha' nu ndi'in cha' ku'ni ne' lo'o yu, kan' cha' ndyaa yu ndyukwa ta'a

yu lo'o ne' xa'an kan' tuwiin se'en ndijyan ne'.
Mnicha' Jesús 'in ne' bra kan':

—¿Ti 'in nda'an naan wan a? —ndukwin yu 'in ne' kan'.

⁵ —Jesús Nazaret, kan' 'in nda'an naan ba —ndukwin ne'.

—Na' lkaän —ndukwin Jesús 'in ne' bra kan'.

Lo'o su'wa ti mduun Juda lo'o ne', ti kwi' Juda nu wa y'ni trisiyun 'in Jesús ya' ne' xa'an kan'.

⁶ Bra wa ykwi' Jesús cha': “Na' lkaän”, bra ti ndyaa chun' ne' bra kan', mlyuu sti ne' lyuu.

⁷ Xiya' mnicha' Jesús 'in ne':

—¿Ti 'in nda'an naan wan a? —ndukwin.

—Jesús Nazaret, ti kwi' yu kan' lka nu nchka ti' ba tyaja 'wa —ndukwin ne'.

⁸ —Wa niin 'wan tsan cha' na' lkaän kan' —ndukwin Jesús 'in ne' bra kan'—. Kan' cha' ta wan chabiya' tyaa laja ti xka ta ne' ta'a nda'aän re, cha' nu skaän tiän nchka ti' wan 'ñaän.

⁹ Ngwaña'an ykwi' Jesús lo'o ne', cha' ka ska cha' sa ña'an nu tka ykwi' ti Jesús lo'o Ndiose Sti yu, bra nu ndukwin yu cha': “Ja ska nten nu wa mda Ndiose cha' ka ne' nten 'ñaän, ja mna' ne' kan' 'ñaän.”

¹⁰ Lo'o ngulo Tyu Simón xtyi 'in yu bra kan', mji'in yu xtyi 'in ne', msi'yu ku' yu jin nxkan la'a se'en kwin 'in ska yu nu naan Malco bra kan'; msu 'in x'nan sti jo'o lka Malco kan'.

¹¹ Bra ti ykwi' Jesús lo'o Tyu:

—Xu'wa lyaa xtyi kwa 'iin ni' tyi ran. Nan wa nda Stiin Ndiose chabiya' 'in ne' cha' ta ne' nu ti'í 'ñaän. ¿Ta ja su'we cha' ngwaña'an ka 'ñaän, nxke' tii' a?

Mduun Jesús tloo x'nan sti jo'o

¹² Lo'o wa ngwa cha' msñi ne' 'in Jesús bra kan', lo'o sndaru, lo'o x'nan sndaru, lo'o policia 'in ne' judío, tsaá mskan' ne' 'in yu bra kan'.

¹³ Kulo ndukwa la ndyaa lo'o ne' 'in yu se'en ndi'in ska yu kula nu naan Anás, sti lyaa Caifás nu ngwa x'nan sti jo'o yijan kan'.

¹⁴ Ti kwi' Caifás ngwa nu ykwi' lo'o ne' judío ti ngwa xkan' la, cha' ka su'we la 'in ne' kichen ni siya kaja ska ti nten, cha' ja ndi'in cha' kaja nchga ne' judío bra kan'.

Ytsen Tyu chkwi' cha' nsu'wi lyo 'in Jesús tloo ne' judío

¹⁵ Lo'o Tyu Simón nda'an ña'an yu 'in Jesús, ni siya tijyu' ti. Kwi' ngwaña'an, xka yu nu ngi'ni xa'an cha' 'in Jesús, lo'o yu kan' nda'an ña'an yu 'in Jesús. Nsu'wi lyo su'we yu kan' 'in sti jo'o nu nka ndloo la, kan' cha' ndyaa ña'an yu 'in Jesús ni ña'an tlyu, nu lka na'an tyi sti jo'o kan'.

¹⁶ Nganun Tyu nde chun' na'an; kan' cha' ndyaa ykwi' xka yu kan' lo'o ska nu kuna'an nu nduun kwan tuna'an. Bra ti mdaa chabiya' yten Tyu ni ña'an.

¹⁷ Ykwi' nu kuna'an nu nduun tuna'an kan' lo'o Tyu bra kan':

—¿Ta lo'o nu'win ngi'ni xa'an cha' 'in yu kwa sikwa a? —ndukwin nu kuna'an kan' 'in yu.

—Ja lo'o'ün —ndukwin Tyu.

¹⁸ Lo'o msu 'in sti jo'o lo'o ne' policia kan', wa mxu'u ne' kii' nde kwa, cha' tlya' 'a; nduun ne' tu'wa kii' kan', cha' katsun ti' ne'. Lo'o Tyu nduun

yu lo'o ne' kan' bra kan', cha' lo'o yu nchka ti' yu katsun ti' yu tu'wa kii'.

Mnicha' sti jo'o nu lka ndloo 'in Jesús

¹⁹ Mnicha' sti jo'o nu lka ndloo 'in Jesús bra kan':

—¿Ti ji lka ra nu ngi'ni xa'an cha' 'iin a? ¿Ni sa ña'an ra cha' nu ndu'uu 'in ne' a?

²⁰ Mxkwen Jesús 'in sti jo'o bra kan':

—Ya ña'an ti se'en mda'aän, ñi ykwiin' lo'o nten sa ña'an ya' nu kunan nchga ne'—ndukwin yu—. Ni siya ni' lyaa xuwe ti, ni siya ni' lyaa tnun, nchga se'en nu ndyo' ti'in ne' judío, la kan' ngwa'uün 'in ne'; ja siya' chkwii'n' mnan ti lo'o ne'.

²¹ ¿Ni cha' lka ñnichaa' ra 'ñaän a? Kunichaa' 'in nten nu wa ynan cha' nu ykwiin', sa ña'an cha' nu ytsaän' 'in ne' kan'. Jlyo ti' ne' nchga cha' nu wa ngwa'uün 'in ne'.

²² Ykwan' ska policia tu'wa Jesús chun' nu wa ykwi' Jesús lo'o sti jo'o ngwaña'an.

—Ja su'we xkween ngwaña'an 'in sti jo'o nu nka ndloo —ndukwin policia bra kan'.

²³ —Si kuxi 'a ykwiin', nxke' ti' wan, katsa' lya wan 'ñaän ni sa ña'an cha' kuxi lka kan' —ndukwin Jesús bra kan'—. Cha' nu ñi ykwiin' lo'o wan. ¿Ni cha' ykwan' ra wan 'ñaän bra kan' a? —ndukwin Jesús.

²⁴ Kan' ngulo yu kula Anás tñan 'in ne' cha' tyaa lo'o ne' 'in Jesús, ña'an nchkan' ti yu, tsaa ne' se'en ndi'in Caifás nu nka x'nan sti jo'o.

Xiya' ykwi' Tyu cha' ja nsu'wi lyo yu 'in Jesús

²⁵ Ti nduun Tyu tu'wa kii' cha' katsun ti' yu. Ykwi' xka nten nu ndi'in nde kwa lo'o yu bra kan':

—¿Ta ja lo'o nu'win ngi'ni xa'aan cha' 'in yu kwa a?

Ja mslyaa Tyu katsa' ñi 'in ne'.

—Ja lo'oũn —ndukwin.

²⁶ Lo'o nde kwa ndi'in xka msu 'in x'nan sti jo'o kan', kwi' ta'a yu lka nu msi'yu ku' Tyu jin nxkan ti tsan la. Ykwi' msu kan' lo'o Tyu bra kan':

—¿Ta si'i wa na'aãn 'iin ti tsan bra nu mduun lo'o yu kwa ni' yka kwiñii kan' a? —ndukwin msu kan'.

²⁷ Xiya' ykwi' Tyu cha' ja lo'o mduun, lo'o ti kwi' bra kan' msi'ya ska la kwe'e.

Ngwa biya' 'in Jesús tloo Pilato

²⁸ Lo'o mdo'o ne' se'en ndi'in Caifás bra kan', ndyaa lo'o ne' 'in Jesús se'en ndi'in gobernador romano nu naan Pilato. Wa ki'ya ti xaa bra kan', kan' cha' ja mslyaa ne' judío sten ne' ni' ña'an 'in gobernador; kti 'a ngi'ni ne' kan' cha' ta'a. Nxke' ti' ne' cha' wñu'un cha' 'in ne' si sten ne' ni' ña'an 'in ne' nu ja luwi, ne' xka la'a tsu'; ja kaja chabiya' ku siin ne' tsan ta'a kan' bra kan'.

²⁹ Kan' cha' mdo'o Pilato, nu lka gobernador kan', ndyaa yu se'en ndi'in ne' judío cha' kunicha' yu 'in ne':

—¿Ta ndiya ki'ya nu xtya wan 'in yu re a? —ndukwin Pilato 'in ne'.

³⁰ Mxkwen ne' judío 'in Pilato bra kan':

—Si ja ndukwi yu ki'ya, ja kan lo'o ba 'in yu se'en ndi'iin bra kan', yu kula —ndukwin ne' 'in yu.

³¹ —Yaa lo'o wan 'in yu re cha' ku'ni biya' wan 'in yu chabiya' 'in cha' kula nu nsu'wi 'wan, ti ykwi' ti wan —ndukwin Pilato 'in ne' bra kan'.

—Ja ndiya chabiya' 'wa cha' kujwi ba 'in ska nten ngwaña'an, cha' ne' judío lka ba —ndukwin ne' 'in Pilato bra kan'.

³² Cha' nu y'ni ne' ngwaña'an, bra kan' yaa to'o cha' nu wa ykwi' Jesús lo'o ne' nu ngwa s'ni, bra nu ykwi' yu sa ña'an ndi'in cha' kaja yu.

³³ Mxituun Pilato bra kan', ndyaa yu ni' ña'an 'in yu, msi'ya yu 'in Jesús cha' kan se'en ndi'in yu:

—¿Ta nu'win lkaa ree nu lka ndloo la 'in ne' judío a? —ndukwin Pilato 'in Jesús.

³⁴ Ykwi' Jesús lo'o yu kula bra kan':

—¿Ta ska cha' nu ngwi'ya kee tii ykwii' tii lka cha' kwa a? ¿O ta xka nten ytsa' 'iin cha' ngwaña'an lkaän a? —ndukwin Jesús 'in Pilato.

³⁵ —¿Ta lo'oün lkaän yu judío, nxke' tii' a? —ndukwin Pilato bra kan'—. Jlyo tii' cha' ne' ta'a kichen tyii, kwi' sti jo'o nu lka ndloo 'wan, kan' lka nu wa mdiyan lo'o 'iin cha' ka biya' 'iin se'en ndi'iin.

³⁶ —Si na' lkaän ska ree ngwaña'an —ndukwin Jesús—, bra ti xuun ta'a ne' ta'a nda'aän lo'o ne' judío kwa cha' ja xñi 'a ne' 'ñaän —ndukwin—. Kan' cha' ni, si'i nten chalyuu lka nu wa mstya 'ñaän cha' kaän ndloo 'in ne'.

³⁷ —¿Ta ree lkaa sikwa a? —ndukwin Pilato.

Mxkwen Jesús 'in yu kula kan' xiya' bra kan':

—Nu'win ndukwiin cha' lkaän ree. Nde lka tñan nu nsu'wi 'ñaän, cha' chkwiiñ' ñi lo'o nten cha' 'in nchga cha' nu nsu'wi se'en ndi'in Ndiose; kan' cha' ngulaän lo chalyuu, kan' cha' mdiyaän cha' chkwiiñ' ñi nchga cha' 'in Ndiose lo'o nten. Lo'o nchga nten nu ndukwa cha' nu ñi, nnan ne' cha' nu nchkwiiñ' lo'o ne'.

³⁸ Kan' ykwi' Pilato lo'o Jesús:

—Ja jlyo tiǎn'. ¿Ta ndiya cha' nu ñi ngwaña'an lo chalyuu a? —ndukwin.

Ngulo Pilato tñan cha' kujwi ne' 'in Jesús

Lo'o mdo'o Pilato nde chun' na'an bra kan', ndyaa yu se'en nduun ne' judío kan' xiya'.

—Kwenta 'ñaǎn, ja ndukwi yu kwa ki'ya, ja ndi'in cha' taǎn nu ti'í 'in yu —ndukwin Pilato 'in ne' judío—.

³⁹ Lo'o ni, wa ndya'an ti' wan cha' ndlyoŷn ska presu 'wan nchga yijan xa nu nchka tsan ta'a pascua —ndukwin Pilato bra kan'—. ¿Ta nchka ti' wan cha' tlyoŷn 'in yu kwa nu lka ree 'wan ne' judío a?

⁴⁰ Kwen msi'ya lo'o ne' 'in Pilato xiya':

—¡Si'i yu kwa nchka ti' ba cha' tyo'o yu! ¡Tlyoo 'in Barrabás! —ndukwin ne'.

Lo'o nu naan Barrabás kan' ni, si'i nten su'we lka yu kan', xa'an 'a yu, lo'o yu kunan lka yu.

19

¹ Ngulo Pilato tñan cha' tyaa lo'o ne' 'in Jesús bra kan', cha' ti'í 'a jwi'in ne' 'in yu lo'o ti su.

² Ngwiñan sndaru ska sne' kiche' cha' xtya ne' ke Jesús, lo'o mda ne' ska te' kolo kwaa cha' ku' yu bra kan', ña'an ti' si lka yu ska ree.

³ Bra kan' ta'a ti, ta'a ti ndyaa ne' kwi' se'en ndi'in yu cha' chkwi' ne' lo'o yu; cha' kwiñi ti cha' ngi'ni tnun ne' 'in yu.

—¡Su'we ti tyi'in, yu kula, cha' nu'win lkaa ree nu nka ndloo la 'in ne' judío! —ndukwin ne' 'in Jesús bra kan'.

Lo'o ykwan' ne' tloo Jesús bra kan'.

⁴ Xiya' mdo'o Pilato ni' ña'an ndyaa se'en nduun ne' judío kan'.

—Nde kwa ndijyan yu —ndukwin Pilato—. Wa mdiyaän lo'oŭn 'in yu kwa se'en ndi'in wan xiya', cha' ka biya' ti' wan cha' ja ndukwi yu ki'ya kwenta 'ñaän.

⁵ Kan' mdo'o Jesús lo'o sne' kiche' ndukwa ke yu, lo'o ña'an ti nduku' yu te' kwaa kan'.

—¡Ña'an kwi'ya wan 'in yu kwa ni! —ndukwin Pilato bra kan'.

⁶ Lo'o sti jo'o nu lka ndloo lo'o yu policía 'in ne', kwen msi'ya lo'o ne' 'in Pilato bra nu na'an ne' cha' ndijyan Jesús.

—¡Yjwi lya wan 'in yu! ¡Yjwi lya wan 'in yu kwa! —ndukwin ne' 'in Pilato.

Ykwi' Pilato lo'o ne' bra kan':

—Yaa lo'o lya wan 'in yu, ti ykwi' ti wan cha' jwi'in ka'an wan 'in yu lo wsi sikwa —ndukwin Pilato 'in ne'—, cha' kwenta 'ñaän ja ndukwi yu ki'ya.

⁷ Mxkwen ne' judío 'in Pilato bra kan':

—Ndi'in ska cha' 'ware —ndukwin ne'—. Sa ña'an nchkwi' ti ba ndukwi yu ki'ya, cha' ndukwin yu cha' lka yu ska ti nu lka Sñi' Ndiose; si'ya cha' kan' ndi'in cha' kaja yu.

⁸ Bra wa ynan Pilato cha' kan', ytsen 'a yu bra kan'.

⁹ Xiya' mxituun yu ndyaa yu ni' ña'an 'in yu, mnicha' yu 'in Jesús:

—¿La nde ya' mdo'oo ndijyaan a?

Ja mxkwen 'a Jesús 'in yu siya' ti bra kan'.

¹⁰ —¿Ni cha' lka ja xlyaa chkwi' lo'oŭn a? —ndukwin Pilato 'in Jesús—. ¿Ta ja jlyo tii' cha'

ndiya chabiya' 'ñaän cha' tlyoŭn 'iin a? Lo'o ndiya chabiya' 'ñaän cha' kujwiin 'iin lo wsi.

11 —Ja ndiya chabiya' 'iin siya' ti cha' kaa ndloo 'ñaän —ndukwin Jesús 'in Pilato—. Ndiose nu lka ndloo la ti, kan' lka nu ta chabiya' 'ñaan; kan' cha' tnun la ki'ya ndukwi yu nu wa yjwi' xu'wa 'ñaän yaa'.

12 Mdyisnan Pilato, lye 'a y'ni yu tñan bra kan', si kaja ña'an ku'ni yu cha' kulaa yu 'in Jesús. Ña'an ti kwen msi'ya lo'o ne' judío 'in Pilato:

—¡Si kulaa 'in yu kwa ni, ja ka su'we nu'win lo'o César nu lka x'nan wan ne' romano bra kan'! —ndukwin ne'—. ¡Wa ndukwin yu kwa cha' lka yu ska ree, kan' cha' lka yu kontra 'in César nu nka x'nan wan!

13 Bra wa ynan Pilato cha' nu ykwi' ne' judío kan', bra kan' ndyaa tukwa yu lo yka xlyaa se'en ngi'ni biya' yu 'in nten. Ngulo yu tñan cha' kan lo'o ne' 'in Jesús tloo yu, ti kwi' se'en ndiya kee kwaja' nu ngwa naan Gabata cha' hebreo.

14 Ndi'ya kwan ngwa bra kan', tsan ta'a siin 'in ta'a pascua. Ykwi' Pilato lo'o ne' judío xiya' bra kan':

—¡Yu re lka yu ree nu lka ndloo 'wan sikwa!

15 Lye 'a ykwi' ne' judío lo'o Pilato bra kan':

—¡Yaa lo'o wan 'in yu! ¡Yaa lo'o wan 'in yu! Jwi'in ka'an lya wan 'in yu lo wsi.

—¿Ta nchka ti' wan cha' kujwi ba 'in ree nu lka ndloo 'wan a? —ndukwin Pilato 'in ne'.

—Ja ndi'in xka ree nu lka ndloo 'ñaan —mxkwen ne' 'in yu—. Ska ti César lka ndloo la 'ñaan.

16 Kan' cha' ngwaña'an ngwa bra kan'. Ngulo Pilato tñan 'in sndaru cha' kujwi ne' 'in Jesús, cha' jwi'in ka'an ne' 'in yu lo wsi bra kan'.

Mji'in ka'an ne' 'in Jesús lo wsi

17 Lo'o msñi sndaru 'in Jesús bra kan', ndyaa lo'o ne' 'in yu se'en kujwi ne' 'in yu. Ngwi'ya Jesús wsi 'in yu, ti ykwi' ti yu, ndyaa yu bra kan'. Ndyaa lo'o ne' 'in yu se'en naan Gólgota cha' hebreo, nu nchka ti' chkwi' cha'tñan: Se'en ndukwa tijyan ke ayman.

18 La kan' mji'in ka'an ne' 'in Jesús lo wsi, lo'o tyukwa nten ta'a kaja Jesús; la'a se'en kwín mxituun ne' wsi 'in ska yu, la'a se'en ka mxituun ne' wsi 'in xka yu bra kan'. Wsi 'in Jesús mxituun ne' jlu'we la.

19 Bra kan' ngulo Pilato tñan cha' kwa'an ne' cha' re ke wsi kan': "Yu re lka Jesús Nazaret, ree 'in ne' judío." Ngwaña'an ngwa'an ne' cha' bra kan'.

20 Ka'an 'a ne' judío na'an ne' cha' nu ndukwa ke wsi kan', cha' ja tijyu' yjwi ne' 'in Jesús lo wsi, tu'wa kichen ti ngwa se'en kan'. Snan lo cha' nu nchkwi' nten ngwa'an ne' ke wsi kan': cha' hebreo nu nchkwi' ne' judío ndukwa kan', lo'o cha' latín, lo'o cha' griego.

21 Kan' cha' tyun stijo'o nu lka ndloo 'in ne' judío, ndyaa ykwi' ne' lo'o Pilato bra kan':

—Ja su'we cha' ngwa'an wan cha' ree lka yu kan', cha' lka yu ndloo 'ware ne' judío —ndukwin ne'—. Su'we la si kwa'an wan cha' ykwi' yu ndukwin yu cha' lka yu ree 'in ne' judío ta'a ba.

22 Mxkwen Pilato 'in ne' bra kan':

—Kanun tu cha' kan' sa ña'an nu ndukwa ti ran, nan wa ndukwa cha' ni —ndukwin.

²³ Xa wa mji'in ka'an sndaru 'in Jesús lo wsi, bra kan' msñi yu kan' ste' Jesús. Ndi'in jakwa sndaru la kan', lo'o msu'we yu ste' Jesús cha' kaja chin' 'in ta'a jakwa yu. Lo'o te' tukwin 'in Jesús msñi yu 'in ran; ña'an ku' ti te' kan', ja ndiya se'en nchkwan te' kan'.

²⁴ Kan' cha' ykwi' yu lo'o ta'a yu:

—Ja kusaan' te' re. Tyi'in jyaan lo'o ta'aan cha' tyija lyo cha' 'ñaan ti ka nu kanun te' re 'in.

Ngwaña'an nchka biya' tian' cha' chañi cha' nu ngwa'an ne' lo kityi kula nu ngwa s'ni, se'en nchkwi': “Wa msu'we ne' steñ' lo'o ta'a ne', wa mdi'in jya ne' lo'o ta'a ne' cha' tyija lyo cha' 'in ne' ti ka nu kanun te' kan' 'in.” Ngwaña'an ndukwa cha' lo kityi kan', lo'o ti kwi' ngwaña'an y'ni ne' sndaru kan' bra kan'.

²⁵ Laja bra kan' mduun jya'an Jesús kwi' se'en mji'in ka'an ne' 'in yu lo wsi kan'. Mduun lo'o ska ta'a ngula, nu naan Liya kwilyo'o Cleofas, lo'o xka nu kuna'an nu naan Liya Magdalena.

²⁶ Na'an Jesús 'in jya'an yu, lo'o na'an yu 'in ska yu nu ngi'ni xa'an cha' 'in yu; ndiya ti' Jesús 'in yu kan', lo'o na'an yu cha' su'wa nduun ne' kwi' se'en nduun wsi. Ykwi' Jesús lo'o jya'an yu bra kan':

—Jya'aän —ndukwin—, yu kwa ka sñii' ni.

²⁷ Kwi' ngwaña'an ykwi' Jesús lo'o nu ki'yu kan':

—Ne' kula re ka jya'aan ni.

Lo'o ndyaa yu kan' lo'o jya'an Jesús bra kan', mda yu se'en tyi'in ne' kula na'an tyi yu bra kan'.

Ngujwi Jesús

²⁸ Ngwaña'an ngwa. Lo'o mgii ti' Jesús cha' wa ngwa nchga cha' nu ndi'in cha' ka 'in yu bra kan',

kan' cha' ykwi' yu ska cha', ti kwi' ta'a cha' nu ndukwa lo kityi kula:

—Ngityi 'a tiän' ni —ndukwin yu.

²⁹ Nde kwa nduun ska te'én mñun tiye'. Kan' msu'wa ne' ska kiche ni' te'én se'en nsu'wi mñun kan', sa ña'an bra nu mtsa' su'we ran; mstyä ne' kiche kan' lo ska yka tukwin, mskwen kwan ne' 'in kiche cha' kala ran tu'wa Jesús.

³⁰ Bra wa yti' Jesús mñun kan', bra kan' ndukwin yu:

—Wa ngwa nchga cha'.

Bra kan' ngwi'ya tukwi ke yu, ngujwi yu bra kan'.

Yojo' sndaru chkwan cha si' Jesús

³¹ Ta'a siin pascua nka kan', kan' cha' ja nchka 'a ti' ne' judío cha' kanun ayman lo wsi xka tsan. Nduwe 'a ti' ne' cha' kti 'a tsan ta'a kan'; kan' cha' ndyaa ne' tloo Pilato, mjñan ne' cha' 'in yu kula cha' kwicha lya sndaru tijyan kiya' ne' nu ndukwi lo wsi, cha' ndla la kaja ne' bra kan'. Ka ti'ya ne' 'in ayman kan' lyuu bra kan'.

³² Kan' cha' ndyaa sndaru se'en nduun wsi 'in yu ta'a ngujwi Jesús; mcha ne' kiya' yu se'en ndiya ne' kulo, lo'o mcha ne' kiya' xka yu.

³³ Kan' ndyaa ne' se'en nduun wsi 'in Jesús, na'an ne' cha' wa ngujwi yu, kan' cha' ja mcha 'a ne' kiya' Jesús.

³⁴ Ni siya ja ngutsa kiya' Jesús, yojo' ska sndaru chkwan cha si' yu, bra ti ngulu tnen yu mxtyaa' lo'o tyi'a luwi bra kan'.

³⁵ Lo'o na' nu ngwa'aän kityi re, Xuwa lkaän, lo'oün na'aän cha' ngwaña'an ngwa nchga cha' kan'. Chañi cha' jlyo tiän', kan' cha' nchkwiin' cha'

nu ñi lo'o wan, cha' lo'o wan ka tsaa ña'an ti' wan cha' kan'.

³⁶ Sa ña'an ngwa cha' kan', ti kwi' ngwaña'an ndukwa cha' lo kityi 'in Ndiose nu ngwa s'ni: “Ja ska tijyan yu katsa” ndukwin cha' kan'.

³⁷ Lo'o ndiya xka cha' nu ndukwa lo kityi kan' nu nchkwi': “Yojo' ne' chkwan cha si' yu, lo'o na'an nten cha' wa ngujwi yu bra kan'.”

Mtsi' ayman Jesús

³⁸ Xa wa msiin la ndyaa ska yu nu naan Se Arimatea se'en ndi'in Pilato kan'. Ti kwi' nten nu y'ni xa'an cha' 'in Jesús lka yu kan', ni siya mnan ti y'ni xa'an yu. Ntsen yu si ka biya' ti' ne' judío ta'a kichen tyi yu cha' ngi'ni xa'an yu cha' 'in Jesús. Ndyaa yu mñan yu chabiya' 'in Pilato cha' tsaa lo'o yu 'in ayman Jesús cha' katsi'. Mda Pilato chabiya' tsaa lo'o yu 'in ayman kan'. Bra kan' ndyaa Se se'en nduun wsi, ndyaa y'ya yu 'in ayman Jesús, cha' tsaa lo'o yu 'in tu'wa kwaa.

³⁹ Lo'o Nicodemo mdaya' 'in yu, ti kwi' Nicodemo nu yaa se'en ndi'in Jesús tla nu ngwa. Ndyaa lo'o Nicodemo ska yu'wa styi' yka nu xi tyi'i; mirra naan styi' yka kan', mxiya' lo'o xka nan nu naan áloes. Kalatyii kilo ti'in yu'wa kan'.

⁴⁰ Mstyá ne' nan xi tyi'i kan' lo ska te' nu lti ti loo, bra kan' mxiin ne' te' kan' ña'aan chun' ayman Jesús, sa ña'an nu ngi'ni ne' judío xa nu ntsi' ne' ya ña'an ti ayman 'in ne'.

⁴¹ Kwi' se'en mji'in ka'an ne' 'in ne' lo wsi, la kan' ndukwi ska lo'oo se'en nduun yka tla' 'in ne'. Ni' lyo'oo kan' ndiya ska tukee nu tka ngulu ti ne' si' yuu cha' ka kwaa 'in ne'. Ja ya katsi' nten ni' kwaa kan'.

⁴² Kwi' se'en ti ndukwa tukee kan', kan' cha' nde kwa mtsi' ne' 'in ayman Jesús bra kan', cha' wa ka tla ta'a siin pascua 'in ne' judío.

20

Ndyu'u Jesús xiya'

¹ La mda'a kucha, tsan kulo 'in smnan, lo'o ti ji ki'ya su'we xaa, bra kan' mdo'o Liya Magdalena ndyaa tu'wa kwaa kan'. Na'an cha' wa lka ndyo'o tsu' kee tnun nu nchkun' tu'wa kwaa kan',

² kan' cha' msnan Liya ndyaa se'en ndi'in Tyu Simón lo'o xka yu ta'a y'ni xa'an yu, ti kwi' yu nu ndiya 'a ti' Jesús. Ytsa' Liya 'in ne' kan':

—Wa ngulo ne' 'in ayman X'naan se'en mtsi' ne' 'in Ni ni' tukee kan' —ndukwin Liya 'in ne'—. Lo'o ja jlyo ti' ba la nde ya' ndyaa lo'o ne' 'in ayman kan' ni.

³ Bra ti mdo'o Tyu lo'o xka yu, msnan ne' ndyaa ne' tu'wa kwaa bra kan'.

⁴ Ta'a tyukwaa ne' msnan ne', lo'o lye la msnan xka yu kan', ndla la mdiyan yu kan' tu'wa kwaa.

⁵ Ndukwi ndlyuu yu cha' ña'an yu ni' tukee kan', lo'o na'an yu te' lti ti loo nu mxiin ne' chun' ayman, kan' ti nganun. Ja ndyaa 'a yu ni' tukee kan'.

⁶ Lo'o mdiyan Tyu Simón tu'wa kwaa bra kan', ndijyan ña'an yu 'in xka yu kan'. Bra ti yten Tyu ndyaa ni' tukee, na'an yu cha' ti ndiya te' lti ti loo kan' tukee kan'.

⁷ Kwi' ngwaña'an, na'an yu te' nu nchkun' tloo ayman, wa mtsa tu'wa te' kan', mskwa xka se'en; ja mskwa ran lo'o te' lti ti loo nu mxiin chun' ayman, ska se'en mskwa te' kan'.

⁸ Lo'o xka yu nu mdiyan kulo ndukwa la, lo'o yu kan' yten yu ni' tukee bra kan', ndyaa na'an yu sa ña'an ngwa ni' kwaa. Bra kan' su'we 'a ndyaa ña'an ti' yu 'in Jesús.

⁹ Ngwa biya' ti' ne' bra kan', cha' ti kwi' sa ña'an nu ndukwa cha' lo kityi kula, se'en nchkwi' cha' ndi'in cha' tyu'u Jesús xiya' xa wa mtsi', ngwaña'an yaa to'o cha' kan'.

¹⁰ Mxituun yu bra kan', ta'a tyukwaa yu nu y'ni xa'an cha' 'in Jesús kan', ndyaa yu se'en ndi'in ne' ta'a y'ni xa'an yu.

Ngwa'u tloo Jesús 'in Liya Magdalena

¹¹ Lo'o Liya kan' ni, nganun tu'wa tukee kan', ynan 'a. Laja nu nganan, bra kan' na'an la ni' tukee kan',

¹² na'an tukwa angajle nu mdo'o nde ni' kwan mdo'o tukwa nde kwa. Ngaten 'a ña'an ste' angajle nu mdo'o tukwa kan'. Kwi' se'en msti ayman Jesús, nde kwa ndyaa tukwa angajle kan'; ska angajle ndukwa se'en yu'wi ke ayman kan', xka angajle ndukwa se'en yu'wi kiya' ayman kan'.

¹³ Bra kan' mnicha' angajle kan' 'in Liya:

—¿Ni cha' lka lye 'a nganaan a?

Mxkwen Liya 'in angajle bra kan':

—Wa ngulo ne' 'in ayman X'nañ —ndukwin—, lo'o ja jlyo tiän' la nde ya' ndyaa lo'o ne' 'in Ni ni.

¹⁴ Bra wa mdyii ykwi' Liya cha' kan', mxina'an nde chun', na'an cha' nduun Jesús nde kwa bra kan', lo'o ja yu'wi lyo Liya 'in Ni bra.

¹⁵ Mnicha' Jesús 'in Liya bra kan':

—¿Ni cha' lka lye 'a nganaan a? —ndukwin yu 'in Liya—. ¿Ti 'in nda'an naan a?

Mske' ti' Liya cha' ti kwi' yu nu ngi'ni tñan se'en ndukwa yka tla' lka nu nduun nde kwa, kan' cha' ykwi' lo'o yu bra kan':

—¿Ta si'i nu'win lkaa nu ngulo tsuu' 'in ayman nu mtsi' re a?, ne' kula —ndukwin 'in yu—. Ku'nii cha' su'we katsaa' lyaa 'ñaän la nde ya' ndyaa lo'oo 'in, cha' tsa' lo'oŭn 'in ayman kan' la xka se'en su'we la bra kan'.

¹⁶ —¡Liya! —ndukwin Jesús 'in nu kuna'an kan'.

Bra ti mxituun Liya na'an se'en nduun Jesús.

—¡Rabuni! —ndukwin. Ska cha' hebreo lka: Mstru 'ñaän, ngwaña'an ndyo'o cha' kan'.

¹⁷ Ykwi' Jesús lo'o Liya bra kan':

—Ja kalaa' 'ñaän ni, cha' ti ji tya'aän nde kwan se'en ndi'in Stiin —ndukwin yu—. Lo'o ni, yaa lyaa se'en ndi'in ta'a ne' nu wa yten cha' 'ñaän, yaa ytsaa' 'in ne' kan', cha' ndse ti skweän tsa'aän la se'en ndi'in Ndiose Stiin, ti kwi' nu lka Sti wan. Tsa'aän se'en ndi'in Ndiose X'naän, ti kwi' nu lka Ndiose X'nan wan.

¹⁸ Bra ti ndyaa Liya Magdalena se'en ndi'in ta'a ne' nu y'ni xa'an cha' 'in Jesús nu ngwa xkan', ndyaa ytsa' 'in ne':

—Wa na'aän 'in ti kwi' X'naan tsan —ndukwin.

Lo'o ytsa' nu kuna'an kan' nchga cha' nu wa ykwi' Jesús lo'o bra kan'.

Mdo'o tukwa Jesús se'en ndi'in nten 'in yu

¹⁹ Ti kwi' tla tsan kulo 'in smnan kan', nga'an ya' na'an se'en ndyo' ti'in ne' nu y'ni xa'an cha' 'in Jesús, cha' ntsen ne' 'in ne' wsiya judío. Lo'o mdiyan Jesús bra kan', mduun yu laja ne' se'en ndi'in ne'.

—Tiin ti tyi'in wan, ja tya'an 'a cha' tiye wan
—ndukwin yu 'in ne' bra kan'.

²⁰ Lo'o ngwa'u Jesús tuya' yu 'in ne', ngwa'u yu si' yu 'in ne', se'en mjwi cha yu. Su'we 'a nsu'wi tiye ne' bra nu na'an ne' nu y'ni xa'an cha' 'in yu cha' nu lu'u X'nan ne'.

²¹ Xiya' ykwi' Jesús lo'o ne' bra kan':

—Tiin ti tyi'in wan, ja tya'an 'a cha' tiye wan
—ndukwin yu 'in ne'—. Sa ña'an nu msu'wa Stiin 'ñaan cha' mdiyaan lo chalyuu, kwi' ngwaña'an su'waan 'wan cha' tsa wan tyukwi ña'an chalyuu.

²² Ngwa'a Jesús tloo ne' kan' bra kan'.

—Kanun Tyi'i Ndiose ni' kasiya 'wan ni —ndukwin yu 'in ne' kan'—.

²³ Ku'ni Ndiose cha' tlyu ti' 'in nten 'in ki'ya nu ndukwi ne' bra nu chkwi' wan lo'o ne' cha' ku'ni Ni cha' tlyu ti' 'in ne'; lo'o ngwaña'an, kanun ki'ya nu ndukwi ne' bra nu chkwi' wan lo'o ne' cha' ja ku'ni Ni cha' tlyu ti' 'in ne'.

Na'an Toma 'in Jesús

²⁴ Ndiya ska yu ta'a nu tii tyukwa ne', nu naan Toma nu ngula tukwa. Ja lo'o Toma ndi'in lo'o ta'a ne' nu y'ni xa'an kan', bra nu yaa Jesús se'en ndi'in ne'.

²⁵ Kan' cha' ytsa' ne' ta'a y'ni xa'an Toma 'in yu bra kan':

—Wa na'an ba 'in ti kwi' X'naan —ndukwin ne'.
Ykwi' Toma lo'o ne' bra kan':

—Bra wa na'aan se'en yojo' ne' klavu ya' yu, bra kan' tsa ña'an tiän' cha' ti kwi' yu lka yu kan'
—ndukwin—. Bra wa yojoün' xñii yaän' laja kutu se'en yojo' ne' klavu ya' yu, bra wa yojoün' yaän'

laja kutu se'en yojo' ne' chkwan si' yu, tsaa ña'an tián' bra kan' —ndukwin Toma.

²⁶ Xa wa mda'a snu' tsan, ndyo' ti'in ne' nu y'ni xa'an cha' 'in Jesús ni' ña'an xiya'; lo'o Toma ndi'in lo'o ne' bra kan'. Wa nchkun' tsaa tuna'an, bra kan' yten Jesús ni' ña'an kan' ña'an nchkun' ti tuna'an, mdyituun laja ne' se'en ndi'in ne' bra kan'. Ykwi' yu lo'o ne':

—Tiin ti tyi'in wan.

²⁷ Lo'o ykwi' Jesús lo'o Toma bra kan':

—Tyaan lyaa re, kojoo' xñii yaa' laja kutu ndukwa yaän' —ndukwin—. Ña'aan kwi'ya su'we se'en ndukwa kutu yaän' re. Tyaan kojoo' yaa' siin'. Ja chkwii' 'a cha' ja ndyaa ña'an tii' 'ñaän. Bra nu ni, ka tsaa ña'an su'we tii' 'ñaän —ndukwin Jesús.

²⁸ —Nu'win lka X'ñaän, yu kula —ndukwin Toma 'in Jesús—, nu'win lkaa Ndiose 'ñaän.

²⁹ —Ndyaa ña'an tii' 'ñaän ni, cha' wa na'aan 'ñaän —ndukwin Jesús 'in Toma—, su'we la ka tiye nten nu tsaa ña'an ti' 'ñaän ni siya ja ya ña'an ne' 'ñaän.

Nde lka rsun cha' ngwa'an Xuwa kityi re

³⁰ Chañi cha' y'ni Jesús ka'an la cha' tnun cha' kuwe ti' nten 'in Ndiose Sti yu. Na'an ne' nu y'ni xa'an cha' 'in yu cha' kan', ni siya ja nchkwi' kityi re cha' 'in nchga cha' kan'.

³¹ Cha' nu ndukwa lo kityi re ni, wa ngwa'aän cha' kan' cha' ka tsaa ña'an ti' wan cha' Jesús lka Krixtu, ti kwi' nu msu'wa Ndiose cha' kan lo chalyuu, cha' ka sten wan cha' 'in Jesús, cha' ska ti Ni kan' lka Ni Sñi' Ndiose. Lo'o kaja chalyuu su'we nu ja tsaa tii' 'a 'wan chabiya' 'in Jesús bra kan'.

21

Mdo'o tukwa Jesús se'en ngi'ni ne' tñan tu'wa tiyu'

¹ Chun' ndi'in la xiya' ngwa'u tloo Jesús 'in ne' nu y'ni xa'an cha' 'in yu, xa nu mdi'in ne' tu'wa tiyu' Tiberias. Nde ña'an ngwa cha' kan'.

² Sa tlyu ti ndyaa Tyu Simón, lo'o Toma nu ngula tukwa, lo'o Natanael ne' kichen Caná, nu ndi'in lo yuu 'in Galilea; lo'o sñi' Zebedeo, lo'o xa tyukwa ne' nu y'ni xa'an cha' 'in Jesús, ndyaa ne' tu'wa tiyu' kan'.

³ Ykwi' Tyu Simón lo'o ne' kan' bra kan':

—Tsa'aän kuta kula —ndukwin yu.

—Sa tlyu ti tsaan sikwa —ndukwin ne' 'in ta'a ne' bra kan'.

Kan' cha' yten ne' ni' yka na'an ndyaa ne' bra kan', lo'o ja ska nan mjwi 'in ne' yaa ne' tyukwi tla kan'.

⁴ Wa ki'ya ti xaa xka tsan, bra kan' mduun Jesús tu'wa tiyu'. Ti ndi'in ne' lo tyi'a, lo'o ja jlyo ti' ne' nu y'ni xa'an cha' 'in yu si ti kwi' Jesús lka nu nduun tu'wa tiyu' kan'.

⁵ Lo'o mnicha' Jesús 'in ne' bra kan':

—¿Ta wa mjwi chin' kula ku wan ni a?

—Ja ska nan mjwi 'wa siya' ti —ndukwin ne' 'in yu bra kan'.

⁶ —Kuun wan katan 'wan la'a se'en kwín 'wan, nde kwa kaja chin' kula 'wan —ndukwin Jesús 'in ne' nu ndi'in lo tyi'a bra kan'.

Ngwaña'an y'ni ne', lo'o ja ngwa 'in ne' jwakii ne' katan cha' tyaan ran ni' yka na'an kan', cha' ka'an 'a kula yten ni' katan 'in ne'.

⁷ Lo'o yu nu y'ni xa'an cha' 'in Jesús, nu ndiya 'a ti' Jesús 'in, bra ti ykwi' yu lo'o Tyu bra kan':

—;Ti kwi' X'naan lka nu nduun la kwa! —ndukwin.

Bra wa ynan Tyu cha' kan', bra ti yku' yu ste' yu cha' kuna' ti chun' yu ngi'ni yu tñan, ndyukwan yu ndyaa yu lo tyi'a cha' ndla la tyo'o yu tu'wa tiyu'.

⁸ Chun' ndi'in la mdo'o ta'a ne' kan' tu'wa tyi'a lo'o yka na'an; mjwakii ne' katan msa'an ndi'in kula ni', mdo'o ne' tu'wa tyi'a. Lo'o ja tijyu' ndi'in ne' tu'wa tiyu' kan', wa yaa ne' ska siyentu metro ti lo tyi'a kan'.

⁹ Bra wa ngala ne' tu'wa tyi'a kan', mdo'o ne' ni' yka na'an, na'an ne' cha' wa lka ndi'in kii' nsuwi' nde kwa, wa nskwa kula ndyi'i lo kii' kan', lo'o chin' jaxlya teje' ndiya.

¹⁰ Ykwi' Jesús lo'o ne' bra kan':

—Kan lo'o wan chin' kula nu mjwi 'wan nde re —ndukwin yu 'in ne'.

¹¹ Bra ti yten Tyu ni' yka na'an xiya', mjwakii yu katan cha' kulo yu 'in ran la se'en wtyi; msa'an katan kan' nsu'wi kula tnun. Ska siyentu nsu'wi tu'watyii ndukwa snan kula ndi'in ni' katan 'in ne', lo'o ja mdaa' 'a katan, ni siya ka'an 'a kula yten ni' ran.

¹² —Kan lya wan ku lomsaan —ndukwin Jesús 'in ne' kan' bra kan'.

Lo'o ja tukwin y'ni tiye kunicha' 'in yu ti ka nu lka yu, jlyo ti' ne' cha' ti kwi' Jesús X'nan ne' lka yu kan'.

¹³ Mdiyan Jesús kwi' se'en ti bra kan', msñi yu jaxlya cha' ta yu ku ne' kan', lo'o mda yu kula ku ne'.

14 Lo'o ni, wa mda'a snan ya' nu ngwa'u tloo Jesús 'in ne' nu y'ni xa'an cha' 'in yu, ti bra nu ndyu'u yu xiya' cha' ngujwi yu.

Ykwi' Jesús lo'o Tyu Simón

15 Xa wa mdyii yku lomsaa ne', bra kan' mnicha' Jesús 'in Tyu Simón:

—Simón, sñi' Jona —ndukwin Jesús 'in yu—, ¿ta nsu'wi la tiyee ña'an 'ñaän a? ¿O ta nsu'wi la tiyee ña'an 'in ta'a su'we nsu'wii a?

Bra ti mxkwen Tyu 'in Jesús:

—Wa jlyo tii', X'ñaän, cha' su'we 'a nsu'wi tiyeën na'aän 'iin —ndukwin Tyu 'in Jesús.

—Kwa'uu lyaa cha' 'ñaän 'in nten nu tka yten cha' 'ñaän sikwa, ña'an ti' si ña'ansiin 'in slya' kune' ti 'ñaän —ndukwin Jesús 'in Tyu.

16 Lo'o ykwi' Jesús lo'o yu xiya' bra kan':

—Simón, sñi' Jona —ndukwin—, ¿ta chañi 'iin cha' su'we nsu'wi tiyee ña'an 'ñaän a?

—X'ñaän, wa jlyo tii' cha' su'we 'a nsu'wi tiyeën na'aän 'iin —ndukwin Tyu 'in Jesús.

—Ña'ansiin 'in nten 'ñaän sikwa, ña'an ti' si ña'ansiin 'in slya' 'ñaän —ndukwin Jesús 'in yu bra kan'.

17 Wa mda'a snan ya' nu mnicha' Jesús 'in yu ngwaña'an:

—¿Ta chañi 'iin cha' su'we nsu'wi tiyee ña'aan 'ñaän a?

Ngwa xi'in ti' Tyu cha' snan ya' mnicha' Jesús 'in yu si chañi cha' su'we nsu'wi tiye yu ña'an yu 'in, kan' cha' ykwi' yu lo'o Jesús xiya':

—Siya' ti jlyo tii' nchga cha', X'ñaän —ndukwin Tyu 'in yu—. Lo'o jlyo 'a tii' cha' su'we 'a nsu'wi tiyeën na'aän 'iin.

—Kwa'uu lyaa cha' ñaän 'in nten ñaän sikwa, ña'an ti' slya' ñaän lka ne' —ndukwin Jesús 'in yu—.

¹⁸ Chañi 'a cha' nu chkwiiñ' lo'oo ni, cha' nu ti ngwa kunee' —ndukwin Jesús—, ti bra kan' ngwa 'iin ti ykwii' ti skaan' ti si', lo'o ngwa 'iin tsaa la nde ya' se'en ngwa tii' tsaa bra kan'; nde loo la ni, xa nu kasuu' la, bra kan' xñii skuun bra nu kan ne' xka la'a tsu' cha' skan' tsaa ne' kan' si', bra kan' tsaa lo'o ne' 'iin la se'en nu ja nchka tii' tsaa.

¹⁹ Ngwaña'an ykwi' Jesús cha' ka biya' ti' Tyu sa ña'an kujwi ne' 'in yu nde loo la; lo'o lye la ku'ni tnun nchga nten 'in Ndiose chun' nu kaja yu ngwaña'an.

—¡Tya'aan lo'oñ sikwa! —ndukwin Jesús 'in Tyu bra kan'.

Yu ta'a nda'an Jesús nu ndiya 'a ti' Jesús 'in

²⁰ Lo'o mxina'an Tyu chun' yu se'en nduun ta'a nda'an yu, ta'a y'ni xa'an yu cha' 'in Jesús, ti kwi' yu nu ndiya 'a ti' Jesús 'in, ndijyan ña'an yu kan' 'in ne'. Ti kwi' yu kan' lka nu ti ngwa xkan' nga'an yu kwi' se'en ti lo'o Jesús nchku siin ne', ti kwi' nu mnicha' 'in Jesús: “¿X'nan, ti ka lka nu ku'ni trisiyun 'iin ya' ne' xa'an a?” ndukwin yu nu ngwa xkan'.

²¹ Na'an Tyu cha' ndijyan ña'an yu kan' 'in ne', kan' cha' mnicha' Tyu 'in Jesús:

—¿Ni ña'an ka 'in yu re nde loo la a? —ndukwin Tyu 'in Jesús.

²² Mxkwen Jesús 'in Tyu bra kan':

—Ja kuwe 'a tii' —ndukwin yu 'in Tyu—. Ni siya nchka tiän' cha' kanun yu lo chalyuu sa ña'an bra nu kaän xiya', ja ndi'in cha' tya'an 'a cha' tiyee

'in cha' kan' —ndukwin Jesús—. Nu'win, tya'aan lo'oŋn.

²³ Xa wa ynan ta'a ne' nu y'ni xa'an cha' 'in Jesús cha' kan', ykwi' 'a ne' lo'o ta'a ne' cha' ja kaja 'a yu kan' ni, mske' ti' ne'. Lo'o ñi la ndyo'o cha' kan', cha' ja ndukwin Jesús cha' ja kaja 'a yu kan'; sa kan' ti cha' ndukwin Jesús cha' 'in yu: “Ja kuwe 'a tii'. Ni siya nchka tiän' cha' kanun yu lo chalyuu sa ña'an bra nu kaän xiya', ja ndi'in cha' tya'an cha' tiyee 'in cha' kan'.” Sa kan' ti cha' ykwi' Jesús lo'o Tyu.

²⁴ Lo'o na' lkaän ti kwi' yu kan' nu y'ni xa'an cha' 'in Jesús kan'. Ti kwiin' ngwa'aän cha' re lo kityi, lo'o jlyo tiän' cha' nu ñi lka nchga cha' nu nchkwiin' lo'o wan.

²⁵ Ti nsu'wi la ka'an 'a cha' nu y'ni Jesús; ni siya kwa'an ne' nchga cha' kan' lo kityi, ti nu ngula yu lo chalyuu, ja tyo'o skwa ña'aan chalyuu cha' tyo' tukwa kityi kan', nxke' tiän'. Sa kwa ti cha' nda'aän re.

**Cha' su'we nu nchkwi' cha' 'in Jesucristo nu
nka x'naan
New Testament in Chatino, Western Highland
(MX:ctp:Chatino, Western Highland)**

copyright © 1992 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chatino, Western Highland

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chatino, Zona Alta Occidental [ctp], Mexico

Copyright Information

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chatino, Western Highland

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

CXXX

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
de5120df-8f34-5747-88ef-b19cf963f07d